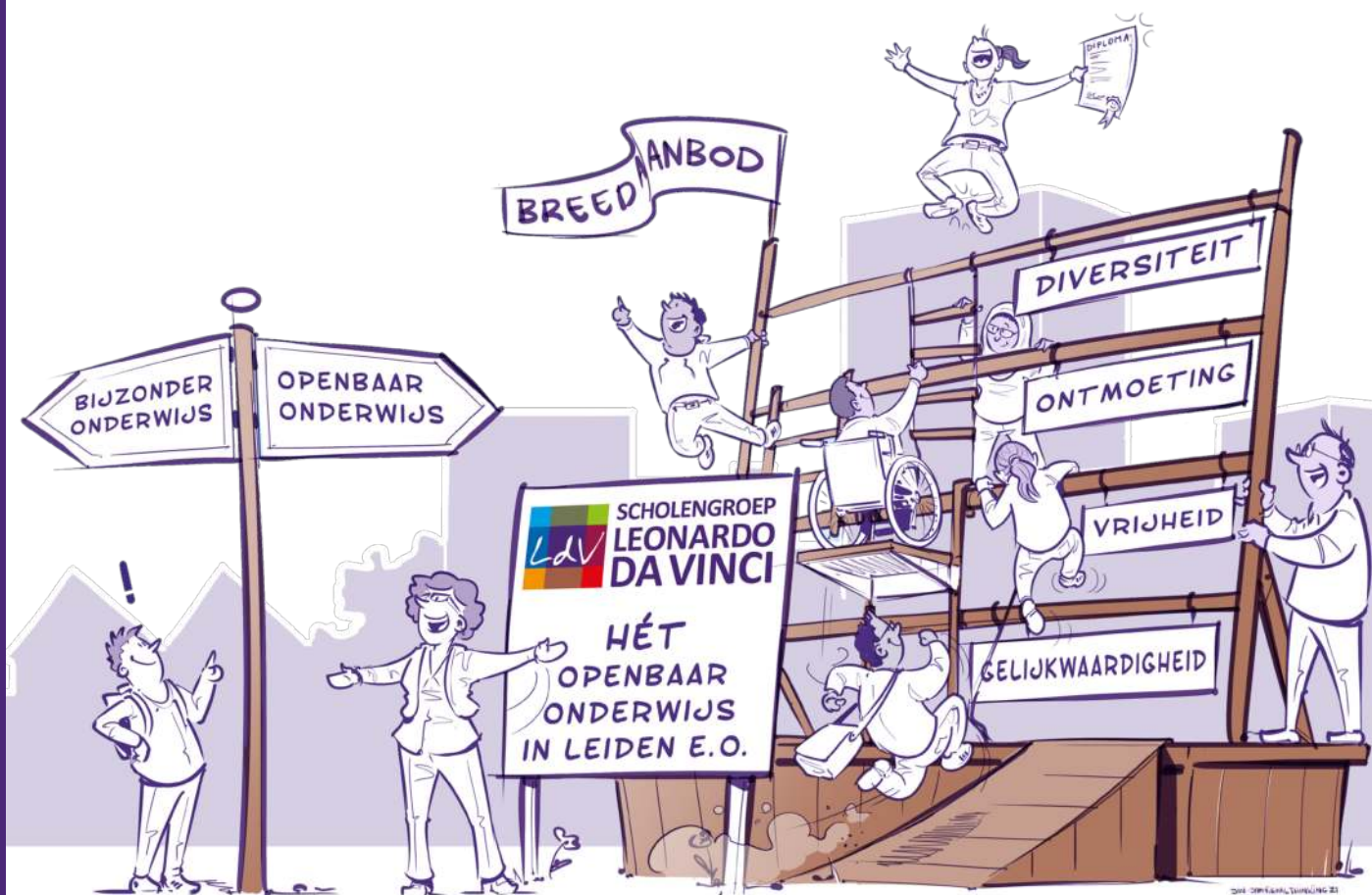

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord

De scholengroep als bonus	7
---------------------------------	---

2023 in beeld	8
----------------------------	----------

Hoofdstuk 1: Organisatie

1.1 Wie zijn wij	10
1.2 Onze kernwaarden	10
1.3 Organisatie	12
1.4 Leerlingen en scholen	12
1.5 Koersplan 2022-2026	15
1.6 Regionale verbinding	16
1.7 Medezeggenschap	16
1.8 Raad van Toezicht	17
1.9 Klachtenbehandeling	18

Hoofdstuk 2: Koersplan 2022-2026

Wij zijn bewust openbaar onderwijs	20
De school als basis, de scholengroep als bonus	21
Leren doe je overal	22
Samen leren, individueel excelleren	22
Duurzaam voorop lopen	23

Hoofdstuk 3: Onderwijs en kwaliteit

3.1 Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg	24
3.2 Doelen en resultaten	28
3.4 Toetsing en examinering	34
3.5 Basisvaardigheden	34
3.7 Passend Onderwijs	39
3.8 Nationaal Programma Onderwijs	40
3.10 Toekomstige ontwikkelingen	45
3.11 Onderzoek	45
3.12 Internationalisering	47

Hoofdstuk 4: Personeel en professionalisering 48

4.1 Doelen en resultaten	48
4.2 Strategisch HRM-beleid	52
4.3 Toekomstige ontwikkelingen.....	53
4.4 Zaken in het afgelopen jaar met personele betekenis	53
4.5 Kerncijfers personeel.....	54
4.6 Werkdrukmiddelen.....	55
4.7 Verzuim	56

Hoofdstuk 5: Huisvesting en facilitaire zaken 58

5.1 Doelen en resultaten	58
5.2 Toekomstige ontwikkelingen.....	60

Hoofdstuk 6: ICT en IBP 62

6.1 Doelen en resultaten ICT	62
6.2 Doelen en resultaten IBP.....	63
6.3 Toekomstige ontwikkelingen ICT.....	65
6.4 Toekomstige ontwikkelingen IBP	65

Hoofdstuk 7: Financieel beleid 68

7.1 Doelen en resultaten.....	68
7.2 Kengetallen.....	75
7.3 Treasury	76
7.4 Risico-analyse en toelichting	77
7.5 Toekomstige ontwikkelingen	78
7.6 Continuïteitsparagraaf	79

Hoofdstuk 8: Medezeggenschap 82

Samenstelling	82
---------------------	----

Hoofdstuk 9: Raad van Toezicht 84

Jaarrekening 92

Voorwoord

De scholengroep als bonus

Als Scholengroep Leonardo da Vinci trekken we met vier scholen samen op en dat doen we niet zomaar. We zien en ervaren elke dag welke meerwaarde onze scholen elkaar bieden, bijvoorbeeld in het uitwisselen van expertise en het gezamenlijk vormgeven van goed onderwijs binnen een uitdagende maatschappelijke context. Met onze vier scholen vormen we een kennis-netwerk waarin we elkaar constant helpen om de goede dingen te doen voor onze leerlingen.

In 2023 hebben we voor het eerst in lange tijd een collectieve studiedag georganiseerd met al onze scholen, met als thema 'De scholengroep als bonus'. Niet voor niets droeg ons CvB-jaarplan diezelfde titel. We zijn dit jaar met gezamenlijke werkgroepen aan de slag gegaan met belangrijke thema's als basisvaardigheden, kwaliteitszorg en ondersteuning, zorg en begeleiding. We zien dat deze inspanningen effect hebben en dat collega's van de verschillende scholen elkaar meer en meer weten te vinden. Die toenemende verbinding is mooi om te zien en o zo belangrijk.

Ook als CvB richten wij de blik naar buiten. Het personeelstekort en het teruglopende aantal leerlingen in de regio zijn zaken die we niet in ons eentje kunnen aanpakken. In 2023 hebben we nadrukkelijk de samenwerking in de regio opgezocht, met collega-besturen en de gemeente Leiden.

We waren dit jaar voorzitter van het bestuurdersoverleg VO Leiden en omgeving, waarmee we onder meer gezamenlijk hebben gekeken naar de ontwikkeling van het scholenlandschap en het samen optrekken in de Onderwijsregio Leiden Duin- en Bollenstreek. Daarnaast zijn we het maatschappelijk klankbord gestart, waarin we met deskundigen van binnen en buiten het onderwijs van gedachten wisselen over onze opdracht en de praktische uitwerking van onze strategische koers. Zodat de plannen die we met elkaar maken dáár terechtkomen waar het verschil wordt gemaakt: in de klaslokalen.

We zien verder dat vanuit de Inspectie van het Onderwijs het thema 'kwaliteitscultuur' nieuwe urgentie heeft gekregen. Die urgentie sluit aan bij onze intrinsieke drive om de goede dingen op de goede manier te doen. Vanuit dat perspectief hebben we dit jaar werk gemaakt van een duurzame kwaliteitscultuur, waarin we expliciet maken wat we impliciet al heel goed doen. Zo borgen we die kwaliteit en werken we ook in de toekomst continu aan het beste onderwijs voor onze leerlingen.

Tot slot willen wij op deze plek een groot compliment uitspreken naar onze docenten en alle andere collega's op de scholen. Het is geen makkelijke tijd om het onderwijs vorm te geven. Denk aan de toenemende werkdruk en aan maatschappelijke thema's die de scholen binnenkomen, zoals polarisatie en de sociaal-emotionele druk op jongeren. Als we dan zien wat we met elkaar weten neer te zetten als scholengroep, hoeveel toewijding en inzet onze collega's elke dag tonen en hoe ze bereid zijn nèt dat stapje extra te zetten voor de leerlingen, dan kunnen wij daar alleen maar heel trots op zijn. Dank jullie wel!

Annick Dezitter en Wim van der Veer

College van Bestuur Scholengroep Leonardo da Vinci

2023 in beeld

Onze scholengroep in cijfers

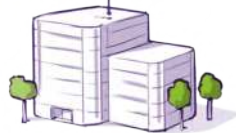
4 scholen

402 collega's

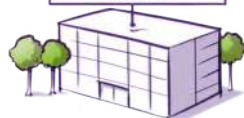
(peildatum 31-12-2023)

DA VINCI COLLEGE LAMMENSCHANS

3.237 leerlingen

DA VINCI COLLEGE DCC/ISK

Koersplan 2022 – 2026

Onze vijf keuzes voor de toekomst

Keuze 1:

Wij zijn bewust openbaar onderwijs

Keuze 2:

De school als basis, de scholengroep als bonus

Keuze 3:

Leren doe je overal

Keuze 4:

Samen leren, individueel excelleren

Keuze 5:

Duurzaam voorop lopen

Onderwijs & Kwaliteit

- Vervolg gegeven aan Kwaliteitsmonitor Scholengroep Leonardo da Vinci.
- Datakwaliteit verbeterd (onder meer in leerlingvolgsysteem).
- Gestart met kwaliteitsnotitie op basis van leergang kwaliteitszorg VO en project 'Leren verbeteren'.
- Gedragen visie op burgerschap geformuleerd en gestart met een bovenschools visiedocument.
- Tevredenheidsonderzoeken afgenomen volgens protocol

“Als topsportleerling krijg je hier goede begeleiding, daarin denkt de school echt mee.”

Erik, leerling klas 5 Leonardo College

Geslaagd in 2023

Da Vinci College Kagerstraat		Leonardo College	
vmbo (g)t	80,7%	85,9	85,5% vmbo (g)t
havo	92,2%	88,1	83,7% havo
vwo	87,5%	83,8	77,1% vwo

Da Vinci College Lammenschans		Da Vinci College ISK	
vmbo bb	93,5%	96,1%	100% vmbo bb
vmbo kb	100%	94,1%	83,3% vmbo kb
vmbo (g)t	96,9%	85,9%	80% vmbo (g)t

Slagingspercentage

Landelijk gemiddelde

Personeel & Professionalisering

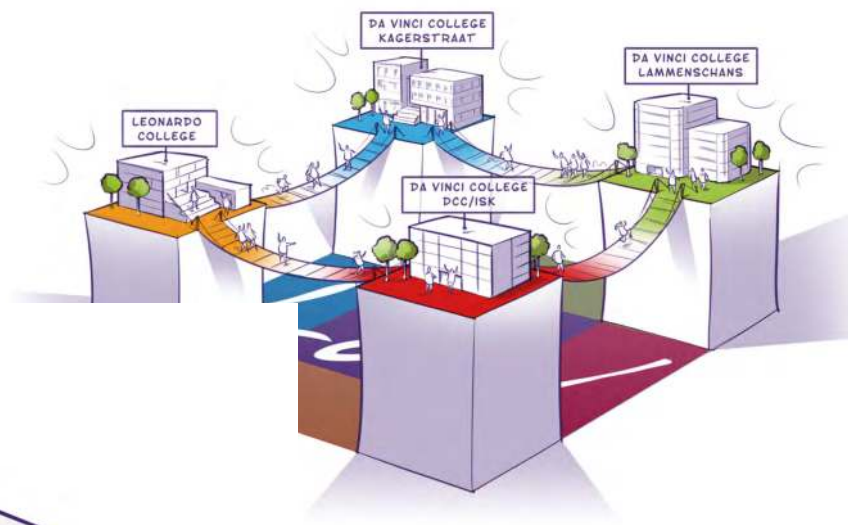
- Werkdruk van onze medewerkers deels verlicht dankzij middelen vanuit het sectorakkoord voor het voortgezet onderwijs.
- Gestart met inventariseren en updaten van ons HR-beleid, vooruitlopend op ons nieuwe strategisch personeelsbeleid.
- Start gemaakt met updaten van ons taakbeleid, zodat we dit op al onze scholen op een goede en uniforme manier vormgeven.
- Nieuw carrièreperspectief ontwikkeld voor ons onderwijzend personeel, waarin groei en ontwikkeling centraal staan, met bijpassende beloning.
- Regionale samenwerking in Onderwijsregio Leiden Duin- en Bollenstreek verstevigd, met als speerpunten:
 - o werven en matchen van docenten via het HR-netwerk
 - o opleiden en begeleiden
 - o professionaliseren

De scholengroep is financieel gezond en heeft over 2023 een positief resultaat behaald van [] volgt verdeeld: een dotatie van [] aan de algemene reserve; per saldo een dotatie van [] aan de publieke bestemmingsreserve voor NPO-gelden en onttrekkingen van de overige publieke bestemmingsreserves voor []

Huisvesting en facilitaire zaken

- Nevenlocatie Da Vinci College ISK in Wassenaar uitgebreid van 3 naar 5 lokalen.
- 3 extra lokalen gerealiseerd in de aula van het Da Vinci College ISK.
- 6 extra lokalen geplaatst op het schoolplein van het Da Vinci College Kagerstraat. Vooral dankzij

IBP

laptopbeleid ingevoerd om nog stgerichter les te kunnen geven en consistentie binnen de scholengroep te n.
ess-training gevolgd door schoolleiders nggeven over cybersecurity en veilig antwoord werken met gegevens en ICT. gegeven aan de privacy-inventarisatie vertrouwde applicaties die we op onze scholen gebruiken.

- Gestart met het AVG-proof uitrollen van ons nieuwe 'protocol beeldopnamen', zodat we in de begeleiding van studenten en startende collega's aansluiten bij de geldende richtlijnen.
- Audit uitgevoerd op het Normenkader IBP FO (2023) op het onderdeel informatiebeveiliging.
- Ambitiekaart opgesteld om in 2027 te voldoen aan het Normenkader informatiebeveiliging en privacy funderend onderwijs.

Dit is een greep uit de ontwikkelingen in 2023.

Hoofdstuk 1: Organisatie

1.1 Wie zijn wij

Wij zijn Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci in Leiden. We bieden openbaar voortgezet onderwijs op vier scholen: Leonardo College, Da Vinci College Kagerstraat, Da Vinci College Lammenschans en Da Vinci College ISK. Samen geven wij onderwijs van vmbo tot en met vwo, inclusief Technasium, topsporttalent en onderwijs aan nieuwkomers. Ons motto: centraal wat moet, decentraal wat kan.

1.2 Onze kernwaarden

Gelijkwaardigheid

Onze scholengroep bestaat uit vier gelijkwaardige scholen met gelijkwaardige medewerkers. Wij waarderen elkaar om onze professionaliteit, niet om hoe lang je bij ons werkt of welke functie je uitvoert. Leerlingen ervaren hoe zij verantwoordelijke en zelfbewuste burgers kunnen zijn, gelijkwaardig aan elkaar.

Vrijheid

Vrijheid betekent voor ons: vrijheid om keuzes te maken en daar vrij mee om te gaan. Medewerkers en leerlingen reflecteren op hun keuzes. Geven en ontvangen feedback. En hebben daarmee de vrijheid om van mening te veranderen.

Ontmoeting

In onze leergemeenschap zijn ontmoetingen de sleutel. Binnen en buiten de scholen. Kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming krijgen vorm als we elkaar en anderen ontmoeten. En als ons onderwijs verbinding maakt met de arbeidsmarkt, andere onderwijsinstellingen en de wereld.

Diversiteit

Wij omarmen verschillen en verscheidenheid. Diversiteit versterkt ons: medewerkers en leerlingen leren van en met elkaar en vullen elkaar aan. Onze scholen zijn een afspiegeling van de diversiteit in de samenleving. Iedereen kan zichzelf zijn. Ook ons onderwijsaanbod is divers, in vorm en inhoud. Zo bieden we onderwijs voor iedereen.

“Er is aandacht voor allerlei verschillende feestdagen en activiteiten, dat vind ik mooi. Een hoogtepunt was dat we na de Ramadan een iftar organiseerden voor alle leerlingen.”

Zeinab, leerling klas 2 Da Vinci College ISK

1.3 Organisatie

College van Bestuur

De stichting heeft een tweehoofdig College van Bestuur dat functioneert als bevoegd gezag en bestaat uit twee rector-bestuurders:

- **Mevr. A.M.C. Dezitter**, (ook rector Da Vinci College Kagerstraat en directeur Da Vinci College Lammenschans)
- **De heer W.A. van der Veer** (ook rector Leonardo College en directeur Da Vinci College ISK)

Naast de werkzaamheden bij de scholengroep hadden de twee rector-bestuurders in 2023 de volgende nevenfuncties:

- **De heer W.A. van der Veer:**
 - Lid Raad van Toezicht Samenwerkingsverband VO regio Leiden (onbezoldigd);
 - Kerndocent FIAC (deels bezoldigd).

-
- **Mevrouw A.M.C. Dezitter:**
 - Lid bestuur Stichting Mixclubs (onbezoldigd);
 - Lid Ondernemersfonds Leiden – portefeuille onderwijs (onbezoldigd);
 - Lid Ondernemend Leiden – portefeuille onderwijs (onbezoldigd).

In 2023 heeft het CvB de scholing (Be)stuurskracht gevolgd bij Beteor.

Er is geen sprake van conflicterende nevenfuncties in het kader van de Code Goed Onderwijsbestuur van de VO-raad.

Adresgegevens

Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci
Kagerstraat 7
2334 CP Leiden
www.davinci-leiden.nl
info@ldvleiden.nl

Overige gegevens

Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 27362846. De leden van het CvB zijn met ingang van 17 maart 2022 als pseudo-UBO's ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Het administratienummer van het College van Bestuur (CvB) is 42506 (OCW).

1.4 Leerlingen en scholen

Leerlingaantallen

Het leerlingaantal van onze scholengroep stijgt. Dit komt vooral door het groeiend aantal aanmeldingen voor het Da Vinci College Kagerstraat en het Leonardo College. Daarnaast is de instroom bij de ISK de afgelopen jaren sterk toegenomen.

Aantal leerlingen op 1 oktober 2023

Op peildatum 1 oktober 2023 had de scholengroep 3.237 leerlingen. Zie hieronder de ontwikkeling van het aantal leerlingen over de afgelopen 6 jaar.

School	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Da Vinci College Kagerstraat	1.045	1.096	1.179	1.325	1.339	1361
Da Vinci College Lammenschans	817	754	684	516	496	522
Leonardo College	826	834	818	811	890	974
Da Vinci College ISK	156	139	164	224	293	380
Totaal	2.844	2.823	2.845	2.876	3.018	3.237

Toelichting

Dit zijn de leerlingenaantallen exclusief Vavo- en Delta-leerlingen en inclusief D1-leerlingen.

Vavo: voortgezet algemeen volwassenenonderwijs

Delta: bovenschoolse voorziening (OPDC) van het Samenwerkingsverband Leiden (vmbo)

Aanmeldingen brugklassen 2023-2024

Op 1 augustus 2023 is het schooljaar 2023-2024 gestart met 585 brugklasleerlingen. Zie hieronder de ontwikkeling van het aantal aanmeldingen over de afgelopen 6 jaar.

School	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Da Vinci College Kagerstraat	222	249	269	298	235	202
Da Vinci College Lammenschans	157	125	111	73	109	123
Leonardo College	154	147	156	152	238	260
Totaal	533	521	536	523	582	585

Onze scholen doen het goed in de regio, maar de verdeling van het aantal leerlingen over onze scholen is niet evenwichtig:

- Da Vinci College Kagerstraat heeft de laatste twee jaren een grote brugklasinstroom. Het is een uitdaging voor de school om deze instroom de komende jaren (tot de renovatie, zie hoofdstuk 5) te kunnen huisvesten.
- Da Vinci College Lammenschans kreeg gedurende enkele jaren minder aanmeldingen voor de brugklas en zag het totaal aantal leerlingen afnemen. Sinds 2022 is er sprake van een lichte stijging.
- Het Leonardo College heeft sinds de nieuwbouw te maken met een sterke toename van het aantal leerlingen. De school loopt tegen de grenzen aan van het gebouw, het rooster en het personeel.

Leerlingenstatuut

De scholengroep heeft een leerlingenstatuut, dat is vastgesteld in december 2021 (geldig tot en met 31 december 2023). Op 12 december 2023 heeft de GMR ingestemd met een verlenging van het leerlingenstatuut tot 1 augustus 2024. In het voorjaar van 2024 wordt het leerlingenstatuut aangepast.

Het nieuwe Leerlingenstatuut treedt in werking op 1 augustus 2024 en geldt voor twee schooljaren: 2024-2025 en 2025-2026.

Plaatsingsbeleid brugklassen

Het groeiend aantal aanmeldingen heeft onze aandacht:

- Vanaf 2022 hebben we samen met de andere twee vmbo's in Leiden een centraal aanmeldloket: 'Wij zijn VMBO'. Hierin werken Da Vinci College Lammenschans, Beroepscollege Leystede en Yuverta vmbo Oegstgeest samen om de leerlingenstroom beter te verdelen over de vmbo's in de stad.
- Gelet op de sterke toename van het aantal leerlingen heeft het Leonardo College in december 2023 een plaatsingsbeleid opgesteld (vastgesteld januari 2024) voor het schooljaar 2024-2025.

Scholen

De scholengroep heeft met vier scholen voor voortgezet openbaar onderwijs een breed onderwijsaanbod. Onze scholen vallen onder 2 brinnummers (het brinnummer is het registratienummer van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap).

Brinnummer 20CL, 1 locatie:

Leonardo College (brinnummer 20CL00)

Adres: Telderskade 48, 2321 TE, Leiden
Onderwijs: Vwo, havo, mavo (vmbo tl) en diverse programma's op het gebied van sport
Schoolleiding: rector: dhr. W. A. van der Veer
plaatsvervangend rector: mevr. M.N. van der Heiden
conrector: dhr. J. Melchior
teamleiders: mevr. H.C.W. Caspers, dhr. R.H.U. Claassen,
mevr. T.C. van Amsterdam, dhr. R. Vleerlaag

Brinnummer 20DF, 3 locaties:

Da Vinci College Kagerstraat (brinnummer 20DF00)

Adres: Kagerstraat 7, 2324 CP, Leiden
Onderwijs: Vwo, havo, mavo (vmbo tl), Cultuurprofielschool en Technasium
Schoolleiding: rector: mevr. A.M.C. Dezitter
plaatsvervangend rector: mevr. T.S. Schilperoort
hoofd beheer en organisatie: dhr. D. Twigt
teamleiders: dhr. L.J. van Zanten (per 1-8-2023 plaatsvervangend directeur en adjunct-directeur Lammenschans), dhr. W.J. Bakker, mevr. I.M.A. Fennis,
mevr. I.P.J.M. van Kuijk, mevr. B.A.D.A. van Haeften en mevr. Y.J. Hoogkamer
inhuur: dhr. D. Homoet

Da Vinci College Lammenschans (brinnummer 20DF01)

Adres: Bètaplein 24, 2321 KS, Leiden
Onderwijs: Mavo (vmbo gt) en vmbo (kader en basis)
Schoolleiding: directeur: mevr. A.M.C. Dezitter
plaatsvervangend directeur en adjunct-directeur: dhr. L.J. van Zanten (per 1-8-2023)
teamleiders: dhr. K.P. Bosman, mevr. A.R.J. Snee (uit dienst per 1-4-2023),
mevr. F.A. de Boer (uit dienst per 1-8-2023), dhr. B.M. Arbouw (uit dienst per 1-8-2023), mevr. M. de Jong, mevr. I. van Leeuwen-Versteeg (in dienst per 1-8-2023)
en mevr. M.M.C. Meulenberg (in dienst per 1-8-2023)
inhuur: dhr. D. Homoet

Da Vinci College ISK (brinnummer 20DF09)

Adres: Vijf Meilaan 137, 2324VV, Leiden
Onderwijs: Internationale schakelklas en mavo (vmbo gt) en vmbo (kader en basis)
Schoolleiding: rector: dhr. W. A. van der Veer
teamleiders: mevr. M.A.J.C. van Driel (uit dienst per 1-1-2024), dhr. P.A. Kerkemeijer,
dhr. J. Koren (per 1-8-2023) en mevr. S. van de Raai (per 1-8-2023)

1.5 Koersplan 2022-2026

In het Koersplan 2022-2026 hebben we met elkaar onze vijf keuzes voor de toekomst opgenomen. Deze luiden als volgt:

1. Wij zijn bewust openbaar onderwijs
2. De school als basis, de scholengroep als bonus
3. Leren doe je overal
4. Samen leren, individueel excelleren
5. Duurzaam voorop lopen

Deze keuzes zijn de basis voor de schoolplannen van onze vier scholen in de periode 2022-2026 en bieden medewerkers handvatten bij het uitvoeren van hun werk en zijn herkenbaar en belangrijk voor leerlingen.

Deze keuzes dagen ons uit een stap verder te zetten in het invullen van onze maatschappelijke opdracht. Daarmee stimuleren ze de kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van leerlingen en van onszelf als medewerkers. In de keuzes zijn onze vier kernwaarden zichtbaar.

Op diverse plekken in dit jaarverslag laten we de resultaten van ons koersplan zien.

Lees hier het Koersplan 2022-2026: Onze vijf keuzes voor de toekomst.

1.6 Regionale verbinding

Bestuurlijke samenwerking VO Leiden en Duin- en Bollenstreek

Als scholengroep participeren we actief in regionaal bestuurlijk overleg. Zo was onze CvB-voorzitter Wim van der Veer dit jaar voor het derde en laatste jaar voorzitter van het bestuurdersoverleg VO Leiden en omgeving. In 2023 kwamen onder andere de volgende belangrijke thema's aan de orde:

- De verdere gezamenlijke uitwerking van de 'notitie scholenlandschap'. Hierin komen vraagstukken rond leerlingaantallen, huisvesting en eventuele samenwerkingen tussen besturen aan de orde;
- De onderwijsregio's in oprichting;
- Het traject rondom een nieuw regionaal plan onderwijsvoorzieningen (RPO) vanaf 2025.

Maatschappelijk klankbord

Op basis van het Koersplan 2022-2026, 'Onze vijf keuzes voor de toekomst', willen we als scholengroep de komende jaren concrete stappen zetten, ook in verbinding met onze omgeving. Dit om de eigen onderwijsbubbel te doorbreken en een brede maatschappelijke blik te ontwikkelen. Daarvoor hebben we in 2023 het maatschappelijk klankbord (MK) opgericht: een groep betrokkenen/belanghebbenden uit de omgeving van onze scholengroep die twee keer per jaar kritisch met ons meedenkt.

Bijvoorbeeld over de concrete uitwerking van onze koers. Samen met onder andere de GMR is het MK zo divers mogelijk samengesteld. De deelnemers vertegenwoordigen de dagelijkse praktijk in diverse niveaus van het leven in Leiden. De eerste bijeenkomst was op maandag 11 september 2023 en stond in het teken van kennismaken: met elkaar en met het Koersplan 2022-2026. Afgesproken is dat bij volgende bijeenkomsten wordt ingegaan op concrete vragen van het CvB bij de uitwerking van het koersplan

1.7 Medezeggenschap

Onze leerlingen, ouders en medewerkers hebben inspraak bij onze beslissingen, zoals is vastgelegd in de Wet medezeggenschap op scholen. De medezeggenschap vindt op scholengroepniveau plaats met de GMR (gemeenschappelijke medezeggenschapsraad) en op de scholen met de medezeggenschaps- of deelraad.

Medezeggenschapsstatuut GMR

De scholengroep heeft een Medezeggenschapsstatuut GMR. In dit statuut is vastgelegd hoe binnen de scholengroep de medezeggenschap is georganiseerd.

Medezeggenschapsreglement GMR

De scholengroep heeft daarnaast een Medezeggenschapsreglement GMR. In dit reglement is vastgelegd wat de (wettelijke) rechten zijn van de GMR.

Meer informatie over medezeggenschap is te vinden in hoofdstuk 8 van dit jaarverslag.

1.8 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op het College van Bestuur (CvB). De RvT heeft vier taken:

- Toezichthoudende taak;
- Adviserende taak;
- Werkgeverstaak;
- Verantwoordingstaak.

De RvT hanteert de Code Goed Onderwijsbestuur van de VO-raad en de Code Goed Toezicht van de VTOI-NVTK.

In 2022 is een nieuw Toezichtkader RvT opgesteld om duidelijkheid en balans te brengen in de relatie met het CvB en om het beleid te verantwoorden en legitimeren naar de maatschappelijke omgeving. In dit Toezichtkader is als pilot het 'policy governance systeem' gehanteerd. Het Toezichtskader is vastgesteld op 15 december 2022 voor het schooljaar 2022-2023, in overleg met het CvB en nadat de GMR is gehoord en geïnformeerd. In juni 2024 wordt het door de RvT en het CvB geëvalueerd.

Meer informatie over de RvT is te vinden in hoofdstuk 8 van dit jaarverslag.

1.9 Klachtenbehandeling

De scholengroep heeft een klachtenregeling. Deze is in het voorjaar van 2023 geactualiseerd. Wanneer een probleem niet naar tevredenheid is opgelost op schoolniveau, kan een klacht worden ingediend. Dit kan bij de klachtencommissie van het College van Bestuur en/of bij de landelijke klachtencommissie (LKC) waarbij onze scholengroep is aangesloten.

In 2023 zijn de volgende twee klachten ingediend:

Klager	Ingediend bij	Thema	Uitspraak	Oplossing
Ouder	LKC	Dyslexiebegeleiding leerling	Geen – verwijzing naar bevoegd gezag voor een oplossing op schoolniveau	Extra onderbouwing en verduidelijking procedure
Ouder	CvB	Sociale veiligheid algemeen	Deels gegrond	Extra waarborgen CvB ten aanzien van sociale veiligheid

Meldingen bij externe vertrouwenspersonen

GGD Hollands Midden – voor leerlingen en ouders/verzorgers

In 2023 zijn er twee meldingen gedaan bij de externe vertrouwenspersoon GGD Hollands Midden. In beide gevallen ging het erom dat de melder zich niet gehoord voelde, in combinatie met ontevredenheid over de communicatie. Omdat het om vertrouwelijke informatie gaat, is over deze meldingen geen informatie opgenomen in het eigen jaarverslag 2023 van de vertrouwenspersoon van GGD Hollands-Midden. Op basis van de meldingen heeft de scholengroep tips gekregen over open en duidelijke communicatie (op basis van toegankelijke protocollen en procedures) met ouders en verzorgers. In 2023 zijn via de externe vertrouwenspersoon GGD geen klachten doorgestuurd naar de landelijke klachtencommissie.

Centrum Vertrouwenspersonen Plus – voor medewerkers

In 2023 hebben twee medewerkers van de scholengroep zich bij het Centrum Vertrouwenspersonen Plus gemeld. Omdat het om vertrouwelijke informatie gaat, is over deze meldingen geen informatie opgenomen in het eigen jaarverslag 2023 van Centrum vertrouwenspersonen Plus. Op basis van dit aantal zijn er geen aanbevelingen gedaan.

**“De school
als basis, de
scholengroep
als bonus”**

Hoofdstuk 2: Koersplan 2022-2026

In ons Koersplan 2022-2026, 'Onze vijf keuzes voor de toekomst', beschrijven we wat onze scholengroep kenmerkt en waar we naartoe willen. Deze keuzes geven onze medewerkers houvast in het uitvoeren van hun werk. Ook zijn ze herkenbaar voor onze leerlingen. Schoolleiders Mirre van der Heiden, Dorine Schilperoort, Lars van Zanten en Pascal Kerkemeijer vertellen hoe onze vijf keuzes voor de toekomst in de praktijk zichtbaar zijn op school.

Wij zijn bewust openbaar onderwijs

Kijk om je heen op Da Vinci College Kagerstraat en je ziet een dwarsdoorsnede van de Leidse jeugd rondlopen. "Iedereen mag hier zichzelf zijn", vertelt plaatsvervangend rector Dorine Schilperoort. "We slagen er op onze school heel goed in om alle leerlingen zich thuis te laten voelen. Wat bij ons heel belangrijk is: een schoolloopbaan is meer dan een diploma halen. We helpen je om een volwaardige deelnemer aan de maatschappij te worden, dat gaat veel verder dan een papertje." Een mooi voorbeeld daarvan was in 2023 het project Model Leiden, geïnspireerd op Model United Nations. "Leerlingen uit de brugklas vormden daarin samen met Leidse groep 8'ers een minigemeenteraad. Ze debatteerden over lokale thema's en presenteerden hun plannen in de raadzaal. Geweldig wat onze leerlingen dan laten zien."

Diversiteit, dat gaat op Da Vinci College ISK haast vanzelf. "Kinderen uit landen die op mondiaal niveau met elkaar in conflict zijn, zitten hier gewoon bij elkaar in de klas", zegt teamleider Pascal Kerkemeijer. Vrijheid en gelijkwaardigheid zitten in het DNA van de school. Op Da Vinci College ISK komen leerlingen en medewerkers uit meer dan 40 landen samen, waarbij de laatste jaren vooral veel toestroom is uit Oekraïne, Syrië en Eritrea. "Met zoveel verschillende culturele achtergronden valt er veel van elkaar te leren. We vormen met elkaar een mooi praktijkvoorbeeld van openbaar onderwijs."

“Er is veel aandacht voor de verschillende culturen op school. Zo leer je van mensen met andere achtergronden.”

Yolla, leerling klas 4 Da Vinci College ISK

Pascal Kerkemeijer,
teamleider Da Vinci
College ISK

Lars van Zanten,
adjunct-directeur Da Vinci
College Lammenschans

De school als basis, de scholengroep als bonus

“Een geweldige bonus was de gezamenlijke studiedag voor alle vier de scholen bij Nederzandt in Noordwijk”, vertelt Mirre van der Heiden, plaatsvervangend rector Leonardo College. “Veel collega’s die elkaar normaal niet zo vaak zien, kwamen samen. De vaksecties wisselden kennis en ervaringen uit rond zaken als burgerschapsonderwijs en basisvaardigheden. Daarbij was er in de middag ruimte om elkaar in informele setting te ontmoeten en waren er activiteiten als vuurspuwen en dronevliegen.” De reacties op de schoolbrede studiedag waren bijzonder positief. “Veel vaksecties voelden meer verbondenheid en we zien dat ze sindsdien ook vaker locatieoverstijgend contact met elkaar opnemen.” Nog een voorbeeld van de meerwaarde van de scholengroep: ISK-leerlingen die examen doen op het Leonardo College. “In 2023 haalde de eerste lichting ISK’ers bij ons een havo-diploma. Het is mooi om te zien dat die samenwerking een succes is.”

Adjunct-directeur Lars van Zanten ondervond zelf de bonus van de scholengroep bij zijn interne overstap naar van Kagerstraat naar Lammenschans. “De lijnen zijn kort, dat is erg prettig. De schoolleiders hebben regelmatig gezamenlijke dagen en kennen elkaar goed.” De scholen vullen elkaar waar mogelijk aan: zo volgen leerlingen van de ISK sommige praktijkonderdelen in de beroepspraktijk op de Lammenschans. “En ook zijn er docenten die op de fiets springen naar een van de andere scholen om daar een ontwikkelmoment te hebben. Een les observeren, ervaringen uitwisselen met een collega. We weten elkaar te vinden.”

“Naast de lessen kun je dingen doen die je zelf interessant vindt. Zo doe ik al een paar jaar licht en geluid in de techniekcommissie. Heel leuk en leerzaam.”

Teun, leerling klas 4 Da Vinci College Kagerstraat

Leren doe je overal

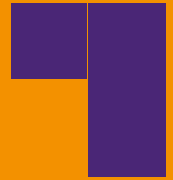
“We halen bij Da Vinci College Lammenschans graag de praktijk naar binnen”, vertelt Lars. “Een goed voorbeeld is onze projectweek, waarmee we het kalenderjaar afsluiten. Er zijn dan geen reguliere lessen; ieder leerjaar heeft een themawEEK. Zo had klas 2 dit jaar een gezondheidsweek, met onder meer reanimatietraining, en hadden de derdeklassers een kunstweek vol theater, museumbezoek en culturele workshops.” Al in het eerste leerjaar maken leerlingen kennis met de praktijk in de vorm van flitsstages: ze bezoeken bijvoorbeeld een energiecentrale of kiezen een bedrijf waar ze benieuwd naar zijn. “In de eerste twee jaren is het vooral oriënteren, vanaf leerjaar 3 gaan leerlingen volle bak stage lopen. Niet te veel in de schoolbankjes zitten, dat is een ontwikkeling die we de komende jaren nog verder willen doorzetten.”

Ook op het Leonardo College is er sinds 2023 nog meer aandacht voor de beroepspraktijk, nu ook de tweedeklassers een stage lopen. “We willen de leerlingen vooral buiten de school laten kijken: wat houdt dit beroep precies in? En past het wel bij me? Dat ervaar je in een stage toch een stuk beter dan in het klaslokaal.” Daarnaast brengt de school de buitenwereld het klaslokaal in. “We hebben steeds meer gastsprekers, bijvoorbeeld voor onze filosofieleerlingen, en regelmatig komt er een schrijver in de klas. Een ander voorbeeld is een project bij het vak bedrijfseconomie, waarbij leerlingen hun eigen onderneming oprichten. Ze pitchen hun idee dan voor ouders, die vervolgens aandelen kunnen kopen. Een gaaf project via de organisatie Jong Ondernemen, heel leuk en leerzaam voor onze leerlingen.”

Samen leren, individueel excelleren

“Leren is een sociaal proces,” zegt Dorine, “waarbij het belangrijk is dat je je onderdeel voelt van de groep. Als dat op orde is, ontstaat er ruimte om ergens in uit te blinken”. Dat kan op Da Vinci College Kagerstraat bijvoorbeeld in het Technasium, de kunstklas, de leerlingenraad, de techniekcommissie of de debatclub. “Wat voor mij ook verbonden is aan de keuze ‘samen leren, individueel excelleren’, is kansengelijkheid. We willen iedere leerling dezelfde kansen bieden en daar hoort extra ondersteuning bij. Zo hebben we schoolpsychologen die coaching bieden, is er voor bepaalde vakken bijles beschikbaar en hebben we op twee vaste momenten in de week een spreekuur na de laatste les om extra begeleiding te bieden aan leerlingen die dat nodig hebben.”

Iedere leerling op Da Vinci College ISK volgt een individueel traject, legt Pascal uit: “We delen de klassen in op taalniveau, waardoor 12- en 18-jarigen bij elkaar in de klas kunnen zitten. We kijken per leerling naar de talenten en behoeftes en spelen daar zo goed mogelijk op in.” Voor de leerlingen die heel weinig of nog geen Nederlands spreken, zijn er alfabetiseringsklassen. Dat zijn kleine groepen met een docent en een onderwijsassistent waar de leerlingen gericht met de taal aan de slag gaan. Daarnaast zijn de creatieve vakken ontzettend belangrijk op Da Vinci College ISK. “In muziek of kunst kunnen leerlingen hun emoties kwijt. De taal is dan even geen factor; het is heel mooi om kinderen dan te zien opbloeien.”

“Je wordt hier goed begeleid in je keuze voor een vervolgopleiding: samen kijk je wat je leuk lijkt en waar je goed in bent.”

Luna, leerling klas 4 Da Vinci College Lammenschans

Duurzaam voorop lopen

Scholengroepbreed hebben we de keuze gemaakt om voor werkweken niet meer te vliegen. “Dit soort beleidsmatige duurzame keuzes proberen we door de hele school heen te maken”, zegt Dorine. “Denk aan technische apparatuur en materialen: bij elk nieuw contract willen we de meest duurzame optie kiezen, ook als dat niet de goedkoopste optie is. Het zit ‘m soms ook in kleine dingen: zijn ballonnen op een eindexamenfeest echt nodig, of kan het ook op een andere manier?”

Het nieuwe groene dak van Da Vinci College Lammenschans is een mooi voorbeeld van een duurzame ontwikkeling, vertelt Lars. “Bij de start van schooljaar 2023-2024 is dit officieel geopend. De plantenbakken zijn gemaakt van gerecycled steigerhout, de tafels zijn van gebruikte steenschotten. Inmiddels zien we de nodige bijtjes en andere diertjes opduiken, dus het groen doet zijn werk.” Daarbij heeft de school ook voor volgend jaar duurzame plannen. “We willen een eigen plasticstraat ontwikkelen om flesjes te recyclen. Zo ontwikkelen we ook bij de leerlingen steeds meer bewustzijn. Ook de themaweken koppelen we zoveel mogelijk aan de zorg voor onze leefomgeving. Zo heeft de brugklas een themawEEK duurzaamheid gehad en zijn er bezoeken geweest aan bijvoorbeeld de Olmenhorst en een afvalverwerkingsbedrijf waarin bij dit thema is stilgestaan.”

Duurzaamheid gaat verder dan milieukeuzes. Ook aandacht voor de vitaliteit van onze medewerkers hoort hierbij. Mirre: “We moeten met elkaar in gesprek blijven over het welzijn en welbevinden van onze mensen. Daarin werken we steeds nauwer samen met de Arbodienst en gaan we preventief het gesprek aan. Daarnaast ruimen we tijd in voor voorbereiding, nakijkwerk en ontwikkeling. En besteden we de surveillance van toetsen uit om docenten ruimte te geven.” Dorine vult aan: “Aandacht voor de duurzame inzetbaarheid van onze collega’s is essentieel. Collega’s zijn heel betrokken en doen graag een stapje extra. Dat is heel fijn, zolang we met elkaar zorgen voor een goede balans.”

Mirre van der Heiden,
plaatsvervangend rector
Leonardo College

Dorine Schilperoort,
plaatsvervangend rector
Da Vinci College Kagerstraat

Hoofdstuk 3: Onderwijs en kwaliteit

3.1 Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg

Binnen onze scholengroep heeft verbetering van de kwaliteitszorg prioriteit. Alleen als de kwaliteitszorg op orde is kunnen we optimaal invulling geven aan onze kerntaak: goed onderwijs.

Het doel voor 2023 was te komen tot een procesmatige beschrijving van de wijze waarop beleid tot stand komt en de kwaliteit van het onderwijs, in de breedste zin van het woord, wordt gemonitord en bewaakt (jaarplan CvB 2023). De hiermee samenhangende doelen bespreken we hieronder. Het proces was in 2023 nog volop in ontwikkeling.

Doelen	Resultaat
De kwaliteit van data in de diverse systemen verbeteren en uniformeren.	In ontwikkeling, realisatie schooljaar 2023-2024.
Opstellen kwaliteitsnotitie: expliciteren waar we voor staan.	In ontwikkeling, realisatie eerste kwartaal 2024.
Implementeren kwaliteitsmonitor Scholengroep Leonardo da Vinci.	In ontwikkeling, realisatie tweede kwartaal 2024.

“Als topsportleerling krijg je hier goede begeleiding, daarin denkt de school echt mee.”

Erik, leerling klas 5 Leonardo College

Kwaliteitsbeleidsplan

Het kwaliteitsbeleidsplan stond gepland voor het najaar van 2023. Na het eerste concept hebben we besloten de aanpak over een andere boeg te gooien, omdat dit concept te allesomvattend was. Mede op basis van de leergang kwaliteitszorg VO en het project 'Leren verbeteren' (vanuit het ministerie van OCW) hebben we gekozen voor een kwaliteitsnotitie die de visie en werkwijze rondom kwaliteit beschrijft. Deze notitie is minder aan verandering onderhevig, aangezien deze het gedachtengoed beschrijft rond kwaliteitsdenken binnen de scholengroep. De oplevering van de kwaliteitsnota staat gepland voor januari 2024.

Het creëren van een duurzame kwaliteitscultuur binnen de scholengroep blijft ook in deze kwaliteitsnotitie het uiteindelijke doel. De urgentie om aan kwaliteitsverbetering te werken is intrinsiek en niet onderhevig aan een oordeel van de Inspectie van het Onderwijs. In een duurzame kwaliteitscultuur werken we continu met elkaar aan het verbeteren van ons onderwijs, voor leerlingen en hun ouders. Juist om de aandacht voor kwaliteitscultuur duurzaam te laten zijn, is borging van groot belang. De concretisering van de kwaliteitsnotitie leidt tot korte-, middellange- en langetermijndoelen, die we ook vastgelegd in de digitale kwaliteitsmonitor (OnSpect).

Kwaliteitsmonitor

Een duurzame kwaliteitscultuur vraagt om strakke monitoring van de verschillende kwaliteitsgebieden. Daarom hebben we gezocht naar een applicatie die de monitoring van de kwaliteitsgebieden van de vier verschillende scholen en het bestuur overzichtelijk in kaart brengt. In februari hebben we een contract afgesloten met OnSpect. OnSpect biedt een digitale omgeving waarin met verschillende stuurgroepen samengewerkt kan worden. De applicatie is daarnaast een gesprekstool om het te hebben over onderwijs en de kwaliteit daarvan. Bij het implementeren van deze kwaliteitsmonitor, een traject van een jaar, horen ook trainingen, meetings en een tweewekelijks online overleg over de stand van zaken. Deze applicatie en het implementatietraject helpen ons onder andere met:

- Een volledig inzicht in de stand van zaken op scholengroepniveau en op de afzonderlijke scholen met betrekking tot het waarderingskader;
- Het verwerken van eigen aanvullende ambities;
- Overzicht in wie waar verantwoordelijk voor is;
- Een geïntegreerde PDCA-cyclus;
- Een eerste stap naar een duurzame kwaliteitscultuur.

In 2023 hebben we aan de hand van deze monitor verder gebouwd aan een gedegen stelsel van kwaliteitszorg voor de scholengroep. De implementatie van OnSpect vraagt echter veel tijd van de verschillende vestigingen. Om dit proces te bespoedigen hebben we in december in goed overleg besloten om de verdere implementatie uit te laten voeren door de medewerkers van OnSpect in januari 2024. Na deze implementatie ontvangt iedere vestiging een uitgebreid auditrapport met een terugkoppeling op de kwaliteitsgebieden, de kernfuncties, het schoolplan en eventuele vakwerkplannen. Aan de hand van dit auditrapport voeren we de implementatie verder uit, zodat we in het tweede kwartaal van 2024 volledig in de nieuwe digitale omgeving kunnen werken.

Datakwaliteit

Datakwaliteit heeft onze nadrukkelijke aandacht. In 2023 is hard gewerkt aan het uniformeren van het leerlingvolgsysteem. Dit maakt het eenvoudiger om via het Magister Management Platform (MMP) eenduidige analyses te maken. De datakwaliteit moet goed zijn om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over resultaten in het MMP. Het op één lijn brengen van de data heeft onze prioriteit, zodat de onderwijsteams datagestuurd kunnen werken.

Hoofdstuk 3: Onderwijs en kwaliteit

Het op orde brengen van de datakwaliteit en de professionalisering van de onderwijsteams is ook in 2023 volop in ontwikkeling. Het doel is dat we meer gebruikmaken van de beschikbare data om zicht te krijgen op wat goed gaat en wat verbetering behoeft. Met behulp van scholing verhogen we binnen de scholengroep ons analyserend vermogen. In 2024 behoudt het up-to-date houden van de data-kwaliteit onze aandacht, net als het intensiveren van datagestuurd werken.

Tevredenheidsonderzoeken

Wij houden jaarlijks tevredenheidsonderzoeken. We streven bij de tevredenheidsonderzoeken onder ouders, leerlingen en medewerkers naar een beoordeling die hoger is dan de benchmark. De frequentie van onze onderzoeken is als volgt:

- Tevredenheid medewerkers: tweejaarlijks;
- Tevredenheid leerlingen: jaarlijks;
- Tevredenheid ouders/verzorgers: jaarlijks.

In 2023 zijn voor alle drie de geledingen tevredenheidsonderzoeken afgenomen. In tabel 1 is de betrouwbaarheid van de meting voor alle drie de onderzoeken weergegeven. Met betrekking tot de tevredenheid van leerlingen, zie tabel 2, valt alleen de vmbo basisberoepsgerichte leerweg in negatieve zin op. De andere afdelingen scoren gemiddeld of bovengemiddeld ten opzichte van de landelijke trend. Alle vestigingen hebben naar aanleiding van deze resultaten ambities opgesteld voor het komende jaar, waarbij in het bijzonder aandacht is voor de basisberoepsgerichte leerweg van Da Vinci College Lammenschans.

De resultaten van het oudertevredenheidsonderzoek zijn terug te vinden in tabel 3. Alle vestigingen scoren hierbij rond de benchmark. Dit zien we als een mooi resultaat: in overleg met de oudergeledingen en klankbordgroepen streven we ernaar om dit resultaat te continueren en waar mogelijk verder te verbeteren.

Het medewerkerstevredenheidsonderzoek (tabel 4) is in 2023 extra afgenomen, aangezien de respons in 2022 niet representatief was. Met een respons van 81,27% is er voor 2023 een completer beeld gegenereerd, waarmee we gerichte acties kunnen uitzetten om waar nodig de tevredenheid onder medewerkers te vergroten.

Tabel 1: Betrouwbaarheid responsaantallen

Tevredenheidsonderzoek	Populatie	Respons	Respons %	Minimale respons behaald	Gewenste respons behaald
Medewerkers	347	282	81,27%	Ja	2 van de 4 vestigingen
Leerlingen*	2901	2292	79,01%	Ja	3 van de 4 vestigingen
Ouders	3072	815	26,53%	3 van de 4 vestigingen	2 van de 4 vestigingen

**Het verschil in populatie ten opzichte van de oudertevredenheid zit in het feit dat de beginners-groepen van onze ISK-vestiging niet hebben meegedaan aan het leerlingtevredenheidsonderzoek in verband met hun taalbarrière.*

Tabel 2: Leerlingtevredenheid per onderwijssoort

Niveau	Locatie	Score	Landelijk gemiddelde	Percentielscore
Vmbo bb	Da Vinci College Lammenschans	6,0	6,4	25 of lager
	Da Vinci College ISK	6,4		25 en 75
Vmbo kb	Da Vinci College Lammenschans	6,3	6,2	25 en 75
	Da Vinci College ISK	7,4		75 of hoger
Vmbo (g)t	Da Vinci College Lammenschans	6,6	6,2	75 of hoger
	Da Vinci College ISK	6,9		75 of hoger
	Leonardo College	6,6		75 of hoger
	Da Vinci College Kagerstraat	6,5		75 of hoger
Havo	Da Vinci College Kagerstraat	5,9	6,1	25 en 75
	Leonardo College	6,3		25 en 75
Vwo	Da Vinci College Kagerstraat	6,4	6,4	25 en 75
	Leonardo College	6,6		25 en 75

Tabel 3: Resultaat oudertevredenheid

Locatie	Score	Benchmark
Da Vinci College Kagerstraat	7,6	7,8
Da Vinci College Lammenschans	7,7	7,8
Da Vinci College ISK	8,0	7,8
Leonardo College	7,8	7,8

Tabel 4: Resultaat medewerkerstevredenheid

Onderdeel	Da Vinci College Kagerstraat		Da Vinci College Lammenschans		Da Vinci College ISK		Leonardo College	
	Score	Benchmark	Score	Benchmark	Score	Benchmark	Score	Benchmark
Werkzaamheden	7,1	7,3	7,6	7,3	7,3	7,3	7,1	7,3
Arbeidsomstandigheden	6,9	7,2	7,5	7,2	6,8	7,2	7,0	7,2
Werkdruk	6,2	6,6	6,9	6,6	6,6	6,6	6,2	6,6
RI&E	6,4	6,8	7,0	6,8	6,6	6,8	6,4	6,8
Collega's op school	7,0	6,9	7,4	6,9	7,1	6,9	6,6	6,9
Leidinggevende	7,1	7,2	7,8	7,2	7,2	7,2	7,0	7,2
Schoolorganisatie	5,8	6,4	6,5	6,4	6,5	6,4	5,7	6,4
Ontwikkelingsmogelijkheden	5,7	6,2	6,7	6,2	6,8	6,2	5,8	6,2
Beloning	5,5	6,1	5,8	6,1	5,7	6,1	5,5	6,1

3.2 Doelen en resultaten

Vanuit het jaarplan 2023 van het CvB zijn de volgende doelstellingen voor onderwijs & kwaliteit geformuleerd:

1. Het College van Bestuur wil een visie formuleren op burgerschap, waarna de verschillende scholen dit verder uitwerken in leerdoelen en activiteiten. Hierbij geven we expliciet inhoud aan onze kernwaarden en de doelen zoals geformuleerd door Gert Biesta en opgenomen in ons Koersplan.

Gewenst resultaat:

Een gedragen beleidsnotitie (CvB) en een uitwerking op de scholen in het schoolplan.

Huidige situatie:

Op de verschillende locaties is in werkgroepen gewerkt aan een vertaling van de kernwaarden uit het koersplan. De werkgroepen hebben de opdracht meegekregen om deze vertaling te verwerken in de verschillende burgerschapsplannen van de vestigingen. De Inspectie van het Onderwijs heeft echter aangegeven dat er door het bestuur in onvoldoende mate wordt gestuurd om te komen tot een doelgericht en samenhangend aanbod voor burgerschapsonderwijs. In navolging op dit oordeel zijn de visies op burgerschap van de verschillende vestigingen met elkaar vergeleken en is de rode draad van het burgerschapsonderwijs voor Leonardo Da Vinci beschreven. Hiermee hebben we een start gemaakt voor de beleidsnotitie vanuit het bestuur waarin de kaders voor ons burgerschapsonderwijs staan beschreven. De werkgroepen zijn in overleg met het College van Bestuur om te komen tot een gemeenschappelijke visie, waarbij de vestigingen binnen de kaders ruimte hebben om eigen invulling te geven. Deze gemeenschappelijke visie is op dit moment voor 80% gerealiseerd in een bovenschools visiedocument.

2. Elke leerling van Scholengroep Leonardo da Vinci gaat van school met een gevorderd niveau van digitale vaardigheid op alle vier gebieden: ICT-basisvaardigheden, digitale informatievaardigheden, mediawijsheid en computational thinking. Scholengroep Leonardo da Vinci staat bekend om de uitstekende digitale geletterdheid van leerlingen.

Gewenst resultaat: Er is een doorlopende leerlijn digitale geletterdheid, van primair onderwijs tot en met vervolgonderwijs in Leiden. Op elke school is digitale geletterdheid een speerpunt in het onderwijs: ofwel geïntegreerd, ofwel in een apart vak. Docenten zijn digitaal vaardig in het leergebied (relevant voor hun eigen vak) en leerlingen zijn gevorderd digitaal vaardig volgens de rubrics van E. Zwanenburg en C.J.L. Rothkrantz (2018).

Huidige situatie:

De focus op digitale vaardigheid is bijgesteld, aangezien de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap de prioriteit hebben. Mede ingegeven vanuit de overheid, waarbij digitale vaardigheden geen onderdeel meer uitmaken van de basisvaardigheden. Dat neemt niet weg dat wij als scholengroep digitale geletterdheid van groot belang vinden voor de ontwikkeling van onze leerlingen. Om deze reden blijft het ontwikkelen van digitale vaardigheden voor onze leerlingen onderdeel van ons curriculum.

De bijstelling van het eerder geformuleerde doel ten aanzien van digitale vaardigheid ziet er als volgt uit:

- 'Gevorderd niveau' is aangepast naar 'bekwaam niveau'
- De doelstelling 'Scholengroep Leonardo da Vinci staat bekend om de uitstekende digitale geletterdheid van leerlingen' is losgelaten.

3. We willen onze leraren in staat stellen om gevarieerde en gedifferentieerde lessen te maken en geven, waarbij een repertoire aan didactische mogelijkheden niet kan ontbreken. Digitale methodes en digitale didactiek bieden mogelijkheden om meer onderwijs op maat te bieden, onderwijs aantrekkelijker te maken voor leerlingen en beter aan te sluiten bij de belevingswereld van leerlingen.

Gewenst resultaat:

Vaksecties hebben hun visie op digitale ondersteuning expliciet geformuleerd in het vakwerkplan. Minimaal 95% van de ouders maakt gebruik van de regeling om tegen gereduceerd tarief een laptop aan te schaffen.

Huidige situatie:

Op alle vestigingen zijn met ingang van het schooljaar 2023-2024 laptops te beschikking gesteld voor de brugklasleerlingen. Het gebruik en de inzet van de laptop als leermiddel zal in 2024 worden gemonitord en geëvalueerd.

4. We monitoren en bewaken de wijze waarop beleid tot stand komt en de kwaliteit van het onderwijs in de breedste zin van het woord.

Gewenst resultaat: Een helder document waarbij de kwaliteit van ons onderwijs centraal staat (en niet de kwaliteit van de kwaliteitszorg) en er op systematische wijze gemeten wordt. Zo kunnen we een professionele dialoog voeren en creëren we handvatten om op een goede manier verantwoording af te leggen.

Huidige situatie:

In 2023 hebben we in kaart gebracht hoe de verschillende scholen binnen de scholengroep het kwaliteitssysteem vormgegeven. Op basis van de overeenkomsten en verschillen hebben we gekozen voor een digitale applicatie om enerzijds de kwaliteitssystemen expliciet te maken en anderzijds tot een meer uniform geheel te komen. Onder begeleiding van een adviseur vanuit het project 'Leren verbeteren' is de uitgebreide analyse van het kwaliteitssysteem teruggebracht tot een concept kwaliteitsnotitie.

3.3 Onderwijsresultaten

Onderbouwpositie

De onderbouwpositie is op alle drie de vestigingen ver boven de norm (zie tabel 5). Dit houdt in dat

Scholen op de kaart

Een uitgebreid overzicht van de onderwijsresultaten per school is te vinden op [Scholenopdekaart.nl](https://www.scholenopdekaart.nl):

“Het fijne aan deze school vind ik dat er veel aandacht voor de praktijk is. Je kan veel met je handen werken.”

Mick, leerling klas 2 Da Vinci College Lammenschans

we binnen de scholengroep leerlingen kansen bieden. Het niveau in leerjaar 3 is beduidend hoger dan het basisschooladvies. Kansrijk adviseren en kansrijk plaatsen is voor leerlingen een mooi uitgangspincipe; tegelijkertijd brengt het risico's met zich mee. Want hoe kansrijk zijn leerlingen die op hun tenen moet lopen en hierdoor in de bovenbouw het eindexamen niet halen? Het is belangrijk om hier een balans in te vinden en leerlingen goed in beeld te hebben, zodat we kunnen bepalen of kansrijk plaatsen ook echt kansrijk is.

Tabel 5: Driejaarsgemiddelde onderwijspositie

Locatie	Norm	Driejaarsgemiddelde
Da Vinci College Lammenschans	-12,10%	32,69%
Da Vinci College Kagerstraat	-0,55%	24,61%
Leonardo College	-0,55%	13,82%

Onderbouwsnelheid

De onderbouwsnelheid geeft aan in hoeverre leerlingen leerjaar 1 en 2 zonder vertraging doorlopen. Voor Da Vinci College Lammenschans is het driejaarsgemiddelde iets onder de norm. In overeenstemming met de Inspectie van het Onderwijs is echter besloten om dit driejaarsgemiddelde te corrigeren.

Er worden namelijk leerlingen uit het verleden meegeteld die op het OPDC van het samenwerkingsverband waren geplaatst, waar leerlingen standaard drie jaar over de onderbouw doen. Deze constructie is mede op last van de Inspectie van het Onderwijs afgeschaft, maar is nog wel zichtbaar in het driejaarsgemiddelde van Da Vinci College Lammenschans*. Ook het Da Vinci College ISK** komt met het driejaarsgemiddelde onder de norm van de Inspectie van het Onderwijs uit; dit heeft te maken met het feit dat deze vestiging onderwijs verzorgt aan nieuwkomers. Leerlingen moeten eerst de taal machtig zijn voordat zij kunnen doorstromen naar het vervolgonderwijs. Voor de andere vestigingen geldt dat zij voldoen aan de norm van de Inspectie van het Onderwijs of er zelfs boven zitten.

Tabel 6: Onderbouwsnelheid

Locatie	Driejaarsgemiddelde	Gecorrigeerde norm
Da Vinci College Lammenschans*	93,71%	94,74%
Da Vinci College Kagerstraat	97,84%	94,97%
Leonardo College	97,93%	94,88%
Da Vinci College ISK**	57,07%	94,45%

Bovenbouwsucces

Het bovenbouwsucces geeft aan in hoeverre leerlingen succesvol de bovenbouw doorlopen. Succesvol wil zeggen dat zij onvertraagd en met een diploma de middelbare school verlaten. Het bieden van kansen, zoals zichtbaar werd in de resultaten van de onderwijspositie, kan van invloed zijn op de resultaten van het bovenbouwsucces. Daarnaast kunnen we spreken van een nationale trend: de resultaten zijn na corona en na het opheffen van de bijzondere regelingen minder geworden. Leerlingen zijn moeilijker te motiveren en ook hun welbevinden staat onder druk. Dit is nog niet terug te zien in de driejaarsgemiddelden met betrekking tot het bovenbouwsucces. Toch moeten we alert zijn op deze dalende trend, die ook binnen onze scholengroep zichtbaar is.

Tabel 7: Bovenbouwsucces

Niveau	Locatie	Driejaarsgemiddelde	Gecorrigeerde norm
Vmbo bb	Da Vinci College Lammenschans	82,45%	85,73%
	Da Vinci College ISK		
Vmbo kb	Da Vinci College Lammenschans	87,03%	85,49%
	Da Vinci College ISK		
Vmbo (g)t	Da Vinci College Lammenschans	91,70%	84,84%
	Da Vinci College Kagerstraat	89,73%	85,51%
	Leonardo College	86,35%	85,46%
	Da Vinci College ISK		
Havo	Da Vinci College Kagerstraat	82,62%	80,77%
	Leonardo College	83,02%	80,11%
Vwo	Da Vinci College Kagerstraat	87,77%	81,29%
	Leonardo College	87,05%	80,91%

Examenresultaten

In tabel 8 tot en met 10 zijn schematisch de examenresultaten weergegeven. Daarbij valt onze vmbo (g)t-afdeling in negatieve zin op: het gemiddelde CE-cijfer is op alle vestigingen lager dan het landelijk gemiddelde en ook het slagingspercentage behoort bij drie van de vier vestigingen tot de laagste percentielscores. Deze ontwikkelingen in onze vmbo (g)t-afdeling hebben onze nadrukkelijke aandacht.

Tabel 8: Examenresultaten 2022-2023

Niveau	Locatie	Slagingspercentages	Landelijk gemiddelde	Percentielscore
Vmbo bb	Da Vinci College Lammenschans	93,5%	96,1%	25 of lager
	Da Vinci College ISK	100%		75 of hoger
Vmbo kb	Da Vinci College Lammenschans	100%	94,1%	75 of hoger
	Da Vinci College ISK	83,3%		25 of lager
Vmbo (g)t	Da Vinci College Lammenschans	96,9%	85,9%	75 of hoger
	Da Vinci College ISK	80,0%		25 of lager
	Leonardo College	80,7%		25 of lager
	Da Vinci College Kagerstraat	85,5%		25 of lager
Havo	Da Vinci College Kagerstraat	92,2%	88,1%	75 of hoger
	Leonardo College	83,7%		25 en 75
Vwo	Da Vinci College Kagerstraat	87,5%	83,8%	25 en 75
	Leonardo College	77,1%		25 of lager

Tabel 9: Gemiddeld CE vs. landelijk gemiddelde

Niveau	Locatie	Gemiddeld CE (22-23)	Landelijk gemiddelde	Percentielscore
Vmbo bb	Da Vinci College Lammenschans	6,7	6,59	25 en 75
	Da Vinci College ISK	6,2		25 of lager
Vmbo kb	Da Vinci College Lammenschans	6,6	6,37	75 of hoger
	Da Vinci College ISK	6,2		25 of lager
Vmbo (g)t	Da Vinci College Lammenschans	6,3	6,41	25 en 75
	Da Vinci College ISK	6,1		25 of lager
	Leonardo College	6,2		25 of lager
	Da Vinci College Kagerstraat	6,2		25 of lager
Havo	Da Vinci College Kagerstraat	6,4	6,35	25 en 75
	Leonardo College	6,3		25 en 75
Vwo	Da Vinci College Kagerstraat	6,6	6,55	25 en 75
	Leonardo College	6,1		25 of lager

Tabel 10: Driejaarsgemiddelde CE

Niveau	Locatie	Driejaars- gemiddelde CE	Inspectienorm	Schoolscore
Vmbo bb	Da Vinci College Lammenschans	6,50	6,43	Op of boven de (gecorrigeerde) norm
	Da Vinci College ISK			
Vmbo kb	Da Vinci College Lammenschans	6,21	621	Op of boven de (gecorrigeerde) norm
	Da Vinci College ISK			
Vmbo (g)t	Da Vinci College Lammenschans	6,35	6,15	Op of boven de (gecorrigeerde) norm
	Da Vinci College ISK			
	Da Vinci College Kagerstraat	6,10	6,15	Onder de (gecorrigeerde) norm
	Leonardo College	6,10	6,15	Onder de (gecorrigeerde) norm
Havo	Da Vinci College Kagerstraat	6,31	6,24	Op of boven de (gecorrigeerde) norm
	Leonardo College	6,18	6,23	Onder de (gecorrigeerde) norm
Vwo	Da Vinci College Kagerstraat	6,40	6,22	Op of boven de (gecorrigeerde) norm
	Leonardo College	6,20	6,18	Op of boven de (gecorrigeerde) norm

3.4 Toetsing en examinering

Scholen werken meer datagestuurd op basis van analyses uit het Magister Management Platform (MMP). Onderwijsresultaten en examenresultaten worden besproken met de vaksecties, zodat er gedurende het schooljaar kan worden bijgestuurd. Ook vinden er evaluaties plaats ter verbetering van de resultaten voor het nieuwe schooljaar.

We hebben een opzet uitgewerkt voor een bovenschoolse examencommissie, om zo het borgen van de schoolexamenkwaliteit centraal te stellen en de borg- en de zorgkant uit elkaar te halen. Dit laatste houdt in dat het 'borgen' (zorgdragen voor kwaliteit met betrekking tot afname en toetsing) wordt losgetrokken van het 'zorgen' (de dagelijkse gang van zaken rond (school)examinering).

Op dit moment heeft iedere vestiging een eigen examencommissie, die ook belast is met de uitvoering van het proces rondom examinering. Onderzoeken vanuit de Inspectie van het Onderwijs tonen ook aan dat dit op veel scholen de situatie is. De verwachting is dat de wetgeving op dit gebied gaat veranderen en dat de examensecretaris op termijn geen onderdeel meer mag uitmaken van de examencommissie. Vooruitlopend hierop kiest de scholengroep ervoor om deze kwaliteitsslag op voorhand in gang te zetten en deze twee taken zoveel mogelijk uit elkaar te trekken.

3.5 Basisvaardigheden

Taal en rekenen

Alle locaties van de scholengroep werken aan een taal- en rekenbeleid. Een van de doelen is dat elke leerling bij de overgang naar de bovenbouw het referentieniveau taal en rekenen beheerst dat past bij de richting van de leerling. Verder werken we op alle scholen toe naar een schoolbreed taal- en rekenbeleid, waarbij de focus ligt op integratie van deze vaardigheden in alle onderdelen van de school.

Op alle locaties zijn werkgroepen opgericht om het taal- en rekenbeleid vorm te geven. Op Da Vinci College Kagerstraat helpt het bureau Tante Lean bij de uitvoering hiervan en op het Leonardo College is een werkgroep gestart met een projectleider en drie docenten met ieder 150 jaartaakuren. Op het Da Vinci College Lammenschans is een werkgroep bezig met het aanpassen van de huidige taal- en rekenbeleidsplannen en het standaardprogramma van Da Vinci College ISK heeft al een focus op NT2 en rekenen om leerlingen naar het regulier onderwijs te laten doorstromen.

Alle scholen meten de huidige referentieniveaus van leerlingen aan de hand van Diatoetsen, Cito-toetsen of Jij-toetsen. De resultaten hiervan zijn geanalyseerd en op drie scholen wordt gebruik gemaakt van remedial teaching om het taal- en rekenniveau op niveau te krijgen. Verder wordt er onder andere gewerkt aan taalkaarten, leesuren, rekenkaarten, taal- en rekenbewustzijn en scholing voor docenten.

Referentieniveaus taal en rekenen

De referentieniveaus taal en rekenen omschrijven welke vaardigheden leerlingen op bepaalde momenten moeten hebben. Hierbij is er onderscheid tussen fundamentele niveaus en streefniveaus. Het fundamentele niveau (1F) is de basis die zoveel mogelijk leerlingen moeten beheersen. Het streefniveau (2F) heeft iedereen nodig om te kunnen participeren in de maatschappij. Hieronder zijn de referentieniveaus uitgesplitst per opleidingssoort.

Onderwijs	Referentieniveau taal	Referentieniveau rekenen
(speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs	1F en 2F	1F en 1S
vmbo	2F	2F
havo	3F	3F
vwo	4F	3F
mbo niveau 1/entree-opleiding* mbo niveau 2 en 3	2F**	2F
mbo niveau 4	3F**	3F

*Het is de entreeopleidingen ook toegestaan om onder niveau 2F te examineren.

** Met uitzondering van het onderdeel fictionele, narratieve en literaire teksten

Leonardo College

Op het Leonardo College is doel om alle leerlingen in de onderbouw het passende referentieniveau taal en rekenen te laten halen vóór ze doorstromen naar de bovenbouw. Hiervoor nemen we een nulmeting af bij binnenkomst in de brugklas en gedurende de hele onderbouw twee keer per jaar vervolgmetingen. Begin schooljaar 2023-2024 is de eerste nulmeting afgenomen bij de brugklassen, tweede klassen en 3 havo/vwo. Omdat dit het eerste jaar is, hebben we de nulmeting in de hele onderbouw afgenomen en niet alleen in de brugklas.

De resultaten van die nulmeting:

	Aantal leerlingen dat onder het referentieniveau scoort	Aantal leerlingen dat het vereiste referentieniveau scoort	Aantal leerlingen dat boven het vereiste referentieniveau scoort	Totaal aantal leerlingen
Rekenen	77	401	84	562
Taal	151	203	190	571

Noot bij de resultaten: veel leerlingen hebben bij de nulmeting het belang van de toets onderschat en dus is er mogelijk een overschatting van het aantal leerlingen dat daadwerkelijk ondersteuning nodig heeft. Dit blijkt ook uit de eerste evaluaties met de personen die ondersteuning geven. Mogelijk geeft de tweede meting een accurater beeld.

Vanwege de grote aantallen zijn er twee remedial teachers aangenomen voor extra ondersteuning. Eén is werkzaam per 1 april 2024, de ander start op 1 juni 2024. Deze RT'ers maken een persoonlijk plan per leerling op basis van nog specifiekere testen. De leerlingen volgen daarna drie maanden ondersteuning, waarna wordt gekeken of verdere ondersteuning nodig is. De volgende Diatoets wordt begin juli 2024 afgenomen. Over het effect van de remedial teaching kunnen we vanwege de korte tijdsperiode nog niet veel zeggen. De effecten zullen hopelijk zichtbaar worden in schooljaar 2024-2025. Momenteel werken we aan een beleidsplan RT dat in schooljaar 2024-2025 zal ingaan.

Da Vinci College Lammenschans

Da Vinci College Lammenschans gebruikt voor het meten van de referentieniveaus de CITO-toetsen van Leerling in beeld. Dit is een nulmeting voor de brugklassers (CITO-0), daarna een nameting aan het einde van het schooljaar in de brugklas (CITO-1). Deze toetsen zijn er ook voor leerjaar 2 en 3 (CITO-2 en CITO-3).

Om de resultaten te bespreken en te monitoren, maken we analyses en deze vergelijken we met voorgaande resultaten. Zo zien we groei, stilstand of achteruitgang.

Voor leerlingen die achterstanden hebben, bieden we verschillende vormen aan ter ondersteuning. Denk aan lessen basisvaardigheden in groepjes, huiswerkbegeleiding en remedial teaching. De resultaten van de CITO-0 zijn bekend en zijn hieronder te lezen. Als we per klas kijken welke leerlingen onder niveau scoren (één, dan wel twee niveaus), dan zien we duidelijk groepen leerlingen die uitvallen:

	Aantal leerlingen dat <i>onder</i> het referentieniveau scoort	Aantal leerlingen dat het vereiste referentieniveau scoort	Aantal leerlingen dat <i>boven</i> het vereiste referentieniveau scoort	Totaal aantal leerlingen
Rekenen	96	34	6	136
Taal woorden-schat	100	29	17	146
Taal leesbegrip	94	23	21	138

Van de CITO-1, 2 en 3 zijn nog geen resultaten, waardoor we nog geen informatie kunnen vergelijken. De ambitie is om de CITO's de komende jaren in te blijven zetten en zo van de eerste drie leerjaren van onze leerlingen de ontwikkeling te meten en te monitoren. Op die manier hebben we een duidelijke lijn en kunnen we goed vergelijken over meerdere jaren.

Da Vinci College Kagerstraat

Da Vinci College Kagerstraat streeft ernaar dat alle onderbouwleerlingen het vereiste referentieniveau voor taal en rekenen behalen. Daarom nemen we bij binnenkomst in de brugklas toets 0 van CITO af en rond mei in datzelfde schooljaar toets 1. In de tweede en derde klassen wordt toets 2 en toets 3 halverwege het schooljaar afgenomen.

In het schooljaar 2023-2024 is toets 0 aan het begin van het jaar afgenomen bij de brugklassen en toets 1 in april 2024. Dit zijn de resultaten van toets 1:

	Aantal leerlingen dat <i>onder</i> het referentieniveau scoort	Aantal leerlingen dat het vereiste referentieniveau scoort	Aantal leerlingen dat <i>boven</i> het vereiste referentieniveau scoort	Totaal aantal leerlingen
Rekenen	22	142	49	213
Taal woorden-schat	70	100	43	213
Taal leesbegrip	50	122	41	213

In januari 2024 zijn we gestart met remedial teaching, met hulp van de externe partij Educto/Studieus. Omdat Studieus niet alle RT'ers kon leveren, hebben twee docenten van onze school geholpen met het geven van de lessen. Zo bieden we nu bijna drie maanden ondersteuning aan in rekenen, taal woordenschat en taal leesbegrip. Vanwege de grootte van de groep die ondersteuning nodig heeft (57 leerlingen), hebben we drie relatief grote groepen gevormd met gemengde niveaus (mavo/havo/vwo). Van de 57 leerlingen kregen er 14 ondersteuning voor rekenen, 23 voor woordenschat en 20 voor leesvaardigheid. Na toets 1 is gekeken welke leerlingen verdere ondersteuning nodig hebben. Door de scores van CITO-1 te vergelijken met die van CITO-0, kunnen we zien of de leerlingen vooruitgang hebben geboekt:

- Bij rekenen scoort 50% nu op niveau;
- Bij woordenschat scoort 39 % nu op niveau;
- Bij leesvaardigheid scoort 60 % nu op niveau.

Hieruit blijkt dat de meeste leerlingen bij rekenen en leesvaardigheid positieve stappen hebben gezet. Bij woordenschat blijft de vooruitgang wat achter. Woordenschat had over het algemeen de zwakste scores in vergelijking met leesvaardigheid en rekenen. Volgend schooljaar gaan we aan de slag met toets 2 voor alle leerlingen van de brugklassen en starten we weer met RT-lessen. Een plan daarvoor is in de maak.

Burgerschap

Wij leiden jongeren op tot zelfbewuste wereldburgers. We hebben een bovenschoolse visie op burgerschap ontwikkeld, gebaseerd op de kernwaarden van het openbaar onderwijs en onze strategische koers. Deze vier kernwaarden hebben een specifieke invulling gekregen voor burgerschap, waarbij de scholen in staat worden gesteld om hier specifieke leerdoelen op te formuleren.

Onze scholen zetten grote stappen: op alle locaties is een werkgroep of sectie bezig met het ontwikkelen van burgerschap op de scholen. Deze werkgroepen brengen een focus aan in de vele aanbodsdoelen die bestaan voor burgerschap en maken een activiteitenplan om de burgerschapseigenschappen van leerlingen te verbeteren. Op alle scholen hebben de werkgroepen inventarisaties uitgevoerd om te weten te komen waar burgerschap al zit in de huidige schoolvakken en welke leerdoelen nog onderbelicht zijn. In de bovenschoolse visie is opgenomen dat burgerschap enerzijds wordt aangeboden als leergebied; anderzijds is de school ook een oefenplaats voor de samenleving. Hiervoor organiseren we extracurriculaire activiteiten die bijdragen aan de leerdoelen.

Het meten van burgerschapseigenschappen is overal nog een uitdaging: op verschillende locaties wordt geëxperimenteerd met een vragenlijst van de Hogeschool van Amsterdam, een digitale tool op basis van zelfrapportages of toetsen. De validiteit van deze instrumenten moet nog onderzocht worden door experts.

3.6 Onderwijsproces

Digitale vaardigheden

Jongeren zijn niet zo digitaal vaardig als we denken, blijkt uit de Leerlingmonitor digitale geletterdheid (Kennisnet, 2020). Onze ambitie is dat elke leerling van de scholengroep van school gaat met digitale vaardigheid van minimaal het niveau 'bekwaam' op alle vier de gebieden: ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheden, mediawijsheid en computational thinking. We ontwikkelen hiervoor een 'doorlopende leerlijn digitale geletterdheid' van primair onderwijs tot en met vervolgonderwijs in Leiden. De primaire focus ligt op een leerlijn voor onderbouw en bovenbouw VO. We hebben een projectleider digitale vaardigheden om digitale geletterdheid structureel aan bod te laten komen binnen alle scholen van de scholengroep.

Op twee locaties is een apart vak digitale geletterdheid ingericht in de eerste en tweede klas, op de andere twee locaties zijn deze lessen geïntegreerd in de studielessen of lessen burgerschap. Momenteel wordt er een doorlopende leerlijn mediawijsheid ontwikkeld van onderbouw tot en met bovenbouw. Op twee locaties zijn mediacoaches aangesteld, opgeleid tot Nationaal Mediacoach, die meewerken aan het beleid en de implementatie van digitale vaardigheden op de locaties. In schooljaar 2022-2023 scoorde, na het volgen van het vak digitale vaardigheden, 70% van de brugklassers op Da Vinci College Kagerstraat minimaal het niveau 'bekwaam' in ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheden en mediawijsheid.

Beleid digitale hulpmiddelen

Het ICT-beleid op onze scholen moet ondersteunend zijn aan het onderwijs. Een goede laptop voor iedere leerling is hier een onderdeel van. We willen toekomstgericht onderwijs geven, onze docenten in staat te stellen gevarieerd en gedifferentieerd les te geven en meer consistentie in de scholengroep bewerkstelligen. Na een uitgebreid onderzoek heeft dit geleid tot een (start)voorstel om de ouders van leerlingen op het Leonardo College, Da Vinci College Kagerstraat en Da Vinci College Lammen-schans de mogelijkheid te geven een Windows-laptop te kopen met een stimuleringsbijdrage vanuit de school. Voor de kansengelijkheid en inclusie moeten we er als school voor zorgen dat alle leerlingen een laptop krijgen, ongeacht de middelen van de ouders.

Een eerste evaluatie bij het personeel laat zien dat docenten de eenheid in laptops en de snelle opstart waarderen, wat de effectieve lestijd verhoogt. Verder kunnen ze snel huiswerk nakijken, hoeven ze geen laptopkarren meer te reserveren en werken de laptops fijn voor werkstukken, het opzoeken in de les en voor het gebruik van de digitale methodes. Daar staat tegenover dat er leerlingen zijn die met een lege batterij naar school komen, hun laptop vergeten of afgeleid zijn door spelletjes in de les. Ook neemt de laptop veel plaats in beslag op de tafel. Uit deze eerste evaluatie komen geen signalen om te stoppen met het laptopproject. Wel zien we verbeterpunten in het beleid rondom vergeten laptops of het naar school komen met een lege batterij.

Verder loopt op dit moment een onderzoek op Da Vinci College Kagerstraat naar een nieuw digitaal toets-systeem.

3.7 Passend Onderwijs

Binnen onze scholengroep streven we ernaar om alle leerlingen onderwijs te bieden dat past bij hun cognitieve niveau. We zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband VO regio Leiden. Uitgangspunt is het ondersteuningsplan 2020-2024, dat is opgesteld met alle aangesloten besturen.

Het primaire doel is het bieden van passend onderwijs aan elke individuele leerling, ongeacht specifieke behoeften. Hierbij staat de erkenning centraal dat elke leerling uniek is en recht heeft op een onderwijsomgeving die aansluit bij diens mogelijkheden en uitdagingen. Om dit te realiseren, hebben we de ondersteuningsstructuur verder ontwikkeld en verfijnd. Deze structuur dient als leidraad voor het aanbieden van diverse vormen van ondersteuning binnen de verschillende scholen. Een cruciale stap was de aanstelling van een specifieke ondersteuningscoördinator.

“Als je ergens mee zit, kun je altijd bij de zorgcoaches terecht.”

Mohamad, leerling klas 2 Da Vinci College ISK

Deze professional speelt een sleutelrol in het coördineren en faciliteren van de ondersteuningsmaatregelen die op de scholen wordt geboden. De ondersteuningscoördinator werkt nauw samen met docenten, ouders en externe instanties om ervoor te zorgen dat de onderwijsbehoeften van elke leerling op maat worden aangepakt.

Op Da Vinci College Kagerstraat is een initiatief gestart dat gericht is op een soepele overgang naar het voortgezet onderwijs: het implementeren van een dubbel mentoraat voor brugklasleerlingen. Deze aanpak zorgt ervoor dat leerlingen in de brugklas de juiste overstapbegeleiding krijgen, met aandacht voor ieders unieke behoeften.

De ondersteuningscoördinatoren zetten zich actief in om de kloof tussen het ondersteuningsbeleid op papier en de praktische uitvoering te overbruggen. Met de ontwikkeling van een gedetailleerd 'handboek ondersteuningsstructuur', inclusief het schoolondersteuningsprofiel (SOP) en het perspectief op school (POS), hebben we een solide basis gelegd. Al deze documenten worden nauwkeurig beheerd en regelmatig herzien in OnSpect.

We zoeken ook op het gebied van passend onderwijs de samenwerking op tussen onze vestigingen en met externen. De ondersteuningscoördinator voert elke zes weken overleg met externe instanties en teamleiders om de voortgang van zorgleerlingen te evalueren en de efficiëntie van de ondersteuning te bespreken. We waarborgen een datagestuurde aanpak door evaluaties vast te leggen in een Excel-document en te rapporteren in het leerlingvolgsysteem (LVS). Ons ondersteunend personeel, deskundig geschoold, draagt bij aan onze flexibiliteit, zodat we het ondersteuningsaanbod kunnen aanpassen aan de veranderende behoeften van onze leerlingen.

De scholengroep heeft in 2023 van de volgende arrangementen gebruikgemaakt, die door het samenwerkingsverband zijn bekostigd: Delta bovenbouw, Delta buitenkas, Delta entree, Delta onderbouw, Delta rebound, Delta zij-instroom, plus-arrangement en schakelklas havo/vwo. Voor de plaatsing van leerlingen op het voortgezet onderwijs zijn toelaatbaarheidsverklaringen aangevraagd bij het samenwerkingsverband. Tevens hebben we in tabel 11 opgenomen van hoeveel thuiszitters er sprake is binnen de scholengroep.

Tabel 11: arrangementen extra ondersteuning

	Totaal aantal arrangementen	TLV-aanvragen	Thuiszitters
Da Vinci College Lammenschans	53	7	15
Leonardo College	8	1	12
Da Vinci College Kagerstraat	6	5	15
Da Vinci College ISK	0	0	7
Totaal	67	13	49

3.8 Nationaal Programma Onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is een investeringsprogramma van de Rijksoverheid voor het inhalen van vertragingen en het ondersteunen van leerlingen die het moeilijk hebben als gevolg van schoolsluitingen door COVID-19. Na instemming van de medezeggenschap hebben we de gekozen interventies verwerkt in schoolprogramma's voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023.

Da Vinci College Kagerstraat

Op Da Vinci College Kagerstraat is een uitgebreide schoolscan gemaakt met input van leerlingen, ouders, docenten en data uit rapportages uit het Magister Management Platform (MPP). Dit is uitgebreid met de deelraad besproken en het programma is goedgekeurd. Aan het begin van 2023 hebben we opnieuw geïnventariseerd bij schoolleiding, mentoren en secties waar de inzet vooral zou moeten liggen.

We hebben gekozen voor interventies op het gebied van:

- welbevinden van leerlingen;
- vakinhoudelijke ondersteuning in kleine groepjes;
- ondersteuning op executieve functies in kleine groepjes;
- sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen

We hebben onder andere de volgende zaken georganiseerd:

- in de taakruimte van mentoren rekening houden met de inzet van extra ondersteuning;
- individuele bijles door studenten;
- examentrainingen extern;
- kleinere groepen Nederlands en Engels in examenjaar 2023;
- coaching van leerlingen op leren organiseren en leren leren;
- inzet van motivatiecoaches;
- inzet van jongerencoach;
- sportieve en culturele activiteiten.

De resultaten laten zich moeilijk meten, omdat we geen referentiegroepen hebben waarin de interventies niet zijn ingezet.

Leonardo College

Het Leonardo College heeft in 2023 in fase I (voorzien in extra ondersteuning om achterstanden te verkleinen) de volgende interventies ingezet:

- klassenverkleining;
- extra activiteiten ten behoeve van het welbevinden;
- extra inzet van onderwijsassistenten voor bijvoorbeeld het ondersteunen bij de steunlessen;
- inrichten van studielokaal waar (voor)examenleerlingen kunnen werken onder begeleiding;
- extra hulpmiddelen door diverse vaksecties
- School Take Over: leerlingen en docenten maken tijdens deze dag impact met elkaar op belangrijke thema's als gelijke kansen, diversiteit, klimaat, maatschappij en gezondheid;

Inmiddels is het Leonardo College aangekomen in fase II (extra ondersteuning en focus op verrijking en toekomst). Hierbij ligt de nadruk op het behouden wat goed gaat; de focus ligt meer op de toekomst en secties worden betrokken in de vraag welke interventies behouden moeten blijven voor de langere termijn.

Op het gebied het welbevinden op school zijn in 2023 onder meer de volgende extra interventies ingezet:

- Workshop 'In verbinding blijven'. In deze workshop worden er vragen beantwoord zoals: hoe kun je dicht bij jezelf blijven? Hoe kun je je verhaal met anderen delen? En hoe kun je anderen om hulp vragen?
- Project 'Vriend & vijand in de klas'. Dit is een interactief en ervaringsgericht project over sociale veiligheid, dat bestaat uit zes lessen.
- Workshop 'Groepsdynamiek'. Deze workshop bestaat uit twee lessen, waarin vragen worden beantwoord als: waarom leven mensen in groepen? Welk effect hebben groepen op jou? En hoe kan je jezelf blijven in een groep?
- 'Derdeklas-dag': een dag waarop leerlingen met elkaar op pad gaan. Denk hierbij aan een stranddag of een speurtocht.
- Voorlichting over sociale media door voorlichtingopscholen.nl. Zij leren de leerlingen over privacy, maar ook over de gevaren van bijvoorbeeld cyberpesten.

3.9 Overige ontwikkelingen

Herstelonderzoek & kwaliteitsonderzoek Inspectie van het Onderwijs aan Da Vinci College Lammenschans

In november 2023 heeft de Inspectie van het Onderwijs bij het Da Vinci College Lammenschans een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van het onderwijs op de afdelingen vmbo-b en vmbo-gt. In januari 2023 hebben wij het conceptrapport over dit onderzoek ontvangen. Hierin is een aantal herstelopdrachten beschreven: differentiëren in de les, een veiligheidsbeleidsplan (en monitoring), een samenhangend burgerschapsprogramma en enkele verbeteringen in de schoolgids.

In december 2023 vond een vervolgonderzoek plaats bij Da Vinci College Lammenschans. De onvolkomenheden in de schoolgids zijn direct na constatering hersteld. Aan de overige herstelopdrachten is conform planning in diverse gremia hard gewerkt. Het herstelonderzoek heeft plaatsgevonden in december; tegelijk met het herstelonderzoek heeft er een kwaliteitsonderzoek plaatsgevonden. Uit de terugkoppeling is gebleken dat Da Vinci College Lammenschans heeft voldaan aan de herstelopdrachten op het gebied van burgerschap, veiligheid en differentiëren in de les. Ook het oordeel met betrekking tot het kwaliteitsonderzoek was positief. Hierdoor is het basistoezicht weer van toepassing en is Da Vinci College Lammenschans op alle kwaliteitsgebieden met een voldoende beoordeeld. Het herstelonderzoek heeft een impuls gegeven aan het kwaliteitsdenken binnen de school en dit zal onder leiding van het nieuwe managementteam worden doorgezet.

Vierjaarlijks bestuurlijk onderzoek Inspectie van het Onderwijs

In september 2023 heeft de Inspectie van het Onderwijs een gesprek gevoerd met het CvB van onze scholengroep. In de daaropvolgende week is een verificatieonderzoek uitgezet op zowel het Leonardo College als het Da Vinci College Kagerstraat. Op 25 september heeft de terugkoppeling plaatsgevonden.

Op het Leonardo College zijn de volgende verificatie-activiteiten uitgevoerd:

- Gesprek met de schoolleiding;
- Lesobservaties;
- Gesprek met coördinatoren basisvaardigheden;
- Gesprekken met docenten en leerlingen.

Op Da Vinci College Kagerstraat hebben de volgende verificatie-activiteiten plaatsgevonden:

- Gesprek met de schoolleiding;
- Gesprek met coördinatoren basisvaardigheden en kansengelijkheid;
- Gesprekken met docenten en leerlingen;
- Inzage in het leerlingvolgsysteem;
- Inzage in de ontwikkelingsperspectiefplannen;
- Gesprek met ondersteuningscoördinatoren.

De onderzoeksdagen bij zowel het bestuur als op de scholen zijn in een positieve sfeer verlopen. Ook het terugkoppelingsgesprek verliep zeer prettig. De Inspectie van het Onderwijs gaf de volgende positieve feedback:

- Het Koersplan 2022-2026 leeft binnen de scholengroep en is aanwezig op de scholen;
- Het nieuwe bestuursmodel wordt gewaardeerd; door de combinatie rector-bestuurder komt het beleid meer vanuit de scholen tot stand;
- De verbinding tussen bestuur en scholen en tussen de scholen onderling is positief in ontwikkeling;
- Er zijn veel externe verbindingen en samenwerkingen met de omgeving en met diverse partijen, zoals het samenwerkingsverband passend onderwijs, universiteiten en hogescholen;
- Er is sprake van een professionele en lerende cultuur binnen de scholengroep. Bijvoorbeeld: de ontwikkelgroepen, het BOS-traject en de Onderwijsacademie worden gewaardeerd door collega's.
- Het financieel beheer is een integraal onderdeel van het kwaliteitsgebied besturing, kwaliteitszorg en ambitie (BKA). De Inspectie van het Onderwijs constateert dat de financiën van de scholengroep op orde zijn.

Naast de positieve feedback is er een aantal tekortkomingen op het gebied van de inrichting van het stelsel van kwaliteitszorg vastgesteld en is er sprake van een onvoldoende doelgericht en samenhangend aanbod voor burgerschapsonderwijs. Uit de verificatie-activiteiten kwam ook een aantal tekortkomingen naar boven, namelijk:

- Ontwikkelingsperspectieven (OPP) worden niet geregistreerd in het register onderwijsdeelnemers;
- Er wordt niet voor alle leerlingen met een afwijkende onderwijstijd een OPP opgesteld;
- In het schoolplan van Da Vinci College Kagerstraat ontbrak het hoofdstuk over kwaliteitszorg;
- In het kader van de vrijwillige ouderbijdrage zijn inconsistenties geconstateerd tussen de schoolgids en de website.

Deze tekortkomingen hebben geresulteerd in het volgende eindoordeel met betrekking tot de kwaliteitsgebieden besturing, kwaliteitszorg en ambitie (BKA):

- BKA1 Visie, ambities en doelen – onvoldoende;
- BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur – voldoende;
- BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog – voldoende.

We herkennen de beoordeling en de herstelopdrachten van de Inspectie van het Onderwijs. Impliciet is er al veel aanwezig, maar nog niet alles ligt voldoende vast. Dit heeft onze focus en zowel bovenschools als op de scholen werken we hier hard aan, zodat we in 2024 de onvoldoende op BKA 1 verwachten weg te werken.

Audit- of reviewteams

Om meer zicht en grip te hebben op onze onderwijskwaliteit, hebben we, naast de implementatie en ingebruikname van OnSpect, de wens om in 2024 te starten met audit- of reviewteams. De precieze vormgeving werken we in het tweede kwartaal van 2024 uit, met als doel om een dergelijk team nog in 2024 te installeren.

3.10 Toekomstige ontwikkelingen

Da Vinci College Kagerstraat

Op Da Vinci College Kagerstraat verwachten we de volgende ontwikkelingen:

- Implementatie programma's voor versterking basisvaardigheden taal, rekenen, digitale geletterdheid en burgerschap;
- Mogelijke aanpassing lessentabel 3H en 3V in verband met overladenheid van het programma;
- Aanpassing wijze van leerlingbesprekingen;
- Uitbreiding zorg en ondersteuning door zowel interne collega's als externe partijen;
- Deelname aan het programma 'Anders organiseren' van de RAP door collega's.

Leonardo College

Op het Leonardo College zijn we bezig op een andere manier naar de lessentabel en de jaaragenda te kijken, zodat er meer ruimte voor medewerkers komt om hun primaire taak uit te voeren, lessen (samen) te ontwikkelen en collega's te ontmoeten. Daarnaast hebben we ruimte gemaakt om een remedial teacher aan te stellen voor basisvaardigheden en denken we na over een maatwerkcoördinator. Ook verwachten we aan de slag te gaan met de mentale veerkracht bij leerlingen. Hoe precies, dat zal in 2024 verder vorm krijgen.

Da Vinci College Lammenschans

Om ook in de toekomst aantrekkelijk te blijven voor leerlingen zijn we bezig ons curriculum te herzien met een nog grotere focus op kwaliteit en dan met name: leren door doen. Ook oriënteren we ons op het verbreden dan wel verrijken van ons onderwijsaanbod.

Bovenschools

De scholengroep heeft te maken met een continue stroom aan nieuwe technologische ontwikkelingen. Artificiële intelligentie (AI) valt momenteel niet meer weg te denken uit de maatschappij en ook internet of things, augmented reality, virtual reality en quantum computing zijn opkomend in verschillende trendrapporten. De scholengroep ontwikkelt in de komende tijd een beleid op AI, in samenwerking met de Hogeschool Leiden, Kennisnet en verschillende scholen uit de omgeving Leiden. Verder wordt er in het vak digitale geletterdheid aandacht besteed aan deze trends, zodat ook leerlingen zich goed kunnen voorbereiden op de maatschappij van de nabije toekomst.

3.11 Onderzoek

Onderzoek toetsdruk Da Vinci College Kagerstraat

In 2023 is het onderzoeksteam gestart met het onderwerp toetsdruk. Met het onderzoek willen we inzicht krijgen in de uitvoering van het toetsbeleid en in de mate waarin leerlingen toetsdruk ervaren. De hoofdvraag luidt: 'Hoe ervaren de leerlingen van het Da Vinci College Kagerstraat het huidige toetsbeleid?'

Het uiteindelijke doel is dat het toetsbeleid voor leerlingen van Da Vinci College Kagerstraat helder, nuttig en betrouwbaar is, waarbij de werkdruk en studiedruk voor docenten en leerlingen als werkbaar en planbaar wordt ervaren. Dit onderzoek loopt door in 2024.

Onderzoek determinatie Da Vinci College Kagerstraat

Het tweede onderzoek richt zich op determinatie van leerlingen na de brugklas. Er leven verschillende vragen bij het MT:

- Hoe worden de leerlingen op dit moment gedetermineerd?
- Is verbetering van de manier van determineren gewenst?
- Op welke manier kunnen we in dat geval een verbetering bewerkstelligen?

Het onderzoeksteam heeft zich eerst georiënteerd op de theorie en bestaande onderzoeken. Daarna is de huidige situatie op Da Vinci College Kagerstraat in kaart gebracht. Uit het onderzoek naar de theorie is gebleken dat er weinig empirisch onderzoek gedaan is naar determinering van schoolniveau. Het voorspellen van het niveau is lastig, omdat nadruk bij toetsen in de brugklas op reproductie ligt. De resultaten hebben daardoor weinig voorspellende waarde.

Op Da Vinci College Kagerstraat wordt aan de hand van de cijfers op het eindrapport bepaald naar welk niveau de leerling doorstroomt. Daarnaast is er een lijst met indicatoren voor mavo-, havo- en vwo-leerlingen. Deze indicatoren worden na het tweede rapport door de docenten ingevuld. Na het eindrapport nemen de teamleider en de mentor gezamenlijk de uiteindelijke beslissing.

Op www.vernieuwenderwijs.nl wordt aangegeven dat het nuttig is om naar het verhaal achter de cijfers te kijken en dan vooral te letten op de toetsconstructie (taxonomie van Bloom), curriculum (is er voldoende leerruimte?) en het leerproces (is er bijvoorbeeld voldoende herhaling en wordt er voldoende formatief gehandeld?) .

Omdat cijfers een belangrijk instrument blijken te zijn bij de determinatie, is het team nu bezig met onderzoek naar de 'werkelijke waarde' van deze cijfers. Zij richten zich hierbij op de vakken Nederlands, wiskunde en science. Wanneer er genoeg tijd is, betrekken zij ook Engels en nog een zaakvak hierbij.

Het onderzoeksteam is gestart met het vergelijken van de methodeboeken per niveau: wat zijn de verschillen in onderwerpen, theorie en moeilijkheidsgraad tussen mavo/havo, havo/vwo en vwo? Volgens vergelijken zij de inhoud, opzet en normering van de toetsen van de verschillende niveaus.

Daarna volgen interviews met docenten en teamleider over het leerproces, de leerruimte, de determinatie en gewenste veranderingen. Eind 2024 verwacht het onderzoeksteam een aanbeveling te doen aan het MT.

Onderzoek en ontwikkeling immateriële vaste activa

Scholengroep Leonardo da Vinci heeft geen immateriële vaste activa. Er heeft geen onderzoek plaatsgevonden waarbij immateriële vaste activa geactiveerd zouden moeten worden.

3.12 Internationalisering

Scholengroep Leonardo da Vinci heeft de ambitie om iedere leerling de mogelijkheid te geven om kosteloos een reis naar het buitenland te maken. Daarbij sluiten we niemand uit. Deze ambitie is opgenomen in de meerjarenbegroting, zodat er financiële ruimte is om leerlingen, in het kader van kansengelijkheid, ervaringen op te laten doen over de grens. Daarbij is de keuze voor de toekomst: 'duurzaam voorop lopen' essentieel. Een dergelijke reis zal niet plaats kunnen vinden per vliegtuig, omdat dit niet past binnen ons idee van duurzaamheid. Een andere manier van reizen zal kosten-technisch wellicht duurder zijn, maar dat weegt niet op tegen het belang van duurzaam voorop lopen. De concrete invulling van deze ambitie is in ontwikkeling: op dit moment wordt er kleinschalig al wel geëxperimenteerd met buitenlandreizen waarbij leerlingen ongeacht hun opleidingsniveau kunnen deelnemen aan een buitenlandreis. Of dit op termijn betekent dat leerlingen bijvoorbeeld over de vestigingen heen en opleidingsniveau doorbrekend kunnen deelnemen aan reizen, zal de toekomst uitwijzen.

Hoofdstuk 4: Personeel en professionalisering

4.1 Doelen en resultaten

Werkdrukvermindering

Het thema werkdruk staat al enige jaren hoog op de agenda. Het College van Bestuur vindt het belangrijk hier actief beleid op te voeren. In het sectorakkoord voor het voortgezet onderwijs zijn financiële middelen ter beschikking gesteld voor het verminderen van de werkdruk. Met deze middelen, in combinatie met extra middelen voor levensfasebewust personeelsbeleid, hebben we de werkdruk van onze medewerkers deels kunnen verlichten. De vrees was dat deze werkdrukvermindering, bijvoorbeeld in de vorm van lestaakreductie, voor extra vacatureruimte zou zorgen die we niet zouden kunnen vervullen. Gelukkig slaagden we er in de praktijk in die ruimte voor het overgrote deel in te vullen. Zowel op individueel niveau als voor de collectieve middelen hebben we afspraken gemaakt met de GMR en MR'en. We hebben hiermee een gedragen en kostendekkende uitwerking van de cao gemaakt, die praktisch uitvoerbaar is. Onderstaande tabel geeft aan op welke wijze wij werkdrukmiddelen hebben besteed in 2023. (Zie 4.6 Werkdrukmiddelen voor meer toelichting).

Werkdrukmiddelen	Da Vinci College Kagerstraat	Da Vinci College Lammen-schans	Leonardo College	Da Vinci College ISK	Staf	Realisatie
Uit de jaarrekening 2023)	In € 1.000	In € 1.000	In € 1.000	In € 1.000	In € 1.000	In € 1.000
Eenmalige uitbetaling aan personeel	250	181	174	114	29	748
Inzet extra formatie	5	1	62	25		93
Overige kosten	-	5	1	-	-	6
Besteding aan werkdrukmiddelen	255	187	237	139	29	847

Strategisch HRM-beleid

Binnen onze scholengroep hebben we in 2023 de nodige aandacht besteed aan strategisch HRM-beleid, bijvoorbeeld in de vorm van duurzame inzetbaarheid, carrièreperspectief en een leven lang leren. Wel zien we dat deze thema's nog te veel als losstaande elementen worden gezien. We willen naar een meer integrale visie op HRM-beleid. Het opstellen van een nieuw strategisch HRM-beleid stond op de agenda voor 2023, maar is vanwege het zwangerschapsverlof van het hoofd personeelszaken doorgeschoven naar 2024. Zie verder: Hoofdstuk 4.2, Strategisch HRM-beleid.

Inventarisatie taakbeleid

Taakbeleid is sinds de jaren '90 een vast onderdeel van het personeelsbeleid. Het geeft accenten voor de invulling van de normjaartaak van medewerkers en de wijze waarop medewerkers worden ingezet. Dat maakt het een belangrijk onderdeel van het personeelsbeleid. Het huidige taakbeleid is vastgesteld op het niveau van de GMR. Als goed werkgever vinden wij het van belang dat dit beleid overal op dezelfde manier wordt toegepast. Door de nadruk op decentralisatie in de afgelopen jaren zijn echter verschillen in de uitvoering van het beleid ontstaan. Taken worden niet overal op dezelfde manier gefaciliteerd. Voor een helder taakbeleid is het juist van belang dat iedere school het op dezelfde manier toepast. Daarnaast kan het nodig zijn om het taakbeleid aan te passen en in lijn te brengen met andere instrumenten voor HRM-beleid. Daarom zijn we in 2023 aan de slag gegaan met de nodige aanpassingen. In het jaarplan 2024 geven we hier een vervolg aan en bekijken we welke stappen er nog nodig zijn.

Uitkomsten medewerkertevredenheidsonderzoek

In mei 2022 is een medewerkertevredenheidsonderzoek afgenomen op onze scholen. De schoolleiders van de scholengroep hebben de uitkomsten met elkaar besproken en ideeën voor een vervolg uitgewisseld. De uitwerking hiervan varieert per school. Daarnaast hebben de schoolleiders afgesproken om in 2023 een nieuw onderzoek uit te zetten. Door een gunstig moment uit te kiezen voor dit onderzoek, hebben zij een hoger aantal deelnemers kunnen bereiken. Het onderzoek heeft daarom een meer representatief resultaat opgeleverd (zie ook: Hoofdstuk 3, Onderwijs en kwaliteit).

Meerjarenformatieplan

Jaarlijks stelt de scholengroep een formatieplan op. Een meerjarenformatieplan voor de langere termijn is er tot nu toe niet. Als scholengroep vinden we een meerjarenformatieplan noodzakelijk voor gedegen HRM-beleid en een professionele cyclus van financiële verantwoording. Het biedt vooral zicht op de personele ontwikkeling. Zo kunnen we bijvoorbeeld in een vroeg stadium gerichte scholing voor medewerkers aanbieden. En via werving en selectie kunnen we inspelen op de vraag naar personeel op de middellange termijn. De wens om een meerjarenformatieplan op te stellen leeft al enkele jaren binnen de scholengroep. Beperkende factor voor onze scholen, en voor Leiden en omgeving in het algemeen, is dat we niet over een prognose van leerlingenaantallen beschikken (zie ook: Hoofdstuk 7, Financieel beleid). Daarmee ontbreekt een solide basis voor een meerjarenformatieplan.

In 2023 is het daarom, mede door vertrek van de controller en financieel beleidsadviseur, niet gelukt om een meerjarenformatieplan 2024-2026 op te stellen. In samenwerking met P&O en onze nieuwe controller en financieel beleidsadviseur werken we er verder aan. De inhoud stemmen we nauwkeurig af op de begroting.

Ontwikkel- en carrièreperspectief docenten

We vinden het belangrijk om onze medewerkers carrièreperspectief te bieden. In 2023 hebben we het carrièreperspectief voor ons onderwijzend personeel (OP) vastgesteld. In dit nieuwe carrièreperspectief voor docenten gaan we ervan uit dat promotie het gevolg is van scholing en ontwikkeling, als vast onderdeel van de gesprekscyclus en het persoonlijke ontwikkelingsplan (POP). Kwalitatief sterke docenten willen we belonen omdat ze zich verder ontwikkelen. Het gaat er niet alleen om de beloning aan te passen als een docent aan het eind van de loonschaal zit. Hiermee sluiten we de oude functiemix af en zetten we een volgende stap op weg naar een professionele cultuur. In die cultuur staan groei en ontwikkeling van medewerkers centraal, met de bijpassende inschaling. Op deze manier willen we de tevredenheid van docenten vergroten, zodat we ze kunnen behouden voor onze organisatie. De kwaliteit van het onderwijs willen we vanzelfsprekend waarborgen.

Scholing medewerkers

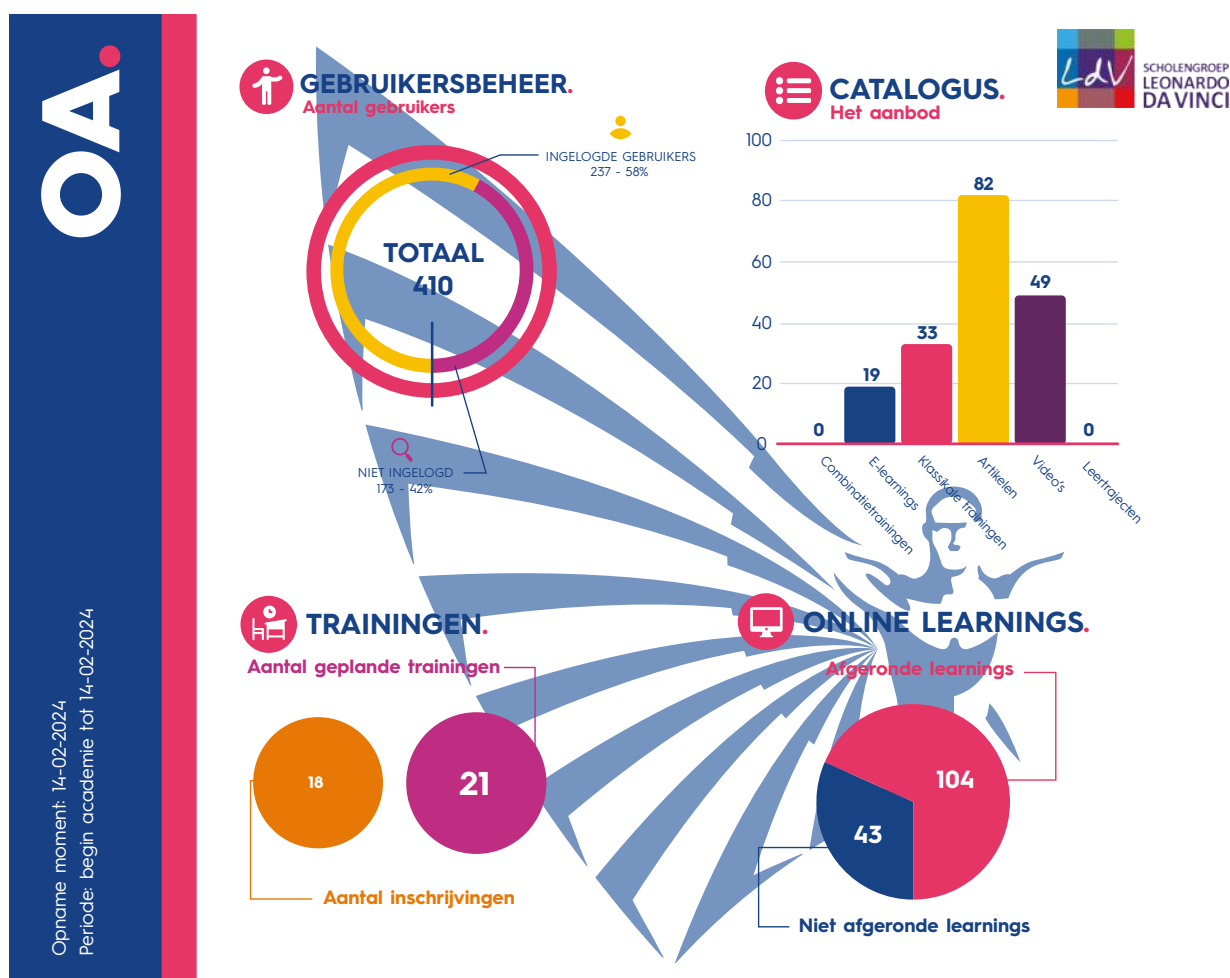
In 2023 hebben we meerdere initiatieven genomen voor professionalisering van onze medewerkers. Voorbeelden daarvan zijn de Leonardo da Vinci-academie, een leerplatform voor alle medewerkers, dat na de meivakantie is gelanceerd. Met dit leerplatform komen we tegemoet aan de grote diversiteit in scholingsbehoeften bij medewerkers. Het betreft een online platform met cursussen voor iedereen op eigen niveau. Verder hebben we op 21 september een professionaliseringsdag met een breed scholingsaanbod georganiseerd voor de hele scholengroep, ter aanvulling op de andere activiteiten rond professionalisering. Deze dag verliep buitengewoon succesvol: collega's van de scholen konden elkaar per sectie, afdeling of in teamverband ontmoeten.

Onderwijsacademie

Sinds 2022 hebben we de Leonardo da Vinci Academie voor alle medewerkers van de scholengroep. Vanuit het laptopbeleid (zie hoofdstuk 3 van dit jaarverslag) hebben we gekeken naar passende professionalisering voor medewerkers. Wetenschappelijk onderzoek toonde namelijk aan dat een goede professionalisering van docenten nodig is om voordelen te halen uit het werken met laptops in de klas en dus voor het slagen van het project.

De conclusie uit verschillende enquêtes was dat de wensen enorm uit elkaar liepen qua scholingsbehoeften. Een online platform biedt de mogelijkheid om op eigen niveau, eigen tempo en eigen interesse keuzes te maken rondom scholing. Via de aanbieder 'Onderwijs Academie' konden we dit platform naar onze eigen huisstijl omvormen en bestaande e-cursussen toevoegen.

Medewerkers kunnen op vrijwillige basis een aantal trainingen uitkiezen (online of fysiek) en hier bijbehorende certificaten voor ontvangen na succesvolle afronding. De inhoud is breder dan alleen digitale vaardigheden en digitale didactiek: er zijn ook cursussen over bijvoorbeeld leiderschapontwikkeling, vitaliteit en toetsing en examinering.

Figuur 1: resultaten gebruik Onderwijsacademie (februari 2024)

Onderwijsregio Leiden, Duin- en Bollenstreek

In onze onderwijsregio bundelen de Regionale Academische Opleidingsschool Rijnland (ROS Rijnland) en de Regionale Aanpak Personeelstekort (RAP) hun krachten onder de noemer Onderwijsregio Leiden Duin- en Bollenstreek. Deze samenwerking op bestuurlijk en uitvoerend niveau speelt een cruciale rol in het versterken van ons onderwijslandschap en het aanpakken van belangrijke uitdagingen in de regio.

ROS Rijnland verbindt scholen voor voortgezet onderwijs en lerarenopleidingen, met in totaal 8 besturen, 12 scholen op 22 locaties en 7 lerarenopleidingen. In schooljaar 2022-2023 zijn 287 studenten opgeleid binnen ROS Rijnland. Daarnaast leidden de aangesloten scholen, in samenwerking met andere lerarenopleidingen, nog eens 96 studenten op.

De steun voor de RAP is toegenomen, doordat zich inmiddels 11 van de 13 besturen en 2 lerarenopleidingen bij het initiatief hebben aangesloten. Gezamenlijk doen wij ons uiterste best om de onderwijskwaliteit te versterken en de uitdagingen in de regio effectief aan te pakken.

In schooljaar 2023-2024 zal de regionale aanpak vastere vorm aannemen. Daartoe hebben we als Onderwijsregio drie speerpunten gekozen:

- Werven en matchen van docenten via het HR-netwerk;
- Opleiden en begeleiden;
- Professionaliseren.

Programma Opleiden in de scholen

ROS Rijnland heeft in 2023 de 'Begeleidingstool' gelanceerd om een consistente en herkenbare aanpak voor de begeleiding van docenten op scholen te bevorderen. Deze tool is ontwikkeld voor alle begeleiders binnen ROS Rijnland en bevat informatie over de doelen en uitgangspunten van de begeleiding. Verder zijn er praktijkvoorbeelden voor effectieve begeleiding in opgenomen, gebaseerd op de wettelijke bekwaamheden van leraren (vakinhoudelijk, vakdidactisch en pedagogisch). Daarnaast staan er praktische richtlijnen in voor individuele begeleiding en groepsbegeleiding, programma's van verschillende instituten en het ROS Rijnland-programma. Alle vier onze locaties nemen deze tool in gebruik.

In 2023 ontvingen we een groot aantal studenten, studenten met eigen uren en zij-instromers. Studenten zonder eigen uren ontvangen nu een stagevergoeding. De regeling daarvoor is tot stand gekomen in samenwerking met personeelszaken. Zij-instromers en studenten met eigen uren krijgen nu begeleiding van een Begeleider Op School (BOS) en een vakcoach. De BOS coacht op alle bekwaamheden. De vakcoach richt zich op de vakinhoudelijke en didactische aspecten. Ook beeldcoaching is onderdeel van de begeleiding: alle locaties hebben deelgenomen aan de gemeenschappelijke introductie van IRISConnect, het online platform voor video-opnames van eigen lessen. Iedere locatie beschikt nu over een IRIS Connect-kit, waardoor we beeldcoaching effectiever kunnen inzetten in onze begeleiding.

Aantal begeleidingscontacten in 2023

	In opleiding	Startende docenten	Nieuwe docenten met ervaring	Zij-instromers	Totaal
Da Vinci College Kagerstraat	26	9	9	4	48
Da Vinci College Lammenschans	21	7	7	3	38
Leonardo College	24	2	11		37
Da Vinci College ISK	5	7	15	2	29

Intern tevredenheidsonderzoek

In 2023 hebben we een interne vragenlijst uitgezet om inzicht te krijgen in de begeleiding op de scholen. De vragenlijst is ingevuld door studenten en medewerkers. Bij 'Respondenten' staat vermeld hoeveel studenten en medewerkers gereageerd hebben. Bij studenten is de IO een instituutopleider. Bij medewerkers is het de teamleider.

	Da Vinci College Kagerstraat student	Da Vinci College Kagerstraat medewerker	Da Vinci College Lammenschans student	Da Vinci College Lammenschans medewerker	Leonardo College student	Leonardo College medewerker	Da Vinci College ISK medewerker
Aantal respondenten	21	5	11	2	12	2	9
Gem. cijfer voor begeleiding door BOS	8.9	7.8	7.9	8	8.5	8	7.8
Gem. cijfer voor begeleiding door sectie	7.4	8.2	8.5	7.5	8.3	7.5	7.3
Gem. cijfer voor teamleider/ instituutopleider	7.8	7	7.4	6	7.8	6	7.7
Gem. cijfer voor school als werkplek	8.0	8.6	7.4	9.5	7.4	9.5	7.5
Leerdoel	68%	100%	45%	100%	60%	100%	75%

4.2 Strategisch HRM-beleid

Zoals genoemd in het vorige hoofdstuk is het opstellen van nieuw strategisch HRM-beleid doorgevoerd naar 2024. We zorgen dat dit beleid aansluit bij het Koersplan 2022-2026 en gaan na hoe we onze huidige medewerkers kunnen blijven boeien, binden en waarderen. Wel hebben we in 2023 een inventarisatie gemaakt van de bestaande processen en stukken op het gebied van HRM-beleid. In samenwerking met de scholen en de medezeggenschapsraden zijn we gestart met het updaten van het beleid, vooruitlopend op het nieuwe strategisch HRM-beleid. We streven naar een integraal beleid dat een voorbeeldfunctie heeft binnen de regio. Zo worden we als scholengroep een nog aantrekkelijker werkgever voor beginnende en ervaren docenten, zij-instromers en andere belangstellenden. Voor de ontwikkeling van een integrale visie is ook een investering in de afdeling nodig, waar we in 2024 een vervolg aan zullen geven.

Cao voortgezet onderwijs 2023

Op 12 september 2023 is een onderhandelaarsakkoord bereikt voor een nieuwe cao voor werknemers in het voortgezet onderwijs. Dit akkoord hield het volgende voor onze medewerkers in:

- Een loonsverhoging van 10% met terugwerkende kracht met ingang vanaf 1 juli 2023, toegepast op het salaris van oktober 2023;
- Een eenmalige bruto-uitkering in november 2023, voor degenen die op 1 november 2023 in dienst waren. De hoogte van deze eenmalige bruto uitkering was, naar rato van de betrekkingssomvang:
 - o voor werknemers in de schalen 1 tot en met 5: € 1000,-
 - o voor werknemers in de schalen 6 tot en met 9: € 600,-
 - o voor werknemers in de schalen 10/LB en hoger: € 350,-
- Een verhoging van de reiskostenvergoeding vanaf 1 januari 2024: van 0,12 naar 0,17 cent per kilometer;
- Een verhoging van de toelage voor bedrijfshulpverleners, ongeacht de betrekkingssomvang, per 1 mei 2023 naar € 25,- bruto. Deze verhoging is in de maand oktober 2023 toegepast.

4.3 Toekomstige ontwikkelingen

Het werven en behouden van gekwalificeerde collega's wordt een steeds grotere opgave. Naast het lerarentekort is er in algemene zin sprake van een personeelstekort. Mede daarom werken we samen met de vo-scholen in de regio Leiden en de Duin- en Bollenstreek (zie paragraaf 4.1, Onderwijsregio Leiden, Duin- en Bollenstreek). Over de precieze invulling van deze samenwerking zijn we in overleg met omringende besturen. Het personeelstekort en onze gezamenlijke aanpak daarvan vragen de komende jaren onze nadrukkelijke aandacht.

4.4 Zaken in het afgelopen jaar met personele betekenis

In het schooljaar 2023-2024 zijn tot aan de kerstvakantie 64 nieuwe collega's gestart. Veel vacatures die ontstaan zijn door groei en vertrek van collega's hebben we kunnen vervullen. Toch blijven er voortdurend nieuwe vacatures ontstaan. In 2023 ontstonden onder andere vacatures door de groei van het aantal leerlingen op enkele scholen. Daarnaast zijn er nieuwe teamleiders aangesteld bij Da Vinci College Kagerstraat, Da Vinci College Lammenschans en Da Vinci College ISK. Op het Da Vinci College ISK hebben we een doorlopende vacature voor docent NT2. Dit houdt verband met het groeiende leerlingaantal, mede door de instroom van leerlingen uit Oekraïne.

4.5 Kerncijfers personeel

Onderstaande tabellen geven informatie over de in- en uitstroom van medewerkers, de leeftijdsverdeling van het personeel en de functiemix (de verdeling over de salarisschalen). De cijfers betreffen medewerkers met een arbeidsovereenkomst. Stagiaires, vrijwilligers en externe inhuur of detachering worden hier buiten beschouwing gelaten.

In- en uitstroom

	2021		2022		2023	
	aantal	fte	aantal	fte	aantal	fte
instroom	87	42,4	100	61,1	90	52,9
uitstroom	59	38,6	81	47,3	59	36,7

Cijfers in- en uitstroom van 01-01-2023 t/m 31-12-2023 - Bron: Youforce (Raet Visma)

Leeftijdscategorie

	2021		2022		2023	
	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man
15 tot 25 jaar	18	6	18	14	23	19
25 tot 35 jaar	56	37	64	38	58	46
35 tot 45 jaar	58	38	71	38	70	42
45 tot 55 jaar	53	31	54	31	66	31
55 tot 65 jaar	43	40	51	36	55	38
65+ jaar	6	15	5	15	9	17
Totaal	234	167	263	172	281	193

Cijfers leeftijdsverdeling naar man-vrouw van 01-01-2023 t/m 31-12-2023 - Bron: Youforce (Raet Visma)

Functiemix

Schaal	Peildatum 31-12-2022 percentage			Peildatum 31-12-2023 percentage		
	Aantal docenten	Werktijd-factor* (wtf)	Wtf als percentage van het totaal	Aantal docenten	Werk-tijdfactor (wtf)	Werk-tijdfactor (wtf)
LB	156	108,68	51%	135	89,38	40%
LC	60	48,69	23%	96	76,40	35%
LD	62	53,95	26%	65	55,35	25%
Totaal	265	200,29	100%	296	221,13	100

Cijfers verdeling over schalen LB, LC en LD – Bron: Youforce (Raet Visma)

*Een werktijdfactor van 1,0 betekent één voltijd baan.

4.6 Werkdrukmiddelen

In 2023 hebben we op onze scholen gewerkt aan plannen voor de inzet van de collectieve werkdruk-middelen uit de cao voortgezet onderwijs. We bespreken hier kort de inzet van deze middelen per school.

Da Vinci College Kagerstraat

De deelraad heeft een vragenlijst uitgezet onder het personeel en gesprekken gevoerd met collega's die zich hebben aangemeld. Zo is de grootste gemene deler vastgesteld voor taakverlichting bij het personeel en het management: toezichthouders aanstellen voor pauzes en tussenuren. Deze toezicht-houders kunnen ook voorkomende werkzaamheden verrichten, zoals opvanguren en toetssurveillance.

Da Vinci College Lammenschans

Ook op Da Vinci College Lammenschans heeft de deelraad een vragenlijst uitgezet. Hieruit kwam een voorkeur voor de volgende maatregelen naar voren: inzet van surveillance in de gangen, inzet voor pauzesurveillance, inzet van een verzuimcoördinator en inzet voor vervangingsuren. Concreet heeft dit geleid tot het werven van toezichthouders voor pauzes en tussenuren. Deze toezichthouders kunnen ook voorkomende werkzaamheden verrichten, zoals opvanguren en toetssurveillance. De schoollei-ding zet het beschikbare geld in om extra ondersteunend personeel aan te nemen, in de vorm van extra onderwijsassistenten die ook toezicht houden en vervangingsuren opnemen. Aan het eind van 2023 is de eerste collega gestart met deze werkzaamheden; in 2024 zal de tweede collega starten.

Da Vinci College ISK

In gesprekken met medewerkers aan het eind van schooljaar 2022-2023 en het begin van 2023-2024 is geïnventariseerd op welke manieren de collega's werkdruk ervaren en op welke manieren we deze kunnen verlichten. Ook heeft de MR een enquête uitgezet onder het personeel. De meest genoemde oplossingen waren: de inzet van een verzuimcoördinator, externe inzet voor vervangingsuren, extra surveillance in de gangen en extra pauzesurveillance.

De schoolleiding zet de collectieve werkdrukmiddelen volledig in voor het aanstellen van extra mede-werkers. Deze zullen uitgevallen lessen waarnemen, extra tijdens pauzesurveillance worden ingezet en zo veel mogelijk tijdens de lessen door het gebouw lopen om de rust te waarborgen.

Leonardo College

Via een vragenlijst zijn medewerkers gevraagd naar hun voorkeuren voor de inzet van collectieve werkdrukmiddelen. Op basis hiervan hebben schoolleiding en MR een plan opgesteld dat onder ande-re de volgende onderdelen bevat: inzet van onderwijsassistenten, surveillanten voor de toetsweken en opvang van uit de klas gestuurde leerlingen. De onderwijsassistenten houden zich onder meer bezig met pauzesurveillance, toezicht houden in de inhaallokalen, het geven van individuele begeleiding aan leerlingen en het geven van steunlessen studievoordigheden.

De individuele middelen voor werkdrukvermindering zijn verwerkt in de normjaartaak van de mede-werkers. Denk daarbij aan verhoging van PB-uren (persoonlijk budget) en de uren voor professio-nalisering bij docenten. Medewerkers kunnen zelf kiezen uit diverse opties. In overleg met de GMR zijn aanvullende afspraken gemaakt over de mogelijkheden van de cao. Medewerkers kunnen naast lestaakvermindering ook kiezen voor het inzetten van snipperdagen of extra ouderschapsverlof.

4.7 Verzuim

Het verzuimpercentage over 2023 (5,57%) is vergelijkbaar met dat van 2022 (5,51%). Dit percentage ligt iets boven onze streefwaarde van 4,5%, maar onder het landelijk gemiddelde. In 2023 zien we dat de gemiddelde ziekteverzuimduur is afgenomen ten opzichte van 2022 (van 24,23 naar 14,36 dagen). Het merendeel van ons verzuim is nog wel langdurig verzuim.

Verzuimcijfers 2022	
Verzuimpercentage	5,57%
Meldingsfrequentie*	1,43
Gemiddelde duur ziekteverzuim in dagen	14,36

Verzuimcijfers 01-01-2023 t/m 31-12-2023 - Bron: Youforce (Raet Visma)

* Een meldingsfrequentie van 1,0 betekent dat medewerkers zich gemiddeld 1x per jaar ziekmelden

Verzuimpercentage – verdeeld naar duur van het verzuim				
1 tot 7 dagen	8 – 42 dagen	43 – 730 dagen	Meer dan 2 jaar	Totaal
0,83%	0,34%	4,18%	0,22%	5,57%

Uitkeringen na ontslag

Als scholengroep hebben we een voorziening voor het (gedeeltelijk) eigen risicodragerschap bij WW en WWplus (bovenwettelijke WW-uitkeringen), zoals opgenomen in de jaarrekening. De voorziening wordt alleen gevormd voor medewerkers die per balansdatum (31 december 2023) een WW-uitkering ontvangen of per balansdatum reeds zijn ontslagen en naar verwachting een WW-uitkering zullen aanvragen.

We zien dat, mede door het lerarentekort, we weinig nieuwe instroom hebben in de WW, die bovendien van korte duur is. Oud-medewerkers vinden snel elders een nieuwe functie. We bekijken actief welke dossiers er lopen bij het UWV, in de WW en bij WWplus, zodat we zo mogelijk kunnen proberen om de duur van de uitkering te verkorten.

Hoofdstuk 5: Huisvesting en facilitaire zaken

Huidige status locaties

Locatie	Juridische status	Taxatiewaarde in euro's	Opmerking
Kagerstraat 7	eigendom	38,8 miljoen	
Telderskade 48	eigendom	16 miljoen	
Betaplein 24	eigendom	100 miljoen	Onderdeel van een VVE (verzamelgebouw). Waarde totale gebouw.
Vijf Meilaan 137	bruikleen	16,5 miljoen	

Toekomstige majeure bouwprojecten

Locatie	Juridische status	Taxatiewaarde in euro's	Opmerking
Vernieuwbouw Vijf Meilaan 137	13,5 miljoen	Gemeente Leiden	2026
Renovatie Kagerstraat 7	24 miljoen	Gemeente Leiden	2027

5.1 Doelen en resultaten

Da Vinci College ISK

Nevenlocatie

Behalve de locatie aan de Vijf Meilaan in Leiden (20 lokalen) heeft Da Vinci College ISK een nevenlocatie aan de Middelweg in Wassenaar (5 lokalen). Deze locatie in Wassenaar is een tijdelijke onderwijsvoorziening voor Oekraïense leerlingen, tot uiterlijk juli 2024. Bij de start van het kalenderjaar 2023 had deze locatie drie lokalen; door groei is dit in de zomervakantie 2023 uitgebreid naar vijf. Eind 2023 zijn op de Vijf Meilaan drie extra lokalen in de aula gecreëerd om de druk in het gebouw te verlagen en de klassen uit Wassenaar een plek te kunnen geven na juli 2024.

Duurzaamheid

De werkgroep renovatie Da Vinci College ISK is aan de Vijf Meilaan bezig met een ruimtelijk functioneel plan van eisen en bereidt de renovatie in 2025/2026 voor. Het uitgangspunt is om minimaal BENG te halen (bijna energieneutraal gebouw), de ambitie is om ENG (energie-neutraal gebouw) te realiseren. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland hanteert een Programma van Eisen Frisse Scholen, waarin drie ambitieniveaus zijn opgenomen voor de verduurzaming van schoolgebouwen: klasse C (voldoende), klasse B (goed) en klasse A (uitmuntend). De werkgroep renovatie neemt klasse B als minimaal uitgangspunt.

Da Vinci College Lammenschans

Bij het Da Vinci College Lammenschans heeft de afgelopen periode veel onderhoud plaatsgevonden aan het klimaatsysteem van het gebouw en de buitenbeplating van het gebouw. Het klimaat binnen de school blijft een belangrijk aandachtspunt, omdat de beleving van het binnenklimaat niet altijd als prettig wordt ervaren. Uit automatische dagelijkse metingen via CO₂-meters (op CO₂, temperatuur en luchtvochtigheid) zijn geen verontrustende conclusies te trekken. Het binnenklimaat op deze vestiging blijft de komende periode onze aandacht vragen.

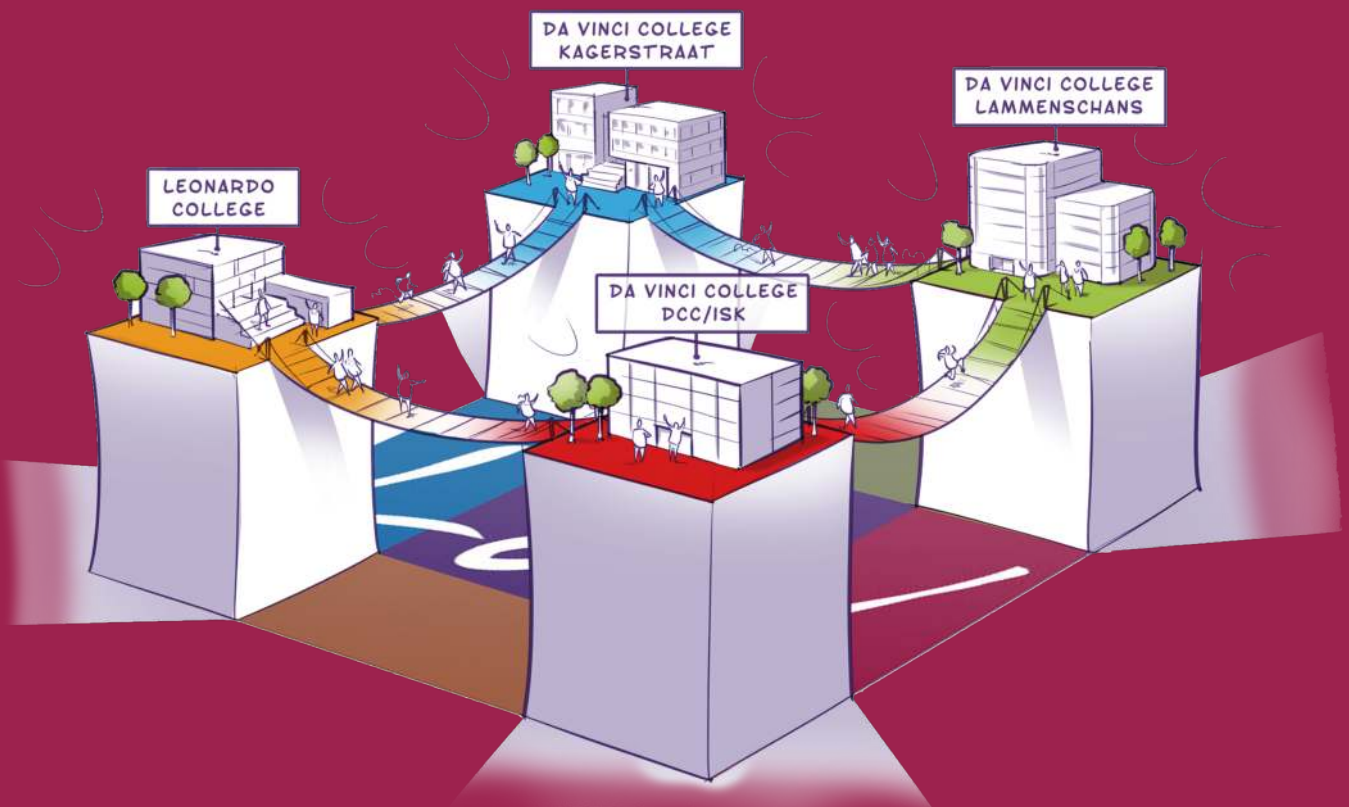
“Ik ben blij dat ik voor deze school heb gekozen, vooral omdat de sfeer heel fijn is. Je kan hier zijn wie je bent.”

Mohamad, leerling klas 2 Da Vinci College ISK

Da Vinci College Kagerstraat

Tijdens en na de voorjaarsvakantie zijn op het plein van Da Vinci College Kagerstraat noodlokalen geplaatst. In totaal zijn er zes extra lokalen gecreëerd om de druk op het hoofdgebouw te verlagen. In de periode tot de zomervakantie is er regelmatig proefgedraaid in de nieuwe lokalen. Na de zomervakantie zijn ze volledig in gebruik genomen.

De lokalen worden als prettig ervaren, omdat er zowel koeling (via airco) als verwarming in de lokalen zit. Daarnaast is er in de ruimte onder het podium een stillteruimte gecreëerd voor leerlingen die zich even terug willen trekken tijdens de schooluren. Deze stillteruimte staat onder beheer van de zorgcoördinator. Ook het muziekhonk onder het podium is vernieuwd, waardoor het een dubbelfunctie heeft gekregen. De ruimte kan gebruikt worden als kolfruimte, met wasbak en koelkast, en is volledig geïsoleerd. Hierdoor kunnen de muzikanten oefenen zonder overlast voor de medeleerlingen. In de stille werkruimte van de docenten is nieuw meubilair geplaatst. De werkplekken zijn uitgerust met zit-sta-bureaus en nieuwe bureaustoelen.

Op Da Vinci College Kagerstraat is in 2023 een pilot gestart met het ophalen van afval per bakfiets. Deze pilot loopt nog niet naar wens. Regelmatig wordt niet al het afval tijdig opgehaald en staat dit onnodig lang buiten. We onderzoeken alternatieven, waaronder ondergrondse containers.

Leonardo College

Het Leonardo College is momenteel erg populair bij jonge leerlingen, waardoor het gebouw sinds dit schooljaar erg vol is. Toch zijn de roostermakers erin geslaagd om alle klassen in het gebouw te roosteren. In een aantal kantoren zijn medewerkers bij elkaar geplaatst om iedereen een werkplek te bieden.

5.2 Toekomstige ontwikkelingen

Da Vinci College ISK en Kagerstraat

Op 20 juni heeft onze CvB-voorzitter ingesproken bij de Commissie Onderwijs en Samenleving in het kader van de begroting 2024 van de gemeente, om aandacht te vragen en zorg uit te spreken over de huidige en de toekomstige huisvesting van onze scholen. De voorzitter vroeg in het bijzonder aandacht voor de huisvesting van Da Vinci College Kagerstraat.

In het huidige integraal huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Leiden staan de volgende plannen:

			2024	2025	2026	2027
Noachstraat (voormalig Leonardo College)	Fase 1	Beperkte ingreep		X		
Da Vinci College ISK Vijf Meilaan	Fase 1	Vernieuwbouw			X	
Vlietland College	Fase 1	Vervangende nieuwbouw			X	
Da Vinci College Kagerstraat	Fase 3	Vernieuwbouw				X

Tijdens de renovatie van het pand aan de Vijf Meilaan zit het Da Vinci College ISK in het voormalige Leonardo College op Noachstraat 2. De renovatie van de Noachstraat is daarmee een belangrijke schakel in het IHP. Aangezien het pand aan de Noachstraat in zeer slechte staat is, moet het eerst grondig gerenoveerd worden. De gemeente Leiden is momenteel druk met het opstellen van het Plan van Eisen voor deze locatie. In de planning staat dat er in de zomer 2024 gestart moet worden en dat de oplevering plaatsvindt in de zomer 2025. Op het moment van oplevering zal het Da Vinci College ISK naar de Noachstraat verhuizen en zal er een start worden gemaakt met de renovatie van het pand van het pand aan de Vijf Meilaan. De oplevering en het (terug)verhuizen van het Da Vinci College ISK zijn gepland voor de zomervakantie van 2026.

Voor de renovatie van Da Vinci College Kagerstraat is de nieuwbouw van het Vlietland College een belangrijke schakel. Het Vlietland College krijgt nieuwbouw op een andere locatie. Dit betekent dat het oude gebouw van het Vlietland College beschikbaar is als tijdelijke huisvesting voor Da Vinci College Kagerstraat. De renovatie van Da Vinci College Kagerstraat staat echter gepland voor fase 3 in het IHP. Het budget vanuit de gemeente Leiden is momenteel alleen vastgesteld voor fase 1 en fase 2. De vaststelling van het budget voor fase 3 zal dit jaar en volgend jaar een belangrijk onderwerp van gesprek zijn met de gemeente.

Leonardo College

Het Leonardo College zit helemaal vol. Om die reden voeren we de volgende acties uit:
In het aanmeldbeleid is bepaald dat het aantal brugklassen in 2024/2025 maximaal 8 zal zijn.
We zoeken extra ruimte voor klaslokalen. Hiervoor zijn we in gesprek met:

- o De beheerder van Sporthal 1574 aan de overkant van het Leonardo College;
- o Jan Snel voor het plaatsen van noodlokalen;
- o Makelaar Basis over leegstaande (school)gebouwen in de omgeving.

Da Vinci College Lammenschans

De ruimtes van de beroepspraktijkvakken in het gebouw van Da Vinci College Lammenschans worden intensief gebruikt. Op verschillende momenten in de week zitten er meerdere klassen tegelijk in dezelfde ruimte, waardoor leerkrachten en leerlingen hinder van elkaar ondervinden. Aan de andere kant staan op dat moment ruimtes in het gebouw leeg. Het gebouw bevat voldoende vierkante meters, maar deze worden niet altijd efficiënt ingezet. Daarom onderzoeken we hoe het gebouw beter gebruikt kan worden. Zowel organisatorisch als bouwkundig gaan we na welke veranderingen wenselijk en mogelijk zijn.

Hoofdstuk 6: ICT en IBP

6.1 Doelen en resultaten ICT

Scholengroep

Om nog toekomstgerichter les te kunnen geven en meer consistentie binnen de scholengroep te bereiken, hebben we in 2023 een nieuw laptopbeleid ingevoerd. In februari hebben we een leverancier gekozen voor het leveren van devices voor alle leerlingen. De maanden daarna stonden in het teken van voorbereiding en implementatie, om alle nieuwe leerlingen bij de start van het schooljaar 2023-2024 te voorzien van een nieuwe eigen laptop. Daarnaast hebben we besloten om de ICT-hardware Europees aan te besteden. Er is een contract gesloten met een nieuwe leverancier. De overeenkomst is op 1 juni 2023 ingegaan en betreft de levering van laptops, desktops, docks en monitors.

Het overgrote deel van de laptops van het personeel van het Da Vinci College Lammenschans, Da Vinci College ISK en het Leonardo College is afgeschreven en aan vervanging toe. Dit zou dan ook de eerste grote bestelling bij de nieuwe leverancier worden. Tijdens de testfase bleek echter dat de gebruikte docks en diverse bekabeling niet geschikt waren. Daarom hebben we besloten om eerst daarmee aan de slag te gaan. De uitgifte van de laptops is daarom uitgesteld naar het eerste kwartaal van 2024.

Van alle ingeleverde laptops wordt bepaald of deze geschikt zijn voor een nieuwe bestemming. Dat kan als reservemodel om continuïteit te waarborgen of als donatie aan Stichting Leergeld. Laptops die nergens meer geschikt voor zijn, laten we op een verantwoorde wijze recycleren.

Alle noodlokalen bij Da Vinci College Kagerstraat hebben de standaard ICT-voorzieningen gekregen, zoals snel internet (bekabeld en wifi), een volledige docentwerkplek met dock, een interactief presentatiescherm en camerabeveiliging.

Da Vinci College Lammenschans

De uitgifte van de laptops van het personeel is uitgesteld naar het eerste kwartaal van 2024.

Leonardo College

De uitgifte van de laptops van het personeel is uitgesteld naar het eerste kwartaal van 2024.

Da Vinci College ISK

De lokalen van de locatie in Wassenaar hebben de standaard ICT-voorzieningen gekregen, met wifi, een volledige docentwerkplek met dock en een interactief presentatiescherm. Ook hier is de uitlevering van de laptops van het personeel uitgesteld naar het eerste kwartaal van 2024.

6.2 Doelen en resultaten IBP

Algemeen

Het recht op privacy is geregeld in de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Op grond van de AVG hebben wij beleid opgesteld en afspraken gemaakt. De functionaris voor de gegevensbescherming (FG) van de scholengroep is aangemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens, met FG-nummer FG011945.

Ons beleid is erop gericht om de kwaliteit van de verwerking van informatie en de beveiliging van persoonsgegevens te optimaliseren, waarbij een goede balans moet zijn tussen privacy, functionaliteit (continuïteit van het onderwijs) en veiligheid. Uitgangspunt is de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen.

Wij willen (offline en online) respectvol met privacy omgaan:

- In ons privacyreglement is beschreven hoe onze scholen omgaan met gegevens van leerlingen en wat de rechten zijn van ouders en leerlingen.
- De gedragscode ICT & sociale media (voor leerlingen en medewerkers) bevat onze normen en uitgangspunten voor het veilig en verantwoord omgaan met ICT-middelen, informatiebeveiliging en privacy.
- Gedragsregels hebben we vastgelegd in de online gedragsregels leerlingen en online gedragsregels medewerkers.

In 2023 heeft de stuurgroep IBP van de scholengroep, samen met de FG, gewerkt aan de volgende doelen.

Continue aandacht voor cybersecurity

Schoolbesturen hebben de verantwoordelijkheid om samen met schoolleiders en ICT- en IBP-medewerkers een veilige digitale omgeving voor leerlingen en medewerkers te realiseren. Onze aanpak is integraal, omdat privacy en beveiliging over zeer verschillende thema's gaan, variërend van bestuurlijke aandacht en gedrag van medewerkers tot techniek en leveranciersmanagement. Scholengroep Leonardo da Vinci neemt deel aan het programma Digitaal Veilig Onderwijs. In 2023 hebben schoolleiding en leidinggevenden een awareness-training gevolgd over cybersecurity en veilig en verantwoord werken met gegevens en ICT.

Beveiligingsincidenten en datalekken

In 2023 hebben drie beveiligingsincidenten plaatsgevonden. Hierbij is direct actie ondernomen door het hoofd ICT, de functionaris gegevensbescherming en het CvB. In 2023 zijn geen datalekken gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Verwerkersovereenkomsten

Met nieuwe verwerkers sluiten we, op basis van het landelijke privacyconvenant, de verwerkersovereenkomst versie 4.0 af. We maken vanaf 2023 gebruik van de dienst verwerkersovereenkomsten van Kennisnet. Dit is een beveiligde omgeving voor schoolbesturen en leveranciers om verwerkersovereenkomsten af te sluiten en te beheren en om gezamenlijk afspraken met leveranciers te maken.

Inventarisatie van gebruikte en beheerde applicaties

In 2022 is een start gemaakt met de inventarisatie van de applicaties die bij onze scholen worden gebruikt voor het onderwijs. Dit heeft een vervolg gekregen in 2023. We maken afspraken met leveranciers om AVG-compliant gebruik te kunnen maken van deze software. Hierna bouwen we een lijst op van vertrouwde applicaties, die we consequent gaan bijhouden en onder de aandacht brengen van collega's die op zoek zijn naar een onderwijsapplicatie.

Protocol beeldopnamen

Op 4 april 2023 heeft de GMR ingestemd met het 'protocol beeldopnamen LdV 2023', waarin bepalingen staan over het gebruik van beeldmateriaal voor professionalisering en ondersteuning van (startende) collega's en studenten. Hiermee sluiten we aan bij de richtlijnen Beeld- en geluidsopnamen ROS-Rijnland en andere opleidingsinstellingen. Om ervoor te zorgen dat dit protocol daadwerkelijk wordt nageleefd, onderzochten we op welke manier en door wie opnamen op onze scholen worden gemaakt en bewaard. Bij Da Vinci College Kagerstraat en het Leonardo College werden al op een gestructureerde en veilige manier beelden gemaakt, met de tool IRIS Connect. Met het oog op privacy is dit een betrouwbare tool voor beeldcoaching. Voor de zomervakantie 2023 is besloten om deze tool beschikbaar te stellen voor andere scholen. Hiervoor zijn extra licenties en kits aangevraagd. Tijdens schooljaar 2023-2024 zijn we gestart met het AVG-proof uitrollen van het protocol beeldopnamen LdV 2023.

Normenkader IBP

In april 2023 is het nieuwe normenkader IBP tot stand gekomen vanuit het programma Digitaal Veilig Onderwijs. Het normenkader bevat beschrijvende normen over informatiebeveiliging en privacy. Deze 69 normen zijn onderverdeeld in vijftien domeinen voor informatiebeveiliging en een domein voor privacy, die met elkaar samenhangen. Hiermee krijgt het CvB inzicht in de maatregelen die nodig zijn voor een zo goed mogelijke bescherming tegen digitale bedreigingen, zoals datalekken en cyberaanvallen. In 2027 moeten wij aan alle normen voldoen. Om hiermee direct te starten is voor de zomervakantie 2023, door een externe en onafhankelijke partij, met een audit (nulmeting) in kaart gebracht waar onze scholengroep staat op het gebied van informatiebeveiliging ten opzichte van het normenkader. In september 2023 is aan het CvB, de FG en de stuurgroep IBP de gap-analyse gepresenteerd, een rapport met verbeterpunten. We weten nu op welke onderdelen we nog verdere stappen moeten zetten en welke onderdelen al op niveau zijn. Daarmee ligt er een goede basis om verder te bouwen.

6.3 Toekomstige ontwikkelingen ICT

SIVON Veilig Internet

De toenemende digitalisering van het onderwijs vraagt om een veilige en betrouwbare internetverbinding. De dienst 'Veilig internet voor po- en vo-scholen' van SIVON en Kennisnet biedt hiertoe kansen voor onze scholengroep. We kunnen hiermee dezelfde SURFnet-internetverbinding blijven gebruiken, met daarbij verschillende beveiligingsfeatures die we nu nog niet hebben. Bovendien kunnen we, doordat het om een gesubsidieerde dienst gaat, een substantiële kostenbesparing realiseren.

Aanbesteding printerpark

Begin 2023 is het leasecontract van de printers en repro's verlopen en met een jaar verlengd. In samenwerking met facilitaire zaken zijn we voorbereidingen aan het treffen voor een nieuwe aanbesteding. Deze aanbesteding zal in 2024 plaatsvinden.

Oprichten functioneel applicatiebeheer

In 2024 willen we onze ICT-structuur verder versterken door het oprichten van functioneel applicatiebeheer. Dit zal ons in staat stellen om onze applicaties effectiever te beheren, problemen sneller op te lossen en de algehele efficiëntie van onze ICT-systemen te verbeteren.

Classroom management

We streven ernaar om 'classroom management software' te implementeren op de laptops van onze leerlingen. Deze software stelt docenten in staat om de laptops van de leerlingen op afstand te beheren, waardoor ze gemakkelijker kunnen monitoren en sturen wat er tijdens de lessen op de laptops gebeurt. Dit zal de onderwijservaring verrijken en de leeromgeving verbeteren.

Digitaal toetsplatform

We zijn van plan om een digitaal toetsplatform te vinden en te implementeren. Dit platform zal ons in staat stellen om toetsen en examens efficiënter af te nemen en te beheren. Door gebruik te maken van digitale toetsen, kunnen we het proces van het maken, beheren en analyseren van toetsen vereenvoudigen. Zo besparen we tijd en middelen en verbeteren we de kwaliteit van onze evaluaties.

6.4 Toekomstige ontwikkelingen IBP

Audit Normenkader IBP FO

Begin 2024 wordt een audit uitgevoerd op het nieuwe Normenkader Informatiebeveiliging en Privacy voor Funderend onderwijs (IBP FO). De verwachting is dat op basis van de AVG-audit uit 2021 onze privacy-volwassenheid een bestendig beeld zal laten zien.

Ambitiekaart IBP

Naar aanleiding van de genoemde gap-analyse willen we een ambitiekaart IBP opstellen, om in 2027 te voldoen aan het Normenkader IBP. Daarbij streven we minimaal naar niveau 3 in 2027. Uitgangspunt is een doorlopende aanpak, waarbij de PDCA-cyclus leidend is. Deze cyclus hanteren we voor alle normen die worden behandeld over de komende drie jaar. Ook daarna gaat de cyclus verder.

Roadmap cybersecurity

Op basis van de ambitiekaart stellen we een roadmap cybersecurity op, inclusief draaiboek of crisisplan rond bewustwording. Hier hoort ook het benoemen van een eigenaar, regievoerder en crisisteam bij. Deze roadmap gebruiken we als instrument om de komende jaren onze doelen te bereiken.

De indeling van de roadmap is gebaseerd op de suggesties van Kennisnet, waarbij we de volgorde naar eigen behoefte kunnen aanpassen. Zo maken we een roadmap voor drie in plaats van vier jaar en schuiven we een aantal zaken naar voren vanuit onze eigen risicoanalyse.

Professionele ondersteuning stuurgroep IBP

Binnen de scholengroep is een bovenschoolse stuurgroep trekker voor IBP. De taken voor deze stuurgroep worden steeds zwaarder. Daarom nemen we in 2024 de bezetting en de rolverdeling onder de loep met het oog op mogelijke aanpassingen. De huidige en toekomstige taken en ambities passen niet meer bij de stuurgroep. We gaan in 2024 op zoek naar een adviseur IBP die zich gaat bezighouden met de uitvoering en realisatie van het IBP-beleid, waaronder het normenkader IBP.

IBP op de werkvloer

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van IBP-normen ligt niet alleen bij de stuurgroep.

Daarom richten we ons er in 2024 op om de uitvoering deels over te dragen aan de scholen. IBP komt dan aan bod in de jaaragenda, de lijn van de MR, de lijn van de schoolleiding, op studiedagen en bij bijeenkomsten. Hiervoor is betrokkenheid nodig van alle leidinggevenden en collega's.

In 2024 starten we ook met bewustwording voor medewerkers rondom phishing en malware aan de hand van trainingstool Phished.

Procedure datalekken

We actualiseren de bestaande afspraken en procedures voor het signaleren en rapporteren van beveiligingsincidenten en communiceren hierover.

Bewaartermijnen persoonsgegevens

We actualiseren het beleid voor bewaartermijnen, in aansluiting op de landelijke richtlijn bewaartermijnen. Op basis hiervan worden gegevens in Magister verwijderd als de bewaartermijn is verstreken.

Data protection impact assessment (DPIA)

In 2024 voeren we een DPIA uit aan de hand van de door SIVON uitgevoerde DPIA's. Hiernaast kijken we specifiek naar de systemen voor de leerlingenadministratie en de personeelsadministratie.

Hoofdstuk 7: Financieel beleid

7.1 Doelen en resultaten

Doelen

Het financieel beleid van Scholengroep Leonardo da Vinci heeft tot doel om het verzorgen van onderwijs zo goed mogelijk uit te voeren terwijl de scholengroep financieel gezond blijft.

De leerlinggerelateerde bekostiging (lumpsum) gaat rechtstreeks naar de scholen. De scholen betalen hiervan alle direct aan hun school gerelateerde kosten, waarvan het grootste deel bestaat uit personeelskosten. De bekostiging voor het College van Bestuur, de Raad van Toezicht en de (centrale) staf, komt voort uit een bovenschoolse afdracht van 7,65%. Deze bovenschoolse dekt ook materiële centrale personeelslasten, zoals het eigenrisicodragerschap voor de eerste twee jaren van ziekte en verzekeringen voor de scholengroep.

De scholengroep stelt als onderdeel van de planning & control-cyclus jaarlijks een aantal producten op: formatieplan, kaderbrief en begroting. Deze zijn leidend voor het uit te voeren beleid en geven een financieel kader voor het komende jaar. Daarnaast wordt ook een meerjarenbegroting opgesteld. Het formatieplan wordt in mei vastgesteld voor het volgende schooljaar. Dat is de basis voor hoeveel personeel er per school in dienst kan zijn. Het is gebaseerd op de verwachte leerlingaantallen voor het komende schooljaar. De kaderbrief wordt in juni vastgesteld en geeft richting aan welke koers het College van Bestuur en schoolleiding het komende jaar gaat volgen. Dit document ligt ten grondslag aan de begroting. De begroting wordt in het najaar vastgesteld. Uitgangspunten van de begroting zijn:

- De (lumpsum)baten zijn gebaseerd op de leerlingentelling per 1 oktober. Er wordt rekening gehouden met de verwachte indexatie zoals gecommuniceerd door DUO.
- Personeelskosten zijn begroot op basis van de formatie per eind september, die voortkomt uit het formatieplan. Er wordt rekening gehouden met de verwachte cao-stijging.
- Overige instellingslasten zijn bepaald in overleg tussen de scholen en staf op basis van planvorming van de school en eventuele verwachte indexatie van de leverancierskosten.
- De financiële realisatie van het lopende kalenderjaar per september, aangevuld met verwachte eind-schatting voor het lopende jaar, is input is voor de begroting van het volgend jaar. Aanvullend zijn er inputgesprekken met de schoolleiders, de stafhoofden van het CvB en het CvB over hun verwachte uitgavenactiviteiten en planvorming daartoe.
- Aanvullend zijn er inputgesprekken met de schoolleiders, de stafhoofden van het CvB en het CvB over hun verwachte uitgavenactiviteiten en planvorming daartoe.

Op 31 december 2023 heeft de scholengroep een bovenmatige reserve van € 5,2 miljoen. Een belangrijke oorzaak hiervan zijn de ontvangen NPO-middelen en werkdrukmiddelen, die nog niet volledig besteed zijn. Deze extra middelen zullen in de komende jaren ingezet worden voor (incidentele) projecten en activiteiten. De planvorming hiertoe wordt opgenomen in het aanvullende CvB-jaarplan 'Duurzaam bouwen', dat niet verwerkt is in de tabellen voor de komende jaren in dit document.

Het in 2022 gestelde doel 'versterken financiële administratie' is voorgezet in 2023. Het doel is om processen te verbeteren en fouten te voorkomen, door heldere opzet van de financiële en personele administratie, waarin verantwoordelijkheden duidelijk zijn belegd en rollen gescheiden zijn. Ook controlling heeft hierin een belangrijke rol, met het toetsen van de controle op intern en extern uitbesteede processen, de datavastlegging via het administratiekantoor en het onderhouden en ondersteunen van de financieel-administratieve organisatie.

Vanuit het doel 'versterken financiële administratie' zijn we eind 2023 gestart met het invoeren van een begrotingsapplicatie die medio 2023 is aangeschaft voor de personeels- en financiële administratie. Deze applicatie helpt ons om uniform en procesmatig geautomatiseerd te werken, om zo te sturen op professionele bedrijfsvoering.

Resultaten

Deze paragraaf geeft een samenvatting van de jaarrekening met een verkorte toelichting. De volledige jaarrekening is als laatste onderdeel opgenomen in dit jaarverslag.

Resultaten uit de jaarrekening 2023 na resultaatbestemming	Realisatie 2023 Aantal	Realisatie 2022 Aantal
Leerlingen telling 1 okt.	3.251	3.018
Formatie stand einde jaar	286,73	265,2

Resultaten uit de jaarrekening 2023 na resultaatbestemming	Realisatie 2023 In € 1.000	Realisatie 2022 In € 1.000
Eigen vermogen	12.691	11.902
Baten	37.060	34.622
Lasten	36.707	31.217
Financiële baten en lasten	436	104
Exploitatieresultaat	789	3.508

Op 1 oktober 2023 is er een stijging te zien van 233 leerlingen ten opzichte van 2022. Vanwege de OCW-bekostiging methodiek T-1 is er sprake van voorfinanciering. Zo nodig mogen hiervoor de reserves worden aangesproken.

Resultaten deel 1: Verkorte toelichting resultaatrekening ten opzichte van begroting

In zijn algemeenheid geldt dat de realisatie hoger is dan de begroting en de realisatie van het voorgaande jaar.

Verkorte resultaatrekening uit de jaarrekening 2023 na resultaatbestemming	Realisatie 2023 In € 1.000	Begroting 2023 In € 1.000	Vershil begroting In € 1.000
Baten			
Ministerie OCW	35.409	33.915	1.494
Overige overheidsbijdragen	426	183	243
Overige baten	1.225	1.000	225
Totaal baten	37.060	35.098	1.962
Lasten			
Personele lasten	28.668	23.044	5.625
Afschrijvingen	1.292	1.245	47
Huisvestingslasten	2.329	2.340	-10
Overige lasten	4.417	7.896	-3.479
Totaal lasten	36.707	34.524	2.183
Financiële baten en lasten	436	-1	437
Totaal resultaat	789	573	216

Verkorte toelichting resultaat ten opzichte van begroting (baten)

Het grootste verschil ten opzichte van de begroting komt door het OCW-lumpsum-gedeelte dat met € 1,3 miljoen is toegenomen, door een iets hogere indexatie dan verondersteld en ook door de groei van leerlingen.

Verkorte toelichting resultaat ten opzichte van begroting (lasten)

In zijn algemeenheid geldt dat de realisatie hoger is dan de begroting en de realisatie van het voorgaande jaar. Het grootste verschil ten opzichte van de begroting komt door het OCW-lumpsum-gedeelte dat met € 1,3 miljoen is toegenomen, door een iets hogere indexatie dan verondersteld en ook door de groei van leerlingen.

Verkorte toelichting resultaat ten opzichte van begroting (lasten)

Een van de veroorzakers van de hogere personele lasten zijn de loonkosten, die ± € 3 miljoen hoger zijn dan begroot zijn vanwege cao-indexatie (±10%) en personeelstoename. Inhuur personeel is ad. € 0,9 miljoen hoger dan begroot, daarnaast zijn er uitgaven die onder de overige lasten begroot zijn en onder de personele lasten geboekt zijn: NPO-gelden (€ 1 miljoen) en basisvaardigheden (€ 0,6 miljoen).

De overige lasten zijn lager dan begroot, doordat hier met name personeelsgerelateerde uitgaven zijn begroot. Respectievelijk is hier begroot voor NPO-gelden € 1,4 miljoen en voor basisvaardigheden ± € 1,1 miljoen.

Het renteresultaat is € 436K hoger dan begroot door hogere rentevergoeding op het Schatkistbankieren-

Resultaten deel 2: Verkorte resultaatrekening met toelichting ten opzichte van vorig kalenderjaar

Onderstaande tabel laat de verkorte resultaatrekening over 2023 en het voorgaande jaar zien. De belangrijkste omvangrijke mutaties worden hieronder verkort toegelicht.

Verkorte resultaatrekening uit de jaarrekening 2023 na resultaatbestemming	Realisatie 2023 In € 1.000	Realisatie 2022 In € 1.000	Mutatie 2023-2022 In € 1.000
Baten			
Ministerie OCW	35.409	32.985	2.424
Overige overheidsbijdragen	426	186	240
Overige baten	1.225	1.451	-226
Totaal baten	37.060	34.622	2.438
Lasten			
Personele lasten	28.668	24.757	3.912
Afschrijvingen	1.292	1.232	60
Huisvestingslasten	2.329	2.067	263
Overige lasten	4.417	3.162	1.255
Totaal lasten	36.707	31.217	5.490
Financiële baten en lasten	436	104	332
Totaal resultaat	789	3.508	-2.719

Verkorte toelichting op de baten ten opzichte van vorig kalenderjaar

De baten die in verkorte resultaatrekening zijn vermeld, worden volgens de jaarverslaggevingseisen uitgesplitst naar: baten vanuit het ministerie van OCW; overige overheidsbijdragen en overige baten. Daarbij is een ander onderscheid van belang, namelijk tussen 'structurele' en 'incidentele' subsidies. Incidentele subsidies kunnen zowel door OCW als door de gemeente Leiden of het Samenwerkingsverband VO-regio Leiden worden verstrekt en worden voornamelijk op aanvraag toegekend. Van deze subsidies kan soms het eventuele niet-aangewende deel worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd. Hieronder worden de belangrijkste subsidiebatens toegelicht.

Rijksbijdragen Ministerie OCW

- **OCW-lumpsum (structurele subsidie)**

De OCW-lumpsum bedraagt € 26,4 miljoen en is € 1,9 miljoen toegenomen. Dit komt deels (± € 1,5 miljoen) door een indexatie van 6,4% van het tarief per leerling en deels (voor ± € 0,4 miljoen) door een leerlingengroei van 2,1% ten opzichte van vorig jaar.

- **Bekostiging eerste opvang nieuwkomers (structurele subsidie)**

De subsidie bedraagt € 3,0 miljoen en is € 1,4 miljoen hoger dan 2022. Dit komt met name door groei van het leerlingenaantal (€ 1,2 miljoen).

- **Nationaal Programma Onderwijs (incidentele subsidie)**

In 2023 hebben we de resterende € 1,8 miljoen van de subsidiebeschikking 2022/2023 ontvangen. De besteding van deze middelen in 2023 is € 1,0 miljoen. Daarom is het saldo van € 798 K toegevoegd aan de bestemmingreserve NPO.

- **Werkdrukmiddelen(structurele subsidie)**

In 2023 is er € 1,0 miljoen ontvangen. Dit is nog niet besteed en is daarom aan de algemene reserve toegevoegd ter besteding in de komende jaren.

- **Basisvaardigheden (incidentele subsidie)**

In 2023 hebben we € 619K besteed aan basisvaardigheden. Dit bedrag is in de baten verantwoord. Er is nog een resterend saldo van € 1,3 miljoen, dat al is ontvangen en op de balans is gereserveerd voor besteding in komend jaar.

- **Strategisch personeelsbeleid (structurele subsidie)**

In 2023 is de subsidie gedaald van € 1,5 miljoen in 2022 naar € 390K in 2023, doordat het tarief per leerling is verlaagd.

- **Arbeidsmarkttoelage (structurele subsidie)**

In 2023 hebben we € 133K aan arbeidsmarkttoelage ontvangen, die voor een bedrag van € 107K gedeeltelijk is besteed. De overige € 26K is gereserveerd voor besteding in 2024.

- **Samenwerkingsverband (structurele subsidie)**

Van het samenwerkingsverband hebben we in 2023 € 1,7 miljoen ontvangen voor Basisondersteuning Plus VMBO en € 352K voor passend onderwijs.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

- **Gemeente Leiden (structurele en incidentele subsidie)**

In 2023 is er een eenmalige subsidie ontvangen voor ISK-huisvesting van € 90K en is de tijdelijke subsidie voor de noodlokalen voor de Kagerstraat in dit jaar eenmalig verhoogd tot € 120K (vorig jaar € 96K). Ook is er € 99K ontvangen voor ondersteuning van het ISK.

Overige baten

- **Sterk Techniekonderwijs via het Samenwerkingsverband Leiden (structurele subsidie)**

In 2023 hebben we € 271K ontvangen via de penvoerder Stichting Fioretti Teylingen en € 387K besteed aan dit programma. De looptijden van de subsidieonderdelen voor afschrijvingen zijn niet gelijk aan de afschrijvingslooptijden die wij hanteren.

In de overige baten worden ook de ontvangsten/baten van de vrijwillige ouderbijdragen opgenomen, deze zijn ten opzichte van vorig jaar € 177 K hoger.

Verkorte toelichting op de lasten ten opzichte van vorig kalenderjaar

Personele lasten

De personele lasten zijn ± € 1,5 miljoen gestegen door groei van het aantal medewerkers. Daarnaast heeft de cao-indexatie van ± 10 % tot een stijging van € 1,1 miljoen geleid. Daarbij is in 2023 een eenmalige bestuurstoelage uitbetaald van € 748K inclusief werkgeverlasten die ten laste van de in 2022 gevormde publieke reserve onderwijsakkoord is gefinancierd.

De kosten van inhuur personeel zijn gestegen met € 367K, onder andere door toename van het aantal leerlingen bij het ISK en ziektevervangingen. De totale kosten inhuur personeel bedragen € 1.7 miljoen. Dit is 4,9% van de totale Rijksbijdragen.

Er is ook een stijging van € 611K aan scholingskosten. Deze kosten zijn grotendeels gedekt door de subsidie basisvaardigheden (€ 320K), de bestemmingsreserve extra gelden deskundigheidsbevordering (€ 250K) en de bestemmingsreserve scholingskosten (€ 55K).

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten zijn licht toegenomen vanwege de investeringen dit jaar, zoals vermeld bij de materiële vaste activa op de balans.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn hoger dan vorig jaar ($\pm$ € 197K), met name door een verrekening van de huisvestingslasten ISK voor de jaren 2022 en 2023 van de gemeente Wassenaar. Daarnaast is voor € 40K de eindafrekening nieuwbouw Leonardo College betaald. Beide waren niet als voorziening opgenomen.

Overige instellingslasten

In de overige lasten worden ook de uitgaven van de vrijwillige ouderbijdragen opgenomen, deze zijn ten opzichte van vorig jaar € 264K hoger.

Op ICT-gebied zijn de uitgaven ruim € 952K hoger, door met name stijgende licentiekosten voor onderwijsleerpakketten en voor algemene licenties. Daarnaast is de aanschaf van een aantal lesmaterialen doorgeschoven van 2022 naar 2023.

Financiële baten en lasten

De financiële baten zijn toegenomen doordat de rentevergoeding op het schatkistbankieren bij het Ministerie van Financiën gedurende het jaar licht gestegen is.

Verkorte balans met toelichting ten opzichte van vorig kalenderjaar

Verkorte balans uit de jaarrekening 2023 na resultaatbestemming	Realisatie 2023 In € 1.000	Realisatie 2022 In € 1.000	Mutatie 2023-2022 In € 1.000
Activa			
Materiële vaste activa	4.979	5.484	-505
Vorderingen	1.156	3.784	-2.628
Liquiditeiten	14.285	10.807	3.479
Totaal activa	20.420	20.074	346
Passiva			
Eigen vermogen	12.691	11.902	789
Voorzieningen	2.149	2.187	-37
Langlopende schulden	105	117	-11
Kortlopende schulden	5.475	5.869	-394
Totaal passiva	20.420	20.074	346

Verkorte toelichting op de activa

De investeringen dit jaar bedragen ± € 787K en zijn gebruikelijke vervangingsinvesteringen. Er zijn geen disinvesteringen waardoor per saldo de activa afneemt door de afschrijvingslasten.

De vorderingen bestaan voornamelijk uit overlopende activa. Het saldo is lager dan vorig jaar, omdat in 2022 de nog niet ontvangen SWV-gelden eenmalig opgenomen moesten worden doordat de betaling pas in 2023 plaatsvond.

De liquide middelen zijn met name gestegen door enerzijds de laatste NPO-subsidie-ontvangst, die nog niet besteed is en ten gunste van de publieke reserve is geplaatst, en anderzijds het positieve resultaat over 2023. Zie hiervoor het kasstroomoverzicht in de jaarrekening.

Verkorte toelichting op de passiva

Het vermogen is gestegen met € 789K door het positieve resultaat in 2023. Hiervan is het structurele resultaat van € 1,4 miljoen toegevoegd aan de algemene reserve. Het overige incidentele resultaat gaat naar of wordt onttrokken uit de bestemmingsreserves. In de jaarrekening worden deze bij het vermogen verder gespecificeerd. Zie ook de tabel hieronder bij resultaatbestemming jaarrekening.

De voorzieningen zijn ongeveer gelijk gebleven. Consistent aan vorig jaar is een aantal voorzieningen verdisconteerd met een rentevoet van 2%. In de jaarrekening worden de voorzieningen gespecificeerd naar dotaties/onttrekkingen en of vrijval.

De langlopende schulden zijn lager vanwege aflossing, de inbegrepen rentevoet is 7%.

Resultaatbestemmingsverdeling jaarrekening

Onderstaand overzicht geeft de verdeling van het resultaat 2023 weer.

Resultaatbestemming	2023 rbv in € 1.000
Algemene reserve	1.361
Reserve NPO	798
Reserve tijdelijke huisvesting Kagerstraat	-100
Rerserve versterking VMBO	-200
Reserve extra gelden deskundigheidsbevordering	-250
Reserve scholingskosten	-63
Reserve onderwijsakkoord	-757
Exploitatieresultaat bestemming verdeling	789

Verkorte toelichting op resultaatbestemmingsverdeling

De dotaties aan de algemene reserve en aan de (publieke) reserve NPO komen beide voort uit minder tot niet bestede subsidiebaten. Bij de overige publieke reserves is er een vrijval voor de dekking van de daartoe bestemde uitgaven die dit jaar betaald zijn. In de jaarrekening worden de vermogensposten gespecificeerd naar dotaties/onttrekkingen en/of vrijval en wordt het saldo per vermogenscomponent aangeven.

7.2 Kengetallen

Onderstaand overzicht geeft kengetallen en ratio's aan.

Financiële kengetallen na resultaatbestemming	Toelichting	Opstelwijze	2023	2022
Liquiditeit	Geeft aan of de organisatie aan haar korte termijn betalings- verplichtingen kan voldoen.	Vlottende activa gedeeld door kortlopende schulden.	2,82	2,49
Baten ratio	Geeft aan de verhouding tussen de rijksbijdragen t.o.v. de totale baten.	Rijksbijdragen gedeeld door totale baten (incl. financiële baten).	94,4%	95,0%
Personeelsratio	Geeft aan de verhouding tussen de totale personeelslasten t.o.v. de totale baten.	Totale personele lasten gedeeld door totale baten (incl. financiële baten).	76,5%	71,3%
Personeelsratio	Geeft aan de verhouding tussen de totale personeelslasten t.o.v. de totale lasten.	Totale personele lasten gedeeld door totale lasten.	78,1%	79,3%
Huisvestingratio	Geeft aan de verhouding tussen de huisvestingslasten en afschrijvingen op gebouwen/ terreinen en de totale lasten.	Huisvestingslasten+ afschrijving en gebouwen en terreinen gedeeld door totale lasten.	7,3%	7,7%
Solvabiliteit1	Mate waarin de organisatie in staat is financiële tekorten op te vangen. En geeft weer of een bestuur op de langere termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.	Eigen vermogen gedeeld door totale vermogen.	62,2%	59,3%
Solvabiliteit2	Mate waarin de organisatie in staat is financiële tekorten op te vangen. En geeft weer of een bestuur op de langere termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.	Eigen vermogen plus voorzieningen delen door totale vermogen.	72,7%	70,2%
Weerstandsvermogen	De mate waarin de risico's opgevangen kunnen worden met het eigen vermogen.	Totaal eigenvermogen delen door totale baten (incl. financiële baten).	33,8%	34,3%
Normatief eigen vermogen inclusief bestemmingsreserves	De signaleringswaarde is een nieuw kengetal voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen.	Eigen vermogen delen door het normatief eigen vermogen (waarde vaste activa balansdatum + 5% van de totale baten). Berekend d.m.v. de rekenhulp van Inspectie van het Onderwijs.	1,70	1,94

De liquiditeitsratio van 2023 betekent dat ruim 2,8 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende verplichtingen.

De Inspectie van het Onderwijs hanteert een signaleringswaarde van $< 0,75$. Daarnaast is er een minimale absolute omvang van € 100K als signaleringswaarde opgenomen. De solvabiliteit geeft aan in hoeverre een organisatie de financiële verplichtingen aan verschaffers van vreemd vermogen kan nakomen met behulp van alle activa.

De Inspectie van het Onderwijs hanteert een signaleringswaarde bij solvabiliteit (inclusief voorzieningen) van $< 0,3$. De OCW-signaleringswaarde op basis van onze eindstand 2023 geeft aan dat de ratio 1,86 is, wat bevestigt dat er bovenmatig vermogen is.

Totaal eigen vermogen	12.691.269
Privaat eigen vermogen	0

Feitelijk eigen vermogen	12.691.269
Normatief eigen vermogen	7.447.268

Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	5.244.001
Ratio eigen vermogen	1,70

Toelichting

Deze berekening is ontleend aan de rekentool van de Inspectie van het Onderwijs voor het bepalen van de signaleringswaarde en/of het bovenmatig vermogen.

De afbouw van het bovenmatig vermogen wordt in het aanvullend CvB-jaarplan 'Duurzaam bouwen' aangegeven, dat eind maart 2024 is opgesteld en in paragraaf 7.6 onderdeel 'Toelichting continuïteit impact op afbouw bovenmatige reserve vanuit aanvullend meerjarenplan Duurzaam bouwen' verder wordt toegelicht.

Voor alle kengetallen kan worden gesteld dat deze aan de gestelde normen voldoen.

7.3 Treasury

Het treasurybeleid is defensief, risicomijdend en erop gericht om financiële risico's te beheersen en de (financiering)lasten zo laag mogelijk te houden. In 2023 is het Treasurystatuut geactualiseerd en opnieuw vastgesteld door de Raad van Toezicht. Het treasurybeleid voldoet aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW van 6 juni 2016 (kenmerk WJZ/800938), inclusief de aanvulling van 5 december 2018 (kenmerk FEZ/1402273).

Per medio 2020 zijn de liquide middelen door middel van schatkistbankieren ondergebracht bij het Ministerie van Financiën. Schatkistbankieren kent een dagrentevergoeding over de bij haar aangehouden tegoeden en/of bij haar uitgezette deposito's. Vreemd vermogen wordt slechts aangetrokken als er sprake is van onder andere structurele financieringstekorten, wat niet van toepassing is. In 2023 zijn er geen nieuwe spaarrekeningen of beleggingen toegevoegd. De liquide middelen zijn in vergelijking met 31 december 2022 met € 3,5 miljoen toegenomen.

7.4 Risico-analyse en toelichting

Onze risicobeheersing is gericht op het borgen van de doelstellingen van de scholengroep en de onderliggende scholen. Het volledig uitsluiten van risico's is uiteraard niet mogelijk. Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor de interne risicobeheersing van de scholengroep en het inschatten van de impact van mogelijke externe ontwikkelingen. In deze paragraaf wordt toegelicht welke risico's het CvB ziet, met een beschrijving daarvan.

Leerlingen

De gevolgen van de nieuwe wet voor meer ruimte voor scholen kan leiden tot meer concurrerende scholen in de onze regio. Een ander risico is bijvoorbeeld de snelheid van verspreiding van informatie via sociale kanalen met weinig of geen context, wat tot fluctuatie kan leiden op de instroom van leerlingen. Daarnaast zien we het risico dat er vaker meer ondersteuning rond passend onderwijs nodig blijkt te zijn dan ingeschat, als gevolg van een hoger doorstroomadvies. Daarbovenop zien wij een stijging van de sociaal-emotionele hulpvraag van leerlingen.

Samenwerkingsverband

Wij zien dat het samenwerkingsverband een terugtrekkende beweging maakt op het gebied van passende ondersteuning, waardoor er niet voor alle leerlingen meer een passende plek binnen de regio is. Dit raakt ons ook vanuit de eerder aangegeven doorstroomadviezen. Ook uitstromende leerlingen van onze ISK kunnen niet altijd ergens terecht. Wij bemerken dat LWOO landelijk ziet dat er meer behoefte is (wat wij ook ervaren), maar dat de gelden niet overeenkomstig meestijgen.

Personeel

De arbeidsmarkt blijft een risico in het aantrekken van de benodigde medewerkers en ook op het gebied van kwalitatief gecertificeerd personeel. Inhuur van externen verlaagt dit risico niet direct. Intern gezien is het binden, boeien en behouden van medewerkers uitdagender geworden en is uitstroom inmiddels bijna een feit geworden, ook gezien de leeftijd van sommige medewerkers. Een ander risico is de inzet van intern en/of extern personeel op incidentele middelen; deze gefinancierde inzet zorgt immers voor gewinning, waardoor bewustheid op structurele formatieplanning gekleurd kan worden. Wel staat daar tegenover dat de inzet van externen ons de kans geeft om hen te leren kennen en hen een vast dienstverband aan te bieden.

Huisvesting en ICT

De VMBO-huisvestingssituatie is niet optimaal en vormt een risico voor de instroom van leerlingen en uiteraard voor de medewerkers die daar het onderwijs geven. De afhankelijkheid van gemeente Leiden voor bijvoorbeeld grootschalige renovaties in relatie tot het integraal huisvestingsplan (IHP) is een blijvend aandachtspunt in de gesprekken die wij voeren met hen. Wel hebben wij er vertrouwen in dat onze huisvestingsbehoefte goed meegenomen en voorzien gaan worden. Een ander risico blijft de VVE-constructie van het Bètaplein, waardoor financiële begroting lastig is en mogelijk tot onverwachte uitgaven kan leiden.

Organisatie en bedrijfsvoering

De schaalgrootte van onze totale scholengroep is middelgroot, wat betekent dat onder andere back-up-borging voor specialistische eenpersoonsfunctie voor uitvoerende onderwijsfuncties en ook in de ondersteunende functies lastig (of niet) te regelen is. Dit raakt de afhankelijkheid van een aantal uitbestede processen en gegevensverwerkingen voor personeels-, salaris- en financiële administratie, in bijzonder op het gebied van tijdigheid op de kwantiteit van controle op gegevensverwerking. Daarbij zijn wij afhankelijk van de kwalitatieve bemensing van het externe administratiekantoor en het eventuele personeelsverloop daar.

Organisatie en kwaliteit

Kwaliteit is momenteel nog een risico. Wel hebben wij geïnvesteerd in het verder ontwikkelen van de kwaliteitsborging. Belangrijke organisatie- en kwaliteitsonderdelen zijn de meerjarenbegroting, het formatieplan, de rapportagecyclus en de jaarrekening. Het College van Bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht over het gevoerde financieel beleid via deze rapportages.

De benoemde groeistap in 2023 is vooral de realisatie van de functie kwaliteitsmedewerker, die nu vervuld wordt door 0,8 fte. Deze functie wordt ondersteund door de externe software ONspect. Hierin wordt het merendeel van bovengenoemde risico's procesmatig in de organisatie zichtbaar gemaakt met validatie en toetsing van of en hoe de organisatie dit vastlegt en welke verbeterplannen er gemaakt zijn of worden. Dit heeft er inmiddels toe geleid dat er voldoende aandacht is voor het belang en de voorbereiding van een controlebezoek van de Inspectie van het Onderwijs.

7.5 Toekomstige ontwikkelingen

Onderwijs

Wij verwachten dat de ontwikkeling van Sterk Techniek Onderwijs toekomstbestendig zal zijn. Voor de STO-leergang op Da Vinci College Lammenschans wordt momenteel de subsidiebijdrage voor de komende jaren met ingang van 2024 herzien door de penvoerder Stichting Fioretti Teylingen. De verwachting is dat we deze kosten financieel kunnen blijven dragen.

Inherent aan het ISK zijn de continu fluctuerende leerlingaantallen, die daarom ook continu aandacht vragen van het onderwijzend personeel en de formatieplanning hieromtrent. Op dit moment zijn wij in gesprek met de gemeenten Leiden en Wassenaar over nieuwbouw van de ISK. De financiële impact hiervan is op dit moment nog niet in te schatten. Met de gemeente Leiden voeren wij nu het gesprek over de renovatie van de Kagerstraat. Ook hiervan is de financiële impact nog niet in te schatten. In beide gevallen is het gebruikelijk dat de eerste inrichting door de gemeente(n) gefinancierd zal worden.

Verder blijft het imago van onze vmbo-school ten opzichte van andere scholen in Leiden een aandachtspunt als toekomstige ontwikkeling.

Bedrijfsvoering

Momenteel worden de Onderwijsregio's opgericht voor samenwerking tussen schoolbesturen, lerarenopleidingen en de beroepsgroep om te zorgen voor voldoende en (blijvend) goed opgeleid onderwijspersoneel. Ze zetten zich in op het werven, matchen, opleiden, begeleiden en professionaliseren van onderwijspersoneel. Op dit moment is nog niet bekend hoe de Onderwijsregio de doorgestorte bekostiging verdeelt en onder welke voorwaarden. Met een lerende aanpak wordt toegewerkt naar een landelijk dekkend netwerk van onderwijsregio's. Vanaf november 2024 vindt uitwerking, evaluatie plaats (van interventies, effecten en structuur/governance) en wordt besloten welke implicaties dit heeft voor het vervolgproces.

Per 1 januari 2024 vervalt de voorziening groot onderhoud vanwege gewijzigde regelgeving door het ministerie van OCW. Hiermee vervalt deze uitzondering in het onderwijs en sluit het onderwijs meer aan bij de standaard jaarverslaggevingsregels. Scholen kunnen een keuze maken uit de volgende twee opties:

- a) het vormen van reserveringen voor onderhoudsinvesteringen die jaarlijks met een aangepast bedrag ten laste van het resultaat gaan;
- b) het vanuit de liquide middelen investeren met bijbehorend activeren en vervolgens de afschrijvingslasten in de winst- en verliesrekening opnemen. De lasten worden zo goed mogelijk opgenomen in de begroting.

Leonardo da Vinci heeft gekozen voor optie b. Hierbij ontstaat relatief meer vrijheid, doordat uitgaven voor groot onderhoud gedaan kunnen worden wanneer het nodig is en als de liquiditeit dat toelaat. Vanaf 2025 en volgende jaren gaan de afschrijvingslasten toenemen als gevolg deze stelselwijziging. Dit betekent dat er meer geactiveerd gaat worden als gevolg van investering met daaruit voortvloeiende stijgende afschrijvingslasten voor de komende jaren. Voor 2024 verwachten wij nog geen impact op de resultaatrekening.

7.6 Continuïteitsparagraaf

Vanuit het perspectief van de lange termijn zijn er altijd de standaard politieke onzekerheden van de onderwijssector. Dit zijn vraagstukken als: wordt een bepaalde subsidie gekort door lagere vergoedingen? Zijn er aanwijzingen dat de subsidie gestopt of wellicht vervangen wordt? En welke condities en randvoorwaarden horen daarbij?

Wij beschouwen dit als vaste versus variabele factoren in onderstaande matrix. De begroting van Scholengroep Leonardo da Vinci houdt hier rekening mee door onderscheid te maken naar incidentele en structurele financiële stromen.

Er zijn op dit moment geen aanwijzingen waardoor de continuïteit van Scholengroep Leonardo da Vinci op korte of middellange termijn risico zou kunnen ondervinden. Dit concluderen wij mede aan de hand de paragrafen Risico-analyse en Toekomstige ontwikkelingen. Ook verwijzen wij naar de paragraaf Kengetallen, waar te lezen is dat wij aan de gestelde normen voldoen.

Toelichting continuïteit leerlingen en formatie

In onderstaande overzichten zijn de verwachte ontwikkelingen ten aanzien van personele bezetting en leerlingaantallen opgenomen. De leerlingaantallen zijn door de scholen conservatief realistisch geprognosticeerd. De ontwikkeling van de personele bezetting is, behalve van het leerlingenaantal, ook afhankelijk van de hoogte van de subsidies en kostenontwikkeling.

Aantal Leerlingen ontwikkelingen	Realisatie 1-okt-23 Aantal	Begroting 2024 Aantal	Raming 2025 Aantal	Raming 2026 Aantal	Raming 2027 Aantal	Raming 2028 Aantal
Leonardo College	985	985	985	985	985	985
Da Vinci College Kagerstraat	1.365	1.365	1.365	1.365	1.365	1.365
Da Vinci College Lammenschans	523	523	523	523	523	523
Da Vinci College ISK	378	378	378	378	378	378
Leerlingentelling 1 okt.	3.251	3.251	3.251	3.251	3.251	3.251

Continuïteit formatieontwikkeling	Realisatie 2023 Aantal	Begroting 2024 Aantal	Raming 2025 Aantal	Raming 2026 Aantal	Raming 2027 Aantal	Raming 2028 Aantal
Directie en management	5,33	5,80	5,80	5,80	5,80	5,80
Onderwijzend personeel	219,25	223,50	223,50	223,50	223,50	223,50
Onderwijsondersteunend personeel	62,15	61,90	61,90	61,90	61,90	61,90
Formatiestand einde jaar	286,73	291,20	291,20	291,20	291,20	291,20

Toelichting continuïteit balans

Onze meerjarenbegrotingsmethodiek op basis van ongewijzigd beleid betekent dat bovenmatig vermogen niet in dit meerjarenperspectief vanuit continuïteit wordt opgenomen en/of doorgerekend, maar dat de jaarbegroting hiermee wordt aangevuld in het jaar waarin wij voorzien dat dit gerealiseerd gaat worden.

Verkorte balans realisatie en continuïteit	Realisatie 2023 In € 1.000	Begroting 2024 In € 1.000	Raming 2025 In € 1.000	Raming 2026 In € 1.000	Raming 2027 In € 1.000	Raming 2028 In € 1.000
Activa						
Materiële vaste activa	4.979	3.744	3.744	3.744	3.744	3.744
Vorderingen	1.156	1.156	1.156	1.156	1.156	1.156
Liquiditeiten	14.285	14.285	14.285	14.285	14.285	14.285
Totaal activa	20.420	19.185	19.185	19.185	19.185	19.185
Passiva						
Eigen vermogen	12.691	13.844	13.889	13.935	13.981	14.029
Voorzieningen	2.149	1.281	1.281	1.281	1.281	1.281
Langlopende schulden	105	105	105	105	105	105
Kortlopende schulden	5.475	3.955	3.910	3.864	3.818	3.770
Totaal passiva	20.420	19.185	19.185	19.185	19.186	19.185

Toelichting continuïteit resultaatrekening

De algemene reserve ultimo 2023 is ruim voldoende om de mogelijke financiële gevolgen vanuit reguliere bedrijfsvoeringsrisico's te dragen, zonder dat de continuïteit van de organisatie in gevaar komt. De voorziening groot onderhoud vervalt per 1 januari 2024 ten gunste van de algemene reserve, waardoor het totaal vermogen toeneemt

Verkorte balans realisatie en continuïteit	Realisatie 2023 In € 1.000	Begroting 2024 In € 1.000	Raming 2025 In € 1.000	Raming 2026 In € 1.000	Raming 2027 In € 1.000	Raming 2028 In € 1.000
Baten						
Ministerie OCW	35.409	36.636	37.369	38.116	38.878	39.656
Overige overheidsbijdragen	426	179	183	186	190	194
Overige baten	1.225	1.095	1.117	1.139	1.162	1.185
Totaal baten	37.060	37.910	38.668	39.442	40.230	41.035
Lasten						
Personele lasten	28.668	29.148	29.731	30.326	30.932	31.551
Afschrijvingen	1.292	1.235	1.235	1.235	1.235	1.235
Huisvestingslasten	2.329	2.345	2.392	2.440	2.489	2.538
Overige lasten	4.417	4.171	4.254	4.340	4.426	4.515
Totaal lasten	36.707	36.899	37.612	38.340	39.082	39.839
Financiële baten en lasten	436	339	339	339	339	339
Totaal resultaat	789	1.350	1.395	1.441	1.487	1.535

In de ramingen voor de komende jaren is de gehanteerde indexatie vanaf 2025 2% op de baten en lasten, met uitzondering van de afschrijvingslasten en de financiële baten en lasten.

Toelichting continuïteit impact op afbouw bovenmatige reserve vanuit aanvullend meerjarenplan Duurzaam bouwen

De aanwending van het bovenmatig vermogen wordt aangegeven in het aanvullend CvB-jaarplan 'Duurzaam bouwen', dat eind maart 2024 is opgesteld. De financiering hiervan komt voornamelijk vanuit het publieke vermogensonderdeel NPO-gelden.

Meerjarenplan CvB Duurzaam bouwen focusthema	Plan 2024 2024 In € 1.000	Plan 2024 2025 In € 1.000	Plan 2024 2026 In € 1.000	Totaal plan In € 1.000
Onderwijs waar je voor kiest	730	730	730	2.190
Binden, boeien en waarderen van onze medewerkers	260	1.250	1.250	2.760
Vergroten van onze (be) stuurskracht	50	45	45	140
Randvoorwaarden als basis voor eigentijds onderwijs	190	610	2.060	2.860
Duurzaam bouwen	1.230	2.635	4.085	7.950

Het aanvullend CvB-jaarplan 'Duurzaam bouwen' is in april en mei 2024 constructief besproken met de GMR en de RvT. Beide kunnen zich vinden hierin. Het plan zal financieel indien nodig worden aangevuld met de realisatie uit de jaarrekening 2023, die de beginstand aangeeft voor 2024 aan algemene reserve en publieke bestemmingsreserve. Ook zal het plan zal uiteraard worden aangevuld op basis van de lopende resultaatrekeningrealisatie gedurende 2024.

Meerjarenplan CvB Duurzaam bouwen financieringsbron	Raming 2024 In € 1.000	Raming 2025 In € 1.000	Raming 2026 In € 1.000	Raming 2027 In € 1.000	Raming 2028 In € 1.000	Raming Totaal In € 1.000
Gerealiseerd exploitatiere- sultaat	225	1.300	1.300	pm	pm	2.825
Besteding incidentele gelden	280	190	190	pm	pm	660
Onttrekking bovenmatige reserve	725	1.145	2.595	pm	pm	4.465
Duurzaam bouwen	1.230	2.635	4.085	-	-	7.950

Wel houden wij rekening met een verschuiving in de beoogde tijdsplanning van de uitgaven in dit plan, omdat wij intern afhankelijk zijn van de beschikbaarheid van collega's om uitvoering aan de onderliggende plannen te geven. Ook is er externe afhankelijkheid van leveranciers en of partners die ons ondersteunen en/of waar wij inkopen.

Hoofdstuk 8: Medezeggenschap

Samenstelling

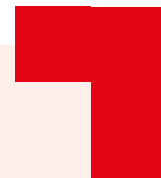
De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) van Scholengroep Leonardo da Vinci bestaat per schooljaar 2023-2024 uit de volgende leden:

Naam	Geleding	Aangetreden	Einde termijn
Sander van Haastert	Personeel ISK	02-2023	02-2027
Julien Koevoets	Personeel Leonardo College	09-2022	09-2026
Maaïke Hüsken	Personeel Da Vinci College Lammenschans	09-2023	09-2027
Mark Gritter (voorzitter)	Personeel Leonardo College	09-2016	09-2024
Henk Capel	Personeel Da Vinci College Kagerstraat	09-2022	09-2026
Jan Buurman	Personeel Da Vinci College Kagerstraat	09-2022	09-2026
Peter van den Oever	Ouder Da Vinci College Lammenschans	09-2023	09-2027
Elisa Meijer	Ouder Leonardo College	09-2022	09-2026
Guido van der Plas	Leerling Da Vinci College Kagerstraat	09-2022	n.v.t.
Linda Rutten (i.p.v. een leerling)	Ouder Leonardo College	09-2022	09-2026
Pieter van der Wal	Ouder Da Vinci College Lammenschans	09-2023	09-2027

Marcel Terlouw is nog steeds de secretaris, maar wordt nu extern ingehuurd omdat hij geen kind meer heeft op de school. Mede vanwege de vele (relatief) nieuwe leden lukte het niet een andere secretaris te vinden. We zijn erg blij dat Marcel wilde aanblijven via deze constructie.

De onderstaande vier leden zaten in de eerste helft van kalenderjaar 2023 nog in de GMR, maar zijn per september vervangen:

- Masja Verver (personeel Da Vinci College Lammenschans)
- Adrietta Scholtes (ouder Da Vinci College Lammenschans)
- Erika Anghel (ouder Da Vinci College Lammenschans)
- Thomas Tolenaar (leerling Da Vinci College Kagerstraat, vormde een duo met Guido van der Plas)

Een van de ouders vanuit het Leonardo College zit er zolang het niet lukt de plek door een Leonardo-leerling te laten innemen. Verder is er een vacature voor een ouder vanuit Da Vinci College Kagerstraat.

De financiële commissie bestaat sinds september 2022 uit Linda Rutten en Henk Capel.

Adviezen en instemming

De GMR heeft tijdens het kalenderjaar 2023 met de volgende punten ingestemd of een positief advies gegeven:

Document	Datum positief advies	Datum instemming
Jaarindeling schooljaar 2023-2024		08-02-2023
Beleidsnotitie CvB carrièreperspectief onderwijsgevend personeel		04-04-2023
Profielschets CvB	04-04-2023	
Protocol beeldopnamen LdV 2023		04-04-2023
Klachtenregeling		18-04-2023
Managementstatuut	13-06-2023	
Meerjarenformatieplan		13-06-2023
Vakantieregeling 2024-2025		12-12-2023
Verlenging huidig leerlingenstatuut		12-12-2023
Protocol tevredenheidsonderzoek		12-12-2023
Jaarplan CvB		12-12-2023
Begroting 2024	12-12-2023	
Meerjarenperspectief	12-12-2023	

Overige informatie is te vinden in de notulen van de vergaderingen.

Hoofdstuk 9:

Raad van Toezicht

De RvT ziet het als primaire verantwoordelijkheid om namens de maatschappelijke belanghebbenden professioneel en onafhankelijk toezicht te houden op de kwaliteit van het onderwijs, de rechtmatigheid en doelmatigheid van het functioneren van de organisatie en belanghebbenden te informeren over de wijze waarop dit toezicht wordt gehouden. Dit draagt bij aan functioneren van de stichting als gezonde maatschappelijke organisatie. De RvT houdt toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften en de rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen. Daarnaast heeft de RvT goedkeuringsbevoegdheid op onder ander het gebied van de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag, het meerjarenbeleidsplan en de kaderbrieven. De RvT bestaat uit vijf leden en had in 2023 twee commissies, de remuneratiecommissie en de auditcommissie.

De RvT heeft de volgende taken:

- Toezichthoudende taak;
- Adviserende taak;
- Werkgeverstaak;
- Verantwoordingstaak.

Toezichtkader RvT

Op 15 december 2022 is, na gezamenlijke scholing met het CvB, een toezichtkader RvT 2022 vastgesteld om gedurende een jaar in een pilot te onderzoeken of policy governance een toegevoegde waarde heeft voor de scholengroep. Dit toezichtkader bevatte ijkpunten die de basis vormen voor het toezicht door de RvT.

Het toezichtkader 2022 is door de RvT, in overleg met het CvB, in de vergadering van 23 oktober 2023 aangepast na de beslissing van de RvT om de pilot met policy governance te stoppen, omdat dit in de praktijk te veel gericht was op het proces. Het toezichtkader 2023 (zonder policy governance) is vanaf 1 oktober 2023 van toepassing.

Code Goed Onderwijsbestuur VO

De Raad van Toezicht volgt de Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019. Op 8 februari 2023 hebben het CvB en de RvT gezamenlijk stilgestaan bij de betekenis en adequate toepassing van de Code Goed Onderwijsbestuur VO binnen de scholengroep en is vastgesteld dat er zich geen afwijkingen hebben voorgedaan.

Vergaderingen

In 2023 heeft de RvT acht keer met het CvB vergaderd en twee keer met GMR en CvB samen.

Rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen

In 2023 zijn verdere stappen gezet in het zichtbaar maken van de doelmatige en efficiënte besteding van middelen. Het onderscheid tussen tijdelijke en structurele middelen en hoe de middelen zijn ingezet, wordt steeds transparanter. De stappen zijn ook zichtbaar in de manier waarop de beleidscyclus is afgestemd op de financiële cyclus, waarbij de beleidscyclus leidend is. Vertrekpunt hierbij is het toezichtkader en de vaststelling of de gestelde doelen zijn gericht op het realiseren van de maatschappelijke en statutaire doelstellingen van de scholengroep.

Verbindingen

De scholengroep heeft als instelling voor openbaar onderwijs een verbinding met de gemeente Leiden. Verder participeert de scholengroep in het samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek. Ook zijn er diverse samenwerkingen binnen de stad, de regio en de keten. Zo maakt de scholengroep deel uit van het bestuurdersoverleg VO Leiden en Duin- & Bollenstreek, waarvan de heer W. van der Veer (voorzitter CvB) in 2023 voorzitter was. Sinds 2022 heeft de scholengroep een Maatschappelijk Klankbord (MK). Hierbij wordt twee keer per jaar aan betrokkenen/belanghebbenden vanuit de omgeving van de scholengroep gevraagd om kritisch mee te denken ten aanzien van diverse (onderwijs) thema's ter uitwerking van het Koersplan 2022-2026.

Toezicht beleid interne stakeholders

In 2023 hebben besprekingen plaatsgevonden over:

- Het Koersplan 2022-2026;
- De bestuurlijke samenwerking VO in Leiden en omgeving;
- De bestuurlijke samenwerking met PO, HO en WO in Leiden en omgeving;
- De vier vmbo's binnen de scholengroep en de samenwerking tussen de vmbo's in de regio;
- Inzet bovenmatige reserves en incidentele gelden;
- Tevredenheidsonderzoeken.

RvT en GMR

In 2023 hebben de volgende twee overleggen tussen de RvT en de GMR plaatsgevonden:

- 8 februari 2023: over kwaliteitszorg bij de scholengroep;
- 22 november 2023: over het Koersplan 2022-2026 in relatie tot het rapport van de Inspectie van het Onderwijs, naar aanleiding van het vierjaarlijks bestuurlijk onderzoek in 2023, met de vraag welke thema's voor 2024-2026 van belang zijn (prioritair) voor de verdere ontwikkeling van de scholengroep.

RvT en gemeente Leiden

Op 22 november 2023 heeft het jaarlijkse overleg over de onderwijsinhoudelijke en financiële voortgang van de scholengroep plaatsgevonden met de wethouder Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën van de gemeente Leiden. Hierbij waren het CvB en twee leden van de RvT aanwezig. De volgende onderwerpen zijn aan de orde gekomen:

- De financiële situatie van de scholengroep en het jaarverslag 2022;
- Onderwijshuisvesting en (uitbreiding) Da Vinci College Kagerstraat;
- Wij zijn VMBO;
- De samenwerking tussen Da Vinci College Lammenschans en de Lammenschansdriehoek;
- Scholenlandschap (de gesprekken over leerlingenstromen en maximale aantallen leerlingen met andere VO-besturen in de regio);
- Welzijn jongeren;
- Personeelstekort.

Zelfevaluatie

Op 26 januari 2023 heeft, met externe begeleiding, de zelfevaluatie van de RvT plaatsgevonden. Hierbij zijn de volgende punten besproken:

- De rolopvatting van de RvT ten opzichte van het CvB (met name de controlefunctie op kwaliteit);
- Het functioneren van de RvT zelf. Daarbij kwamen punten aan de orde als: de opvolging van de aftredende leden, de rol van de voorzitter en de interactie met de leden van het CvB;
- Het proces van beoordelen van het functioneren van het CvB en de opvattingen over de portefeuilleverdeling van het CvB en de onderlinge verhouding;
- Het policy governance-model en het toezichtkader van de RvT.

Leden

In 2023 bestond de RvT uit de volgende leden

- Dhr. U.E. Speerstra (voorzitter);
- Dhr. R.W.J. van Damme;
- Dhr. M.R. Van Zelst;
- Mevr. J.H.M. de Heij;
- Dhr. G.P.G. Kunst.

Auditcommissie

In 2023 bestond de auditcommissie uit de heren Van Zelst en Kunst. Aan de vergaderingen van de AC namen de leden van het CvB en de controller deel. Voorafgaand aan de vergaderingen van de voltallige RvT, besprak de AC onderwerpen met een financieel perspectief en informeerde en adviseerde vervolgens de voltallige RvT. De AC heeft in 2023 zes keer vergaderd. Waar nodig heeft daarnaast telefonische afstemming plaatsgevonden tussen het CvB en de AC.

De RvT streeft naar een heldere financiële vertaling van het meerjarenbeleidsplan naar de kadernota, begroting, voortgangsrapportages en jaarrekening. Hiermee wordt een inzichtelijk verband tussen de verschillende Plan-Do-Check-Act-producten gerealiseerd. De AC juicht toe dat het CvB hierbij in toenemende mate de schoolleiders betreft.

In de vergadering van de RvT van 14 juni 2023 zijn, in het bijzijn van Flynth accountants, het accountantsverslag, het bestuursverslag en de jaarrekening 2022 besproken, hetgeen heeft geleid tot goedkeuring door de RvT van de twee laatstgenoemde documenten. Flynth heeft een goedkeurende accountantsverklaring bij de getrouwheid van de jaarrekening afgegeven. Bij de rechtmatigheid van de jaarrekening is een rapport van bevinding opgesteld inzake 5 VOG's die na indiensttreding zijn verkregen. Dit laatste heeft verder geen impact gehad op het positieve rechtmatigheidsoordeel van Flynth. Bij alle overige rechtmatigheidscontroles waren geen bijzonderheden. De RvT heeft vastgesteld dat het accountantsverslag, het bestuursverslag en de jaarrekening 2022 zijn gepubliceerd op de website van de scholengroep.

Rond de zomerperiode werd de scholengroep, net als zo'n 80 collega-schoolbesturen, verrast door een brief waarin Flynth accountants aankondigde niet in staat te zijn de jaarrekeningcontrole 2023 te verzorgen. Bijzondere ontwikkeling was vervolgens dat Flynth accountants relatief kort daarna liet weten toch in staat te zijn deze controle uit te voeren. Het tijdpad van de controle 2023 heeft door deze ontwikkelingen enige vertraging opgelopen.

Het CvB heeft een meerjarenplan uitgewerkt waarin aan de hand van een aantal thema's inhoudelijke en financiële keuzes worden gemaakt, die in de AC onderwerp van gesprek zijn geweest. Zowel in het meerjarenplan, de begroting, als in de periodieke financiële rapportages is onderscheid aangebracht tussen structurele en tijdelijke middelen en de wijze van interne toewijzing en besteding daarvan. Deze scheiding van middelen is een belangrijke beschouwing voor de RvT, ook vanwege de specifieke verantwoording voor de tijdelijke middelen en het belang van een goed inzicht in de structurele middelen ten behoeve van een duurzame strategie van de scholengroep. Een voor de RvT belangrijke invalshoek is het terugdringen van het ontstane bovenmatige eigen vermogen, en dat is veelvuldig onderwerp van gesprek geweest tussen CvB en RvT. In de meerjarenbegroting 2024-2026 wordt hierop nadrukkelijk ingezet, onder andere door een scala aan onderwijsinhoudelijke verbeteringen, versterking van het beleid ten aanzien van boeien, binden en waarderen van medewerkers, investeringen aangaande inventaris en huisvesting en versterking van het bestuursbureau.

Op 8 februari 2023 heeft de RvT de begroting 2023 goedgekeurd en op 12 december 2023 de reguliere begroting 2024. De RvT heeft met het CvB afgesproken dat in het voorjaar van 2024 de aanvullende begroting 2024 (in relatie met het strategisch meerjarenplan) ter goedkeuring aan de RvT wordt voorgelegd.

Een veelheid aan onderwerpen is, ter voorbereiding op de RvT-vergadering, in de auditcommissie besproken. De belangrijkste zijn:

- De managementletter en het accountantsverslag;
- Klasse-indeling WNT;
- Het bestuursverslag en jaarrekening 2022;
- De kaderbrief en het formatieplan voor de begroting 2024;
- De (meerjaren)begroting 2024;
- De besteding en verantwoording van middelen inzake het Nationaal Programma Onderwijs;
- De financiële rapportages en daaruit naar voren komende aandachtspunten;
- Huisvesting scholengroep en daarmee samenhangende financiële aspecten;
- Aangepast treasurystatuut;
- Ontwikkelingen rondom Flynth accountants;
- Invulling financiële functie bij de scholengroep.

Remuneratiecommissie

De Remuneratiecommissie (RC) heeft twee leden. In 2023 waren dit Rob van Damme (voorzitter) en Jeannette de Heij (lid). De RC heeft de volgende onderwerpen besproken:

- De cao die van toepassing is op het CvB van de scholengroep (cao VO of cao bestuurders)
- De RvT is door haar lidmaatschap van de VTOI gehouden de cao Bestuurders Funderend Onderwijs aan te bieden aan de leden van het CvB. De leden van het CvB hebben keuzevrijheid. De RC heeft de RvT geadviseerd om de CvB-leden de keuzevrijheid te geven en dit te formaliseren. De RvT heeft het advies overgenomen. De CvB-leden hebben gekozen voor de cao VO.
- Het vormgeven van het wisselend voorzitterschap in het CvB en bijbehorende taken van het CvB
- Het CvB opteert voor de komende jaren (2023 en 2024) voor een continuering van deze verdeling, waarbij de een zich meer extern gaat richten en de ander meer intern. Zij onderschrijven het uitgangspunt van de wisseling van taken en portefeuilles op langere termijn. Op voorstel van de remuneratiecommissie heeft het CvB een overzicht opgesteld, waarin gedetailleerd wordt opgesomd met welke taken zij zich individueel bezighouden. Dit overzicht is voorgelegd aan de RvT. De RvT herkent de verdeling en heeft met het CvB afgesproken een jaarlijkse evaluatie van de tabel met alle taken CvB te houden. Hierbij kijkt de RvT naar de huidige verdeling, de gewenste/toekomstige verdeling en de verdeling van de werkdruk.
- De werkdruk van het CvB
- De beide leden van het CvB vinden de werkdruk voor hen zeer hoog. Tijdens de door hen gevolgde cursus hebben ze geleerd dat besturen een vak is, waar zij meer tijd voor willen nemen. De consequentie is dat de locaties op een wat grotere afstand komen. Het CvB heeft daarom op iedere locatie een plaatsvervangend rector dan wel plaatsvervangend directeur aangesteld. Deze persoon is het eerste aanspreekpunt voor schoolzaken en is hiervoor gemandateerd. Dit alles moet ertoe leiden dat er door de CvB leden geen operationele taken voor de locaties meer worden uitgevoerd ten gunste van de werkdruk.
- Het voeren van de beoordelingsgesprekken CvB door de leden van de RC
- De beoordeling is voorafgaand aan de gesprekken besproken in de RvT. In 2023 is de beoordeling van de RvT betreffende de CvB-leden positief, de scholengroep staat er goed voor: de financiën zijn op orde, de leerlingaantallen op de verschillende scholen zijn voldoende voor een gezonde exploitatie en er zijn belangrijke stappen gezet om de onderwijskwaliteit verder te verbeteren. Daarnaast zijn aandachtspunten besproken waaronder het werken met het huidige toezichtkader van de RvT. De RvT is van mening dat het huidige kader zicht te veel richt op het proces en te weinig op concrete ijkpunten. Afgesproken is het toezichtkader van de RvT opnieuw te bezien en aan te scherpen.
- De beloning CvB

Dit punt is ingebracht door het CvB met de vraag aan de RvT om de beloning van CvB te willen herijken in relatie tot de werk(last). De RvT heeft hierop besloten dat het CvB in 2023 een bijzondere beloning krijgt, als waardering voor het werk en resultaten. Omdat de functie van het CvB nog niet eerder gewaardeerd is volgens de cao, zal in 2024 een functiewaarderingstraject gestart worden om de leden van het CvB in te schalen op basis van de huidige taken en verantwoordelijkheden.

Professionalisering

In 2023 hebben de leden van de RvT diverse colleges van de VTOI gevolgd (invulling werkgeversrol, de positie van het schoolbestuur en onboarding van nieuwe leden van de RvT).

Vergoeding RvT en WNT

De RvT van Scholengroep Leonardo da Vinci heeft besloten om vanaf 1 september 2022 aansluiting te zoeken bij de adviesregeling van het VTOI-NVTK voor vergoedingen van Raden van Toezicht. Er is vervolgens nadrukkelijk voor gekozen om ver onder de aangegeven maximumvergoedingen te blijven. Daarom ontvangt de RvT van de scholengroep een vergoeding tot 37,5% van het maximum. Dit komt overeen met vergelijkbare RvT-vergoedingen in het verzorgingsgebied van onze scholengroep, en hiermee voldoen wij ook aan de WNT.

Bijlage 1. Honorering RvT (excl. reiskosten en btw)

Raad van Toezicht	2023
Dhr. M.R. van Zelst	6.468
Dhr. R.W.J. van Damme	6.468
Mevr. J.H.M. de Heij	6.468
Dhr. U.E. Speerstra	7.264
Dhr. G.P.G. Kunst	7.281
Totaal	33.949

Samenstelling en benoemingen RvT

In 2023 hebben we afscheid genomen van drie leden van de RvT. Conform het rooster van aftreden, zijn twee leden, na twee termijnen van vier jaar, afgetreden (dhr. R.W.J. van Damme en dhr. M.R. Van Zelst). Daarnaast is de voorzitter RvT, dhr. U.E. Speerstra, tussentijds afgetreden met ingang van 1 oktober 2023.

Na een zorgvuldige selectie heeft een benoemingsadviescommissie (BAC), bestaande uit twee leden van de RvT en twee leden van de GMR, drie nieuwe kandidaten geselecteerd als leden voor de RvT:

- Dhr. J.A. Molenaar, op bindende voordracht van de oudergeleding) van de GMR van de scholengroep (ouders of verzorgers van de leerlingen die zijn ingeschreven op de door de stichting in standgehouden scholen);
- Mevr. A.V.M.L. Van Tubergen, op bindende voordracht van de GMR van de scholengroep;
- Dhr. M.R.A. Waterval, op bindende voordracht van de RvT.

Op 18 april 2023 heeft de GMR namens de GMR-oudergeleding laten weten in te stemmen met de voordracht van dhr. Molenaar. Op 15 september 2023 heeft de GMR laten weten in te stemmen met de voordracht van mevr. Van Tubergen. In de vergadering van 27 september 2023 heeft de RvT besloten dat:

- dhr. G.P.G. Kunst door de RvT wordt aangewezen als voorzitter RvT met ingang van 1 oktober 2023 (artikel 12, lid 8 Statuten St. SG. Leonardo da Vinci Leiden);
- het lidmaatschap van dhr. M.R. van Zelst en R.W.J. van Damme met 1 maand wordt verlengd tot 1 januari 2024 (artikel 12, lid 6 Statuten St. SG. Leonardo da Vinci Leiden);
- genoemde drie kandidaten worden voorgedragen voor benoeming door de gemeenteraad met ingang van 1 januari 2024 (artikel 12, lid 2 Statuten St. SG. Leonardo da Vinci Leiden).

De Raad van de Gemeente Leiden heeft op 30 november 2023 – overeenkomstig het bepaalde in artikel 12, lid 2, onder a, van de Statuten van Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci Leiden en met toepassing van artikel 42b, lid 12, onder b, van de Wet op het voortgezet onderwijs – besloten de heer Molenaar, mevrouw Van Tubergen en de heer Waterval per 1 januari 2024 te benoemen tot leden van de RvT van onze scholengroep.

Overzicht (nieuwe) benoemingen RvT

Naam lid RvT 2023	Opvolging - Nieuwe leden RvT met ingang van 1 januari 2024
Dhr. U. E. Speerstra (voorzitter)	Dhr. M.R.A. Waterval Op voordracht van de RvT
Dhr. drs. R.W.J. van Damme (vice-voorzitter)	Dhr. J.A. Molenaar Op voordracht van de GMR-oudergeleding
Dhr. M.R. van Zelst	Mevr. A.V.M.L. Van Tubergen Op voordracht van de GMR

Rooster van aan- en aftreden en nevenfuncties 2023

Naam	Beroep/Functie	Nevenfuncties	Achtergrond/ deskundigheid	Termijn
Dhr. U. E. Speerstra (voorzitter)	Directeur-bestuurder Samenwerkingsverband PO IJmond (vanaf 1-2-2023)	Geen	Onderwijs (vo, mbo, wo) Onderwijsontwikkeling Kwaliteitsmanagement	1-2-2021 tot 1-2-2025 Op voordracht van de RvT Tussentijdse beëindiging lidmaatschap m.i.v. 1-10-2023
Dhr. R.W.J. van Damme (vicevoorzitter)	Vereniging Vluchtelingen Werk Nederland	Geen	Financieel Openbaar bestuur Management	1-12-2015 tot 1-12-2019 herbenoemd: 1-12-2019 tot 1-12-2023 Op voordracht van de GMR-oudergeleding Verlenging lidmaatschap tot 1 januari 2024
Dhr. M.R. van Zelst	Directeur bedrijfsvoering Stichting Nuffic	- Lid RvT, voorzitter auditcommissie, Eerstelijnszorg Zoetermeer (bezoldigd) - Lid RvT, voorzitter onderwijscommissie, Stichting Montessori Onderwijs Zuid-Holland (onbezoldigd)	Financieel Onderwijs (po, vo, mbo, hbo en wo)	1-12-2015 tot 1-12-2019 herbenoemd: 1-12-2019 tot 1-12-2023 Op voordracht van de GMR Verlenging lidmaatschap tot 1 januari 2024
Mevr. J.H.M. de Heij	Gepensioneerd bestuurder onderwijs	- Lid adviesraad sociaal domein gemeente Alphen aan den Rijn (onbezoldigd) tot 1 januari 2024 - Lid RvT St. Klasse Gouda (bezoldigd – VTOI) - Lid Cliëntenraad huisartsenposten de Limes (onbezoldigd) - Coach bij coach4You (onbezoldigd) - Vertrouwenspersoon bij Samenhuis (onbezoldigd)	Bestuur onderwijs HRM/Financieel Management gezondheidszorg	12-3-2020 tot 12-3-2024 Op voordracht van de RvT
Dhr. G.P.G. Kunst	Directeur Directie Internationaal Beleid Ministerie OCW	- Adviserend lid Nationale Unesco Commissie (onbezoldigd vanuit rol OCW) - Voorzitter RvT Schooladviesdienst Wassenaar (bezoldigd) - Board member 'Stichting Fulbright Commission the Netherlands' (onbezoldigd vanuit rol OCW) - Board member 'Dutch Network of Academics in the USA' (onbezoldigd vanuit rol OCW)	Juridisch Politiek bestuurlijk Onderwijs	12-10-2021 tot 12-10-2025 Op voordracht van de GMR-oudergeleding

Jaarrekening 2023

Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci Leiden

Telefoon: 071-5154121

Website: www.davinci-leiden.nl

E-mail: scholengroep@davinci-leiden.nl

Jaarrekening

Inhoudsopgave

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2023	94
Staat van baten en lasten 2023	96
Kasstroomoverzicht 2023	97
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	98
Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2023	105
Overzicht geoordeelde doelsubsidies OCW	110
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	111
Toelichting op de staat van baten en lasten 2023	112
(Voorstel) bestemming van het resultaat	116
Gebeurtenissen na balansdatum	117
Overzicht verbonden partijen	118
WNT-verantwoording 2023	119

Overige gegevens

Gegevens over de rechtspersoon	122
Ondertekening van de jaarrekening	123
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	124

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2023

1	Activa	31 december 2023	31 december 2022
		€	€
1.1.2	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	1.795.093	2.049.511
1.1.2.3	Inventaris en apparatuur	3.158.880	3.417.859
1.1.2.4	Overige materiële vaste activa	<u>24.812</u>	<u>16.209</u>
		4.978.785	5.483.579
1.2.2	<u>Vorderingen</u>		
1.2.2.1	Debiteuren	52.696	26.748
1.2.2.3	Gemeenten	171.103	560.198
1.2.2.10	Overige vorderingen	57.026	2.160.231
1.2.2.15	Overlopende activa	<u>875.444</u>	<u>1.036.653</u>
		1.156.269	3.783.830
1.2.4	<u>Liquide middelen</u>		
1.2.4.1	Kassen	2.183	2.165
1.2.4.2	Banken	<u>14.283.086</u>	<u>10.804.570</u>
		14.285.269	10.806.735
	Totaal Activa	<u><u>20.420.323</u></u>	<u><u>20.074.144</u></u>

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2023

2	Passiva	31 december 2023	31 december 2022
		€	€
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1.1	Algemene reserve	8.966.621	7.605.671
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	3.724.648	4.296.398
		12.691.269	11.902.069
2.2	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	1.280.775	1.333.449
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	868.367	853.093
		2.149.142	2.186.542
2.3	<u>Langlopende schulden</u>		
2.3.5.0	Leningen o/g	105.109	116.604
		105.109	116.604
2.4	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.6	Gemeenten	81.424	126.107
2.4.8	Crediteuren	900.645	414.965
2.4.9.1	Loonheffing en premies	1.202.417	1.122.889
2.4.9.2	Omzetbelasting	0	182
2.4.10	Pensioenpremies	331.354	324.073
2.4.12	Overige kortlopende schulden	71.924	146.470
2.4.19	Overlopende passiva	2.887.039	3.734.243
		5.474.803	5.868.929
	Totaal Passiva	20.420.323	20.074.144

Staat van baten en lasten 2023

		Realisatie 2023 In €	Begroting 2023 In €	Realisatie 2022 In €
3	<u>Baten</u>			
3.1	Rijksbijdragen OCW	35.408.954	33.915.204	32.985.039
3.2	Overige overheidsbijdragen en subsidies	426.289	183.432	186.247
3.5	Overige baten	1.224.835	999.582	1.450.606
	Totaal Baten	37.060.078	35.098.218	34.621.892
4	<u>Lasten</u>			
4.1	Personele lasten	28.668.434	23.043.853	24.756.702
4.2	Afschrijvingen	1.291.808	1.244.532	1.231.885
4.3	Huisvestingslasten	2.329.361	2.339.737	2.066.604
4.4	Overige instellingslasten	4.417.229	7.896.096	3.162.069
	Totaal Lasten	36.706.832	34.524.218	31.217.260
	Saldo baten en lasten	353.246	574.000	3.404.632
5	<u>Financiële baten en lasten</u>			
6.1	Financiële baten	436.733	0	104.566
6.2	Financiële lasten	-779	-936	-860
	Saldo financiële baten en lasten	435.954	-936	103.706
	<u>Exploitatieresultaat</u>	<u>789.200</u>	<u>573.064</u>	<u>3.508.338</u>

Kasstroomoverzicht 2023

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	353.246	3.404.632
Afschrijvingen	1.291.808	1.231.885
Mutaties werkkapitaal		
- Vorderingen	2.627.561	-1.831.868
- Kortlopende schulden	-394.126	1.070.281
Mutaties voorzieningen	<u>-37.400</u>	<u>134.466</u>
	3.841.089	4.009.396
Ontvangen interest	436.733	104.566
Betaalde interest	<u>-779</u>	<u>-860</u>
	435.954	103.706
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	<u>-787.014</u>	<u>-1.245.038</u>
	-787.014	-1.245.038
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie kredietinstellingen	<u>-11.495</u>	<u>-11.414</u>
	-11.495	-11.414
Mutatie liquide middelen	3.478.534	2.856.650
Beginstand liquide middelen	10.806.735	7.950.085
Mutatie liquide middelen	<u>3.478.534</u>	<u>2.856.650</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>14.285.269</u></u>	<u><u>10.806.735</u></u>

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Activiteiten

De Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden verzorgt onderwijs aan de bij de scholen ingeschreven leerlingen.

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld, uitgaande van de continuïteitsveronderstelling met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn in hele euro's.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten.

schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de voorziening onderhoud;
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Tevens worden rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen aangemerkt als verbonden partij. Hetzelfde geldt voor statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van € 500, investeringen onder de € 500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Schoolgebouwen

Het economisch eigendom van de gebouwen is in handen van de gemeente en het juridisch eigendom berust bij het bevoegd gezag. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Inventaris en duurzame leer- en hulpmiddelen

Als ondergrens voor het activeren van duurzame middelen wordt een bedrag van € 500 aangehouden. Deze ondergrens geldt per artikel of voor een groep van samenhangende artikelen.

De gehanteerde categorieën materiële vaste activa en de bijbehorende afschrijvingspercentages zijn:

	1	2	3	4
Gebouwen en verbouwingen	5,00%	2,50%		
Meubilair	20,00%	10,00%	6,67%	
Inventaris en apparatuur	20,00%	10,00%		
ICT	33,33%	25,00%	20,00%	6,67%
Leermiddelen	20,00%	12,50%	10,00%	

De afschrijving kan nooit over een langere periode plaatsvinden dan de technische levensduur.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn.

Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

Afgeleide financiële instrumenten

De Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden maakt geen gebruik van financiële derivaten en beperkt de risico's (renterisico, kasstroomrisico en kredietrisico) door gebruik te maken van de rekening-courant en spaarrekeningen, rekening houdend met de voorwaarden uit de Regeling belenen van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938 en de aanvulling daarop zoals opgenomen in de regeling van 5 december 2018 met kenmerk FEZ/1402273 en zoals vastgelegd in het treasury statuut van de scholengroep.

Vlottende activa

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van het bevoegd gezag worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten. Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen.

Bestemmingsreserve publiek

Deze publieke reserve betreft het door het bevoegd gezag reeds bestemde gedeelte van de exploitatieoverschotten van het bevoegd gezag tot en met het verslagjaar.

Resultaatbestemming

De bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats

op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Het resultaat wordt in principe toegevoegd of onttrokken aan de publieke reserve tenzij aan de middelen een private herkomst ten grondslag ligt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. In beginsel dienen de voorzieningen met ingang van boekjaar 2020 gewaardeerd te worden tegen contante waarde. Voor 2023 is de gehanteerde verdisconteringsvoet 2%. Bij de desbetreffende verdisconteerde voorzieningen is de looptijd bepaald o.b.v. de onderliggende data en het ingeschatte aflooppmomentum van de voorziening.

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening is gevormd ter egalisatie van de kosten die verbonden zijn aan het meerjarig planmatig onderhoud en de exploitatievoorzieningen van de gebouwen van het bevoegd gezag. De dotatie aan de voorziening is gebaseerd op de verwachte kosten en de periodiciteit waarmee onderhoudswerken naar verwachting worden uitgevoerd op basis van een opgesteld onderhoudsplan dat door het bevoegd gezag is goedgekeurd. Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

De grondslag voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud is ongewijzigd. Het bevoegd gezag maakt voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud gebruik van de tijdelijke regeling 2018 en 2019 zoals vastgelegd in de regeling van 21 maart 2019 met nr. FEZ (EDOC-1440924). De overgangsregeling is verlengd tot en met 2023.

Personeelsvoorzieningen

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indiensttreding, leeftijd van betrokkene(n), blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40 jarig jubileum.

Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid

In de voorziening levensfasebewust personeelsbeleid is de verplichting per ultimo jaar opgenomen voor het gespaarde verlof volgens de huidige CAO. Met het basisbudget (50 uur bij ft en vanaf 1 aug 2022 90 uur bij ft) of het aanvullende budget vanaf 57 jaar (120 uur bij ft) kunnen keuzes worden gemaakt die passen binnen de levensfase en de persoonlijke situatie en die de duurzame inzetbaarheid vergroten.

Voorziening spaarverlof

De voorziening spaarverlof is gevormd ter dekking van het verlof dat personeelsleden opnemen op basis van in een eerdere periode gespaarde uren.

Voorziening eigen risico WW VO

Voor het voorgezet onderwijs is de stichting eigen risicodrager voor de WW. 75% wordt collectief verrekend binnen de sector en 25% wordt individueel verrekend door DUO. De voorziening is gelijk aan het maximale risico per voormalig medewerker maal de ingeschatte werkhervattingskans maal 25% (individueel deel WW). De voorziening wordt alleen gevormd voor medewerkers die per balansdatum een WW uitkering ontvangen of per balansdatum reeds zijn ontslagen en naar verwachting een WW uitkering zullen aanvragen.

Voorziening Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)

In de WAB is bepaald dat bij tijdelijke contracten waarbij bij het aangaan van het contract zeer waarschijnlijk is dat het contract niet zal worden verlengd, een transitievergoeding dient te worden uitgekeerd aan de medewerker. Dotatie vindt plaats vanaf het moment van indiensttreding. De voorziening wordt ultimo boekjaar bepaald middels een berekening van de transitievergoeding op medewerkersniveau maal het kanspercentage dat een medewerker geen verlenging krijgt. De voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde gezien de korte looptijd.

Voorziening correctie zwangerschapsverlof

Er is in november 2020 een uitspraak geweest van de Hoge Raad dat indien er zwangerschapsverlof is genoten in een vakantieperiode (niet zijnde zomervakantie, die werd al gecompenseerd) dat een werknemer recht heeft op compensatie in uren van het genoten zwangerschapsverlof in die vakantieperiodes. Vanwege de correctie met terugwerkende kracht ontstaat er een verplichting in de jaarrekening.

Kortlopende schulden

De grondslagen voor de waardering van schulden zijn beschreven onder het onderdeel “financiële instrumenten”.

Investeringsubsidies

Subsidies in verband met de aanschaf van (materiële) vaste activa worden gepassiveerd onder de overlopende passiva. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Baten

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de personele en materiele exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie van OCW. De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Niet geoormerkte OCW-subsidies (subsidies die volledig vrij besteedbaar zijn) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (G1-doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten verwerkt in de staat van baten en lasten. De subsidies waarvoor nog niet (alle) activiteiten (prestaties) zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de vooruitontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen.

Geoormerkte OCW-subsidies met verrekeningsclausule (G2-doelsubsidies waarbij het overschot wordt terugbetaald) worden naar rato van de voortgang van de subsidiabele lasten verwerkt in de staat van baten en lasten. De nog niet bestede subsidies per balansdatum worden verantwoord onder de vooruitontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen. Zodra de bestedingstermijn (subsidietijdvak) is verlopen, wordt het restant gepresenteerd als kortlopende verplichting.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft subsidies van Gemeenten en andere overheidsinstanties m.u.v. het Ministerie van OCW voor zover de bijdragen niet als doelsubsidies in het kader van de huisvestingsverordening in mindering zijn gebracht op de lasten.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Lasten

Personeelslasten

Onder de personele lasten zijn opgenomen de lonen en salarissen van het personeel in dienst van het bevoegd gezag verminderd met ontvangen uitkeringen van Vervangingsfonds en uitkeringsinstanties. Tevens zijn onder deze noemer opgenomen de overige personele lasten.

Pensioenrechten

Het bevoegd gezag heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegd-pensioenregeling, waarbij de toegezegde pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, en wordt - conform de in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving aangereikte vereenvoudiging - in de jaarrekening verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds (beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 maandelijkse dekkingsgraden) dit toelaat. Naar de stand van januari 2024 is de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 111,0%. Naar de stand van 31 december 2023 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 110,5% (bron: website www.abp.nl).

De Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het

effect van hogere toekomstige premies. De Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten worden berekend over de aanschaffingsprijs op basis van de onder materiële vaste activa vastgelegde criteria rekening houdend met de economische levensduur.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de kosten van huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten, die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Rentebaten en rentelasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente opbrengsten en -kosten en kosten van ontvangen leningen

Resultaat

Onder resultaat wordt verstaan het resultaat van het bevoegd gezag inclusief de financiële baten en lasten. Het resultaat is in de balans verwerkt conform de in de jaarrekening opgenomen resultaatbestemming.

Bepaling reële waarde

Een aantal grondslagen en toelichtingen in de jaarrekening vereist de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Voor waarderings- en informatieverschaffingsdoeleinden is de reële waarde op basis van de volgende methoden bepaald. Indien van toepassing wordt nadere informatie over de uitgangspunten voor de bepaling van de reële waarde vermeld bij het onderdeel van deze toelichting dat specifiek op het betreffende actief of de betreffende verplichting van toepassing is.

De reële waarde van financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven materiële activa en financiële activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2023

1 **Activa**
Vaste activa

Materiele vaste activa		Verkrijgings prijs t/m 2022	Cum.afschr. t/m 2022	Boek waarde 31-dec-22	Investe- ringen 2023	Desinveste ringen 2023	Afschrij- vingen 2023	Boek waarde 31-dec-23
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	3.683.531	-1.634.020	2.049.511	112.646	0	-367.064	1.795.093
1.1.2.3.0	Meubilair	2.824.707	-1.325.023	1.499.685	135.047	0	-157.171	1.477.562
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	1.182.510	-848.196	334.314	202.829	0	-75.180	461.963
1.1.2.3.2	ICT	3.694.219	-2.110.359	1.583.860	324.716	0	-689.221	1.219.355
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	237.774	-221.565	16.209	11.914	0	-3.311	24.812
		11.622.741	-6.139.163	5.483.579	787.152	0	-1.291.947	4.978.785

Samenvatting materiele vaste activa en afschrijvingspercentages		Verkrijgings prijs t/m 2023	Cum.afschr. t/m 2023	Boek waarde 31-dec-23	Afschrijvingspercentages	
					%	%
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	3.796.177	-2.001.084	1.795.093	5-10%	
1.1.2.3.0	Meubilair	2.959.755	-1.482.194	1.477.562	6,67%	12,50%
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	1.385.339	-923.376	461.963	12,50%	20,00%
1.1.2.3.2	ICT	4.018.935	-2.799.580	1.219.355	12,50%	25,00%
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	249.688	-224.876	24.812	12,50%	
		12.409.894	-7.431.110	4.978.785		

		31-dec-23 in €	31-dec-22 in €
1.2.2	Vorderingen		
1.2.2.1	Debiteuren	52.696	26.748
1.2.2.3	Gemeenten	171.103	560.198
1.2.2.10	Overige vorderingen	57.026	2.160.231
1.2.2.15	Overlopende activa	875.444	1.036.653
		1.156.269	3.783.830

		Saldo 31-dec-22	Ontvangen 2023	Besteed 2023	Boeken tlv 2023	Overige 2023	Saldo 31-dec-23
Verloopstaat gemeenten							
1.2.2.3.2	Gemeente subsidie projecten onderwijs	-640	103.140	103.780	0	0	0
1.2.2.3.10	Gemeente subsidie huisvesting	14.329	153.096	148.582	0	0	9.816
1.2.2.3.11	Gemeente subsidie schade/vandalisme	9.589	23.136	16.513	0	0	2.966
1.2.2.3.12	Gemeente subsidie nieuw-/verbouw	536.920	398.097	0	0	0	138.823
1.2.2.3.15	Gemeente subsidie diverse aanvragen	0	0	19.498	0	0	19.498
		560.198	677.468	288.374	0	0	171.103

		31-dec-23	31-dec-22
		in €	in €
1.2.2.10	Overige vorderingen (specificatie)		
1.2.2.6	Vorderingen op personeel	57.026	9.935
1.2.2.7	Vorderingen ivm ouderbijdragen	0	197.785
1.2.2.10.2	Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 2801	0	1.945.311
1.2.2.10.3	Stichting MboRijnland	0	7.200
		<u>57.026</u>	<u>2.160.231</u>
		31-dec-23	31-dec-22
		in €	in €
1.2.2.15	Overlopende activa (specificatie)		
1.2.2.12	Vooruitbetaalde en/of vooruitgefactureerde posten	696.452	723.031
1.2.2.15	Overige overlopende activa	178.992	313.622
		<u>875.444</u>	<u>1.036.653</u>
		31-dec-23	31-dec-22
		in €	in €
1.2.4	Liquide middelen		
1.2.4.1	Kassen	2.183	2.165
1.2.4.2	Banken	14.283.086	10.804.570
		<u>14.285.269</u>	<u>10.806.735</u>

De stichting is in 2020 gebruik gaan maken van schatkistbankieren. Publieke gelden worden aangehouden bij het Ministerie van Financien en de stichting heeft geen spaarrekening meer. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het bestuur.

2 **Passiva**

		31-dec-23	31-dec-22
		in €	in €
2.1	Eigen vermogen		
2.1.1.1	Algemene reserve	8.966.621	7.605.671
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	3.724.648	4.296.398
		<u>12.691.269</u>	<u>11.902.069</u>

		Saldo	Bestemming	Saldo	Bestemming	Overige	Saldo
		01-jan-22	resultaat	31-dec-22	resultaat	mutaties	31-dec-23
2.1	Eigen vermogen (specificatie en resultaatverwerking)						
2.1.1.1	Algemene reserve						
2.1.1.1.2	Algemene reserve	5.470.728	2.134.943	7.605.671	1.360.950	0	8.966.621
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)						
2.1.1.2.1	Reserve NPO gelden	1.410.003	1.416.152	2.826.155	798.493	0	3.624.648
2.1.1.2.2	Reserve tijdelijke huisvesting Kagerstraat	600.000	-500.000	100.000	-100.000	0	0
2.1.1.2.3	Reserve versterking VMBO	600.000	-300.000	300.000	-200.000	0	100.000
2.1.1.2.4	Reserve extra gelden deskundigheidsbevordering	250.000	0	250.000	-250.000	0	0
2.1.1.2.12	Reserve scholingskosten	63.000	0	63.000	-63.000	0	0
2.1.1.2.13	Reserve onderwijsakkoord	0	757.243	757.243	-757.243	0	0
		<u>8.393.731</u>	<u>3.508.338</u>	<u>11.902.069</u>	<u>789.200</u>	<u>0</u>	<u>12.691.269</u>

Reserve NPO gelden

Deze reserve wordt in 2023 per saldo voor € 798.493 gedoteerd, bestaande uit een dotatie ad € 1.839.842 van de laatste NPO ontvangst en een onttrekking voor totaal ad. € 1.041.349 van NPO uitgaven. De komende jaren worden verdere uitgaven/ onttrekkingen verwacht t.l.v. de reserve NPO gelden.

Reserve tijdelijke huisvesting Kagerstraat

De verwachte incidentele hogere kosten waarvoor deze reserve gevormd is hebben zich in 2023 voorgedaan.

Derhalve is het aanhouden hiervan niet meer nodig en valt deze reserve per eind 2023 vrij.

Reserve versterking VMBO

In 2023 is de VMBO via diverse lasten waaronder o.a. de formatie besteed.

Het resterende saldo zal in 2024 besteed worden, daarna is de verwachting dat de formatie op peil zijn in lijn met het leerlingen aantallen.

Reserve extra gelden deskundigheidsbevordering

De verwachte incidentele hogere kosten waarvoor deze reserve gevormd is hebben zich in 2023 voorgedaan.

Derhalve is het aanhouden hiervan niet meer nodig en valt deze reserve per eind 2023 vrij.

Reserve scholingskosten

De verwachte incidentele hogere kosten waarvoor deze reserve gevormd is hebben zich in 2023 voorgedaan.

Daarom is het aanhouden hiervan niet meer nodig en valt deze reserve per eind 2023 vrij.

Reserve onderwijsakkoord

De gereserveerde gelden zijn uitbetaald in juli 2023 o.b.v. naar rato van FTE verdeling.

Derhalve is het aanhouden hiervan niet meer nodig en valt deze reserve per eind 2023 vrij.

		31-dec-23	31-dec-22
		in €	in €
2.2	Voorzieningen		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	1.280.775	1.333.449
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	868.367	853.093
		<u>2.149.142</u>	<u>2.186.542</u>

	Specificatie voorzieningen	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Rente	Saldo
	dotaties / onttrekkingen	31-dec-22	2023	2023	2023	Mutatie*	31-dec-23
2.2.1.2	Voorziening opfris-/spaarverlof	205.596	6.371	-29.271	0	-16.865	165.831
2.2.1.4	Voorziening jubilea personeel	220.770	136.056	-21.811	0	-34.645	300.370
2.2.1.3	Voorziening levensfase bewust personeelbeleid	779.646	26.986	-46.930	0	-22.365	737.337
2.2.1.6	Voorziening werkloosheidsuitkeringen	44.064	0	-17.737	-14.938	0	11.389
2.2.3.0	voorziening correctie zwangerschapsverlof	17.504	0	-17.504	0	0	0
2.2.3.1	Voorziening transitievergoeding (WAB)	65.869	36.916	-36.937	0	0	65.848
2.2.3.0	Voorziening onderhoud gebouwen (1)	853.093	236.456	-221.181	0	0	868.367
		2.186.542	442.785	-391.371	-14.938	-73.875	2.149.142

* bij netto contante waarde

	Specificatie naar looptijd	Kortlopend	Kortlopend	Langlopend	Saldo
	voorzieningen	deel < 1 jr	deel 1-5 jr	deel > 5 jr	31-dec-23
2.2.1.2	Voorziening opfris-/spaarverlof	22.227	124.225	19.379	165.831
2.2.1.4	Voorziening jubilea personeel	20.250	173.542	106.578	300.370
2.2.1.3	Voorziening levensfase bewust personeelbeleid	153.365	583.972	0	737.337
2.2.1.6	Voorziening werkloosheidsuitkeringen	2.144	9.245	0	11.389
2.2.3.1	Voorziening transitievergoeding (WAB)	65.848	0	0	65.848
2.2.3.0	Voorziening onderhoud gebouwen (1)	868.367	0	0	868.367
		1.132.201	890.984	125.957	2.149.142

(1) Het bestuur gaat m.i.v. 01-01-2024 over op investeren en afschrijven groot onderhoud

		31-dec-23	31-dec-22
2.3	Langlopende schulden	in €	in €
2.3.7.0	Leningen o/g (krediet ad. € 200.000 van Stg. Stimuleringsfonds Volkshuisvesting tbv zonnepanelen*)	105.109	116.604
	* rentevoet 0,7%.	105.109	116.604

	Specificatie langlopende	Saldo	Leningen	Aflossingen	Saldo	Looptijd	Looptijd	Looptijd
	schulden	31-dec-22	2023	2023	31-dec-23	< 1 jaar*	> 1 jaar	> 5 jaar
2.3.7.0	Leningen o/g	116.604	0	-11.495	105.109	11.576	59.108	34.425
		116.604	0	-11.495	105.109	11.576	59.108	34.425

		31-dec-23	31-dec-22
		in €	in €
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.6	Gemeenten	81.424	126.107
2.4.8	Crediteuren	900.645	414.965
2.4.9.1	Loonheffing en premies	1.202.417	1.122.889
2.4.9.2	Omzetbelasting	0	182
2.4.10	Pensioenpremies	331.354	324.073
2.4.12	Overige kortlopende schulden	71.924	146.470
2.4.19	Overlopende passiva	2.887.039	3.734.243
		<u>5.474.803</u>	<u>5.868.929</u>

		Saldo	Ontvangen	Besteed	Vrijval	Overige	Saldo
		31-dec-22	2023	2023	2023	2023	31-dec-23
2.4.6	Verloopstaat gemeenten						
2.4.6.2	Gemeente subsidie projecten onderwijs	25.902	65.213	91.115	0	0	0
2.4.6.8	Gemeente subsidie 1e inrichting meubilair	100.205	0	18.781	0	0	81.424
		<u>126.107</u>	<u>65.213</u>	<u>109.896</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>81.424</u>

		31-dec-23	31-dec-22
		in €	in €
2.4.12	Overige kortlopende schulden (specificatie)		
2.4.12.1	Schulden aan personeel	57.978	127.889
2.4.12.2	Diverse te betalen premies	2.344	7.011
2.4.19.3	Rekening courant verhouding met personeelsverenigingen	11.602	11.570
		<u>71.924</u>	<u>146.470</u>

		31-dec-23	31-dec-22
		in €	in €
2.4.19	Overlopende passiva (specificatie)		
2.4.14	Ministerie van OCW (vooruitontvangen subsidie)	1.365.820	1.660.573
2.4.16.0	Vooruitontvangen en/of vooruitgefactureerde posten	327.835	579.187
2.4.17	Rechten vakantiegeld en bindingstoelage	967.763	784.054
2.4.19.0	Overige overlopende passiva	225.621	710.429
		<u>2.887.039</u>	<u>3.734.243</u>

Overzicht geoormerkte doelsubsidies OCW

G1 Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	J/N/*
Doorstroming po/vo	DPOVO021210	27-7-2021	*
Subsidie Zij-instroom	125639993	13-9-2021	j
Subsidie Zij-instroom	104939999	18-2-2021	j
Subsidie voor studieverlof	136566	19-6-2022	j
Subsidie voor studieverlof	137219	19-6-2022	j
Subsidie voor studieverlof	137422	19-6-2022	j
Subsidie voor studieverlof	137712	19-6-2022	j
Subsidie voor studieverlof	131816	19-6-2022	j
Subsidie zij-instroom	2/286/39966	17-11-2022	j
Subsidie zij-instroom	100004214/229039998	21-11-2022	*
Verbetering basisvaardigheden	VBV22-VO-2514	11-11-2022	*
Verbetering basisvaardigheden	VBV23-VO-0803	31-5-2023	*
Zittenblijvers	2400225334 /VOZ2315	1-6-2023	*
Subsidie voor studieverlof	ABLTINS-388973	20-6-2023	*
Subsidie voor studieverlof	1349858	31-8-2023	*
Subsidie voor studieverlof	1353357 SOOL23V095	9-11-2023	*
Subsidie voor studieverlof	ABLTINS-389839	20-6-2023	*
Subsidie voor studieverlof	ABLTINS-387516	20-6-2023	*
Subsidie voor studieverlof	ABLTINS-390226	20-6-2023	j

* De subsidie loopt nog conform de subsidieverplichtingen

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Leverancier	Onderwerp	Kostensoort	startdatum	einddatum	looptijd in maanden	bedrag per maand	bedrag < 1 jaar	Bedrag > 1 en < 5 jaar	Bedrag > 5 jaar	Bedrag totaal	Afname verplichting
Flynth	Accountant diensten	Diensten overeenkomst	01-01-22	31-12-26	60	2.083	25.000	75.000		100.000	ja
OOG en OHM onderwijsondersteuning	Administratiekantoor	Administratie	01-01-24	01-01-25	12	16.627	199.528			199.528	ja
Green Key City bv	Huur	Huur	01-06-19	31-05-29	120	1.875	22.500	90.000		112.500	ja
Green Key City bv	Huur	Huur	01-03-20	28-02-25	60	2.500	30.000	5.000		35.000	ja
Daiwa House Modular Europe Jan Snel	Huur Noodlokalen	Huurovereenkomst	01-04-23	31-03-27	48	5.000	60.000	190.000		250.000	ja
ENGIE	Levering energie	Leveringsovereenkomst	01-01-24	31-12-25	24	4.167	50.000	50.000		100.000	ja
Canon Nederland B.V.	Printers en Repro diensten	Mandelovereenkomst	01-08-24	31-07-29	60	8.333	100.000	400.000		500.000	ja
Zermelo Software BV	Roostersoftware	Licentie	15-09-15	14-09-24	12	2.500	30.000			30.000	ja
B2- Cleaning	Schoonmaak	Diensten overeenkomst	30-08-21	29-08-25	24	15.000	180.000	300.000		480.000	ja
BB Dienstverlening	Schoonmaak	Diensten overeenkomst	30-08-21	29-08-25	24	14.167	170.000	283.333		453.333	ja
Van Oerle Nettpro	Schoonmaak	Diensten overeenkomst	30-08-21	29-08-25	24	19.345	232.136	386.893		619.029	ja
Activasz - Acture	Uitvoering Verzekering ziektewet	Diensten overeenkomst	01-01-24	31-12-24	12	8.333	100.000			100.000	ja
ASR Schadeverzekering N.V. (Loyalis Verzekeringen)	Verzekering WGA	Verzekering	01-01-24	31-12-26	36	10.833	130.000	260.000		390.000	ja
Spring Real Estate	VVE beheerders overeenkomst	Beheerovereenkomst VVE	01-06-23	01-06-24	12	5.208	62.500			62.500	ja

Toelichting op de staat van baten en lasten 2023

	Realisatie 2023 In €	Begroting 2023 In €	Realisatie 2022 In €
Baten			
Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1.0 OCW lumpsum	26.402.950	25.028.124	24.402.155
3.1.1.1.0.1 OCW Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	1.839.842	1.843.668	2.959.144
3.1.1.1.1 OCW inhoudingen uitkeringen en overig	-339.865	-363.012	-265.599
3.1.1.1.2 OCW functiemix randstadregio's	533.432	521.448	511.349
3.1.1.1.5.1 OCW Professionalisering personeel en begeleiding	390.405	1.481.052	1.542.082
3.1.1.1.6 OCW verevening bekostiging SWV	1.690.760	1.863.432	1.938.576
3.1.1.1.9 OCW leerplusarrangement	2.987.708	1.747.980	1.603.325
3.1.1.1.19 OCW overige subsidies	1.876.523	1.770.300	372.775
3.1.3.1 OCW bijdragen via samenwerkingsverbanden	27.199	22.212	-78.768
	35.408.954	33.915.204	32.985.039
Overige overheidsbijdragen en subsidies			
3.2.2.2.0 Gemeente bijdrage Internationale Schakelklas (ISK)	99.140	99.000	115.607
3.2.2.2.0 Gemeente bijdragen onderwijsbeleid	116.105	0	893
3.2.2.2.1 Gemeente bijdragen huisvesting en materieel	14.430	84.432	38.762
3.2.2.2.2 Gemeente overige bijdragen	120.189	0	23.731
3.2.2.3 Overige overheidsbijdragen	76.425	0	7.254
	426.289	183.432	186.247
Overige baten			
3.5.5 Ouderbijdragen	713.152	475.002	500.860
3.5.1 Verhuur	175.367	165.000	180.109
3.5.2 Detachering personeel	163.960	88.992	73.631
3.5.10 Baten van derden	144.842	265.584	637.610
3.5.10.2 Overige baten	27.514	5.004	58.396
	1.224.835	999.582	1.450.606
Totaal baten	37.060.078	35.098.218	34.621.892

	Realisatie 2023 In €	Begroting 2023 In €	Realisatie 2022 In €	
Lasten				
Loonkosten personeel				
4.1.1.1	Loonkosten bestuur, directie en toezicht	720.522	580.020	612.624
4.1.1.2	Loonkosten onderwijzend personeel	20.782.675	17.556.912	18.793.962
4.1.1.3	Loonkosten onderwijsondersteunend personeel	3.856.074	2.913.672	3.136.596
4.1.1.4	Loonkosten vervangingen	267.063	309.996	210.507
4.1.1.5	Loonkosten overig	-20.478	84.984	75.144
	25.605.856	21.445.584	22.828.833	
Overige personele kosten				
4.1.2.2.0	Inhuur personeel niet in loondienst	1.742.941	594.216	1.353.166
4.1.2.3.0	Scholing en opleiding personeel	964.127	253.008	352.730
4.1.2.3.1	Personeelsbijeenkomsten, overleg, beleid en zorg	347.858	165.000	193.683
4.1.2.3.2	Werving en selectie	28.989	6.000	3.908
4.1.2.3.3	Representatie, bijeenkomsten en consumpties	206.537	107.196	152.345
4.1.2.3.9	Overige personele kosten	363.859	271.885	252.117
4.1.2.1.11	Dotaties personele voorzieningen	428.197	380.700	373.211
4.1.2.1.12	Onttrekking/vrijval personele voorzieningen	-459.060	-149.988	-295.322
	3.623.448	1.628.017	2.385.838	
Uitkeringen personeel en vervangers				
4.1.3.3	Ontvangen uitkeringen i.v.m. ziekte	-560.870	-29.748	-457.969
	-560.870	-29.748	-457.969	
Personele lasten				
	28.668.434	23.043.853	24.756.702	
Specificatie personele lasten naar samenstelling				
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	20.269.951	16.976.622	17.824.600
4.1.1.2	Sociale lasten	2.637.586	2.209.048	2.208.316
4.1.1.5	Pensioenlasten	2.698.319	2.259.914	2.795.918
	Totaal lonen en salarissen	25.605.856	21.445.584	22.828.833

In de pensioenlasten 2023 en 2022 zijn uitsluitend de werkgeverslasten opgenomen.

Bij de stichting waren in 2023 gemiddeld 286,73 FTE's werkzaam (2022: 265,20 FTE's)

Onderverdeeld naar:	2023	2022
Directie	5,33	4,42
Onderwijzend personeel	219,25	210,85
Onderwijs ondersteunend personeel	62,15	49,93
	286,73	265,20

		Realisatie 2023 In €	Begroting 2023 In €	Realisatie 2022 In €
	Investeringskosten			
4.2.0.1	Investeringskosten nieuwbouw en verbouwingen	112.646	7.500	349.438
4.2.0.3	Investeringskosten meubilair	135.047	184.992	200.671
4.2.0.4	Investeringskosten leermiddelen	11.914	5.004	0
4.2.0.5	Investeringskosten inventaris en apparatuur	202.829	0	121.276
4.2.0.6	Investeringskosten ICT	324.716	411.300	573.653
4.2.0.10	Overboekingsrekening mva naar balans	-787.152	-608.796	-1.245.038
		0	0	0
	Afschrijvingskosten			
4.2.2.0	Afschrijvingskosten gebouwen en verbouwingen	367.064	346.272	335.468
4.2.2.1	Afschrijvingskosten meubilair	157.171	163.380	151.214
4.2.2.2	Afschrijvingskosten inventaris en apparatuur	75.180	50.220	57.029
4.2.2.3	Afschrijvingskosten ICT	689.221	681.696	685.357
4.2.2.4	Afschrijvingskosten leermiddelen	3.311	2.964	2.817
4.2.2.7	Desinvesteringen en boekresultaat mva	-139	0	0
		1.291.808	1.244.532	1.231.885
	Huisvestingslasten			
4.3.1.0	Huur terreinen en gebouwen	572.600	738.000	652.360
4.3.3.0	Klein onderhoud gebouwen en terreinen	190.493	165.837	163.029
4.3.4.0	Energie en water	235.860	267.203	118.810
4.3.5.0	Schoonmaakkosten	711.780	730.145	630.503
4.3.6.0	Heffingen en vuilafvoer	53.035	60.996	148.150
4.3.7.0	Groot onderhoud	221.182	426.684	150.787
4.3.7.1	Onttrekking voorziening onderhoud	-221.182	-426.696	-150.786
4.3.7.2	Dotatie voorziening onderhoud	236.456	356.556	283.205
4.3.8.0	Overige huisvestingslasten	329.137	21.012	70.546
		2.329.361	2.339.737	2.066.604
	Administratie, beheer en bestuur			
4.4.1.0	Administratie en advisering door derden	272.579	322.008	312.047
4.4.1.1	Accountantskosten	17.785	21.000	21.000
4.4.1.3	Verzekeringen	19.402	20.004	16.286
4.4.1.4	Medezeggenschap	9.861	3.588	13.671
4.4.1.5	Telefonie / Dataverbindingen	63.346	65.496	64.538
4.4.1.6	Schooladministratie	43.416	40.944	38.591
4.4.1.7	Contributies scholenorganisaties	150.860	93.695	120.887
4.4.1.8	Overige schoolgebonden kosten	291.994	190.201	277.195
4.4.1.9	Overige lasten beheer en administratie	41.719	42.792	39.013
		910.962	799.728	903.228
	Uitsplitsing accountantskosten			
4.4.1.1	Honorarium onderzoek jaarrekening	17.785	21.000	21.000
		17.785	21.000	21.000

		Realisatie 2023 In €	Begroting 2023 In €	Realisatie 2022 In €
	<i>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</i>			
4.4.3.0	Onderwijsleerpakket incl. ondw licenties	1.909.061	1.285.523	1.210.466
4.4.3.1	Reproductiekosten	103.013	109.992	89.403
4.4.2.0	Kosten en onderhoud meubilair en inventaris	49.146	22.980	40.990
4.4.2.1	Beheer en kosten ICT incl. adm. licenties	654.289	449.235	422.621
		2.715.509	1.867.730	1.763.480
	<i>Overige lasten</i>			
4.4.5.4	Activiteiten, werkweken en excursies	776.287	394.505	481.052
4.4.5.1	Overige schoolkosten	14.471	4.834.133	14.309
		790.758	5.228.638	495.361
4.4	Overige instellingslasten	4.417.229	7.896.096	3.162.069
	Totaal lasten	36.706.832	34.524.218	31.217.260
	Financiële baten en lasten			
	Financiële baten			
6.1.1	Rentebaten en dividenden	436.733	0	104.566
	Financiële lasten			
6.2.1.1	Rente leningen o/g	-779	-936	-860
		435.954	-936	103.706
	Resultaat	789.200	573.064	3.508.338

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Het exploitatieresultaat over het jaar 2023 bedraagt € 789.200 positief.

Het bestuur stelt voor om het exploitatieresultaat te bestemmen aan de onderstaande reserves.

Vooruitlopend op de vaststelling door het bestuur is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

	Stand 31-dec-22	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-23
	€	€	€	€
Algemene reserve	7.605.671	1.360.950	0	8.966.621
Bestemmingsreserves publiek	4.296.398	-571.750	0	3.724.648
	11.902.069	789.200	0	12.691.269

De reserves zijn in detail als volgt gemuteerd:

	Stand 31-dec-22	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-23
	€	€	€	€
Algemene reserve	7.605.671	1.360.950	0	8.966.621
Reserve NPO gelden	2.826.155	798.493	0	3.624.648
Reserve tijdelijke huisvesting Kagerstraat	100.000	-100.000	0	0
Reserve versterking VMBO	300.000	-200.000	0	100.000
Reserve extra gelden deskundigheidsbevordering	250.000	-250.000	0	0
Reserve scholingskosten	63.000	-63.000	0	0
Reserve onderwijsakkoord	757.243	-757.243	0	0
	11.902.069	789.200	0	12.691.269

Gebeurtenissen na balansdatum

Na afloop van het boekjaar 2023 hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van belang zijn voor de beoordeling van de positie van de instelling.

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Per 31 december 2023 zijn er financiële of organisatorische banden met de volgende rechtspersonen:

Naam	Juridische vorm	code activiteiten
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 2801	stichting	4
Stichting MboRijnland	stichting	4
Stichting Koninklijke Auris Groep	stichting	4
Stichting Technolab	stichting	4

Betekenis code activiteiten

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

WNT-verantwoording 2023

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen ingegaan. Per 1 januari 2016 is de maximale beloning afhankelijk van het aantal complexiteitspunten van de organisatie.

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci Leiden van toepassing zijnde regelgeving het WNT maximum voor het onderwijs.

Het bezoldigingsmaximum in het boekjaar 2023 is € 173.000 Aantal punten 12

Het intern toezichthoudend orgaan heeft in haar vergadering van 8 februari 2023 ingestemd met deze WNT norm.

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Totale baten 2021	6
Aantal leerlingen 2021	3
Gewogen aantal onderwijssoorten	3
Totaal aantal complexiteitspunten	<u>12</u>

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Voor elke hieronder vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post overige vorderingen.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2023				
Bedragen x € 1	A.M.C. Dezitter		W.A. van der Veer	
Functiegegevens	Rector / bestuurder		Rector / bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-jan-23	31-dec-23	1-jan-23	31-dec-23
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	Ja		Ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	119.088		116.022	
Beloning betaalbaar op termijn	19.134		18.301	
Subtotaal	138.222		134.322	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	173.000		173.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t		N.v.t	
Bezoldiging	138.222		134.322	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan				
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling				
Gegevens 2022				
Functiegegevens	Rector / bestuurder		Rector / bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-jan-22	31-dec-22	1-jan-22	31-dec-22
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	Ja		Ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	110.929		111.773	
Beloning betaalbaar op termijn	20.553		20.496	
Totaal bezoldiging 2022	131.482		132.269	
Individueel WNT-maximum	168.000		168.000	

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12
Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen
Niet van toepassing

Gegevens 2023						
Bedragen x € 1	Dhr. U.E. Speerstra		Mevr. J.H.M. de Heij		Dhr. R.W.J. van Damme	
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Toezicht		Lid Raad van Toezicht		Lid Raad van Toezicht	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-jan-23	1-okt-23	1-jan-23	31-dec-23	1-jan-23	31-dec-23
Bezoldiging						
Bezoldiging	7.264		6.468		6.468	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	19.480		17.300		17.300	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Bezoldiging	7.264		6.468		6.468	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Gegevens 2022						
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Toezicht		Lid Raad van Toezicht		Lid Raad van Toezicht	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-jan-22	31-dec-22	1-jan-22	31-dec-22	1-jan-22	31-dec-22
Bezoldiging						
Bezoldiging	7.550		5.707		5.707	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	25.200		16.800		16.800	
Bedragen x € 1	Dhr. G.P.G. Kunst		Dhr. G.P.G. Kunst		Dhr. M.R. van Zelst	
Functiegegevens	Lid Raad van Toezicht		Voorzitter Raad van Toezicht		Lid Raad van Toezicht	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-jan-23	1-okt-23	1-okt-23	31-dec-23	1-jan-23	31-dec-23
Bezoldiging						
Bezoldiging	5.461		1.820		6.504	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	12.987		6.541		17.300	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Bezoldiging	5.461		1.820		6.504	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Gegevens 2022						
Functiegegevens	Lid Raad van Toezicht		Lid Raad van Toezicht		Lid Raad van Toezicht	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-jan-22	31-dec-22	1-jan-22	31-dec-22	1-jan-22	31-dec-22
Bezoldiging						
Bezoldiging	5.707				5.707	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	16.800				16.800	

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.900 of minder
Niet van toepassing

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen)

Niet van toepassing

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900.

Niet van toepassing

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d, Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder.

Niet van toepassing

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen

Niet van toepassing

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	42506
Naam instelling	Stichting Scholengroep Leonardo Da Vinci Leiden
KvK-nummer	27362846

Adres	Kagerstraat 7, 2334 CP LEIDEN
Postadres	Postbus 9032, 2300 PA LEIDEN
Telefoon	071-5154121
E-mailadres	scholengroep@davinci-leiden.nl
Website	www.davinci-leiden.nl

Contactpersoon

Naam	F. Fortes-Brouwer
------	-------------------

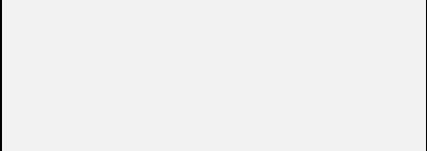
BRIN-nummers

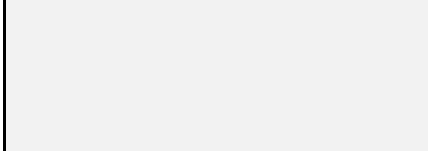
20CL Leonardo College
20DF Da Vinci College

Ondertekening van de jaarrekening

Hierbij stellen wij de jaarrekening 2023 sluitend met een resultaat van € 789.200 vast.

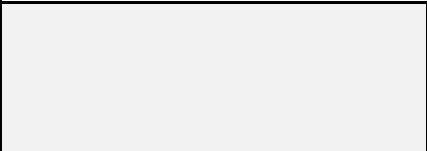
Leiden, 10 juni 2024

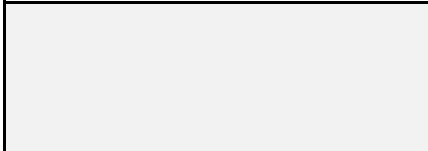

Mevr. A.M.C. Dezitter
Rector/ bestuurder

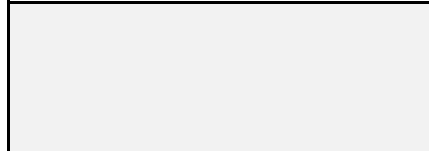

Dhr. W.A. van der Veer
Rector/ bestuurder

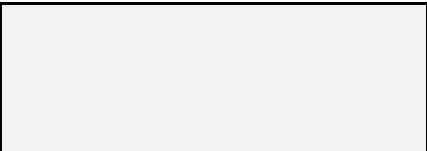
Hierbij keuren wij de jaarrekening 2023 sluitend met een resultaat van € 789.200 goed.

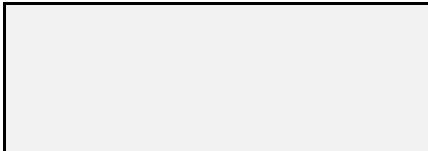
Leiden, 10 juni 2024

Dhr. G.P.G. Kunst
Voorzitter Raad van Toezicht

Mevr. J.H.M. de Heij
Lid Raad van Toezicht

Mevr. A.V.M.L. Van Tubergen
Lid Raad van Toezicht

Dhr. J.A. Molenaar
Lid Raad van Toezicht

Dhr. M.R.A. Waterval
Lid Raad van Toezicht

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Scholengroep Leonardo da Vinci

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Scholengroep Leonardo da Vinci te Leiden gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Scholengroep Leonardo da Vinci op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Scholengroep Leonardo da Vinci zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening**

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Ondervijssaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 11 juni 2024

Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Laetitia Schram

L.J.M. Schram RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

L.S.

Postadres:

Scholengroep Leonardo da Vinci

Postbus 9032

2300 PA Leiden

Bezoekadres stafbureau:

Kagerstraat 7

2334 CP Leiden

**SCHOLENGROEP
LEONARDO
DA VINCI**